

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره ی رۆشنیبری

*

خاوهنسی ئیمتیاز: شهوکه شیخ یهزدین

سهزنووسهر: بهدران شههمهده ههسیب

***

PDF4Kurd

خاتوون T

ناوونیشان: دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس، گهړهکی خانزاد، ههولتیر

س.پ. ژماره: ١

www.araspublisher.com

خاتوون T

میلان کۆندیرا

وهرگیتیرانی: ئەحمەدی مەلا

ناوی کتیب: خاتوون T - رۆمان

ناونیشانی فەرەنسی: La lenteur

نووسینی: میلان کۆندیرا

وهرگیتیرانی له فەرەنسییهوه: د. ئەحمەدی مەلا

بلاوکراوهی ئاراس- ژماره: ۲۰۱

دەرھێنانی هونەری: بەدران ئەحمەد حەبیب

بەرگ: بەرگ: دۆمینیك ئینگریس - له گەرماو، ۱۸۰۸ - ۱۱۴ × ۹۷

سەنتیم - مۆزەخانەى لووڤر، پاریس

دەرھێنانی بەرگ: ئاراس ئەکرەم

نووسینی سەر بەرگ: محەمەد زاده

پیت لێدان: تریسکە ئەحمەد

هەلەگری: شێرزاد فەقی ئیسماعیل

سەرپەرشتییی کاری چاپخانه: ئاوپرەحمانی حاجی مەحموود

چاپی یەكەم - چاپخانهی وەزارەتی پەرۆردە، هەولێر- ۲۰۰۳

له کتیبخانەى بەرپۆهه‌رایه‌تیى گشتییى رۆشنایی و هونەر له هەولێر ژماره

(۲۸۹) ی سالی ۲۰۰۳ ی دراوهدتی

سەفەر وای پیتویست دەکرد دانی ئیوارە و شەویک لە کۆشکە مینینەوه. لە فەرەنسا کۆشکەکی زۆر کراون بە مینوانخانە، مینوانخانەش چوارگۆشە یەکی کەسک لە نیو پانتاییبەکی دزنی و نیووی بئ شینایی و خاکەرێ و درەخت و باندە، دەکەونە نیو تۆرێ ریگاوبانەوه. ئوتومبیل لیدەخووم و لە ئاوینە کەشەوه ئوتومبیلێکی تر بەدی دەکەم کە لە دوامەوهیە. چرا بچوو کەسە چەپ پرتە پرت دەکات و لە هەموو ئوتومبیلە کەشەوه تەزووی بئ ئۆقرەیی هەلدەستا. شۆفیرە کە لە رێکەوتیک دەگەرێ بۆ ئەوهی رەتم کات؛ وەک نیچیرەوان چۆن لە کیشکە یەک بگەرێت، ئا ئەوها لەو چرکە ساتە دەگەرێ.

فیرای هاوسەرم پیتی وتم: "هەر پەنج دەقە یەک یەکی لە ریگاوبانەکانی فەرەنسا دەمریت. سەیری ئەو هەموو شیتانە بکە چۆن ئوتومبیل بەو خیراییبەوه دەهاژوون. خۆ هەر ئەمانەشن، کاتیک لە پیش چاویان لەناو بازار پیرەژنیک رووت دەکەنەوه، خۆ دەتوانن چاپووک و وربا بن و فریای پیرەژن بکەون. ئەی باشە بۆچی ناترسن کاتیک سوکانیان بەدەستەوه پیت؟"

چۆن وەلامی بدەمەوه؟ رەنگبێ ئا بەم چەشنە پیت: ئەو کەسە بەسەر ماتۆرە کەیدا چەماوەتەوه تەنها دەتوانێ تەرکیز بکاتە سەر فرینی خۆی؛ خۆی بەچمکیکی زەمەنی رابردوو و داهاوو گیر دەکات؛ واتە لەم بەردەوامییە لە زەمەن دادەبڕێ؛ لە دەرەوهی زەمەندا دەژیت؛ بەجۆرێکی دی، وەک کەسیکە حال گرتبیتی؛ ئا لەم حالەتەدا، نە ئاگای لە تەمەنی خۆبەتی، نە ئاگای لە ژنە کەبەتی، نە ئاگای لە منالەکانیتی، نە ئاگای لە کیشەکانیتی، سەرەرای هەمووشی ناترسی، چونکە سەرچاوەی ترس لە داهاوووه سەرچاوە وەرەگریت و ئەویش گەردن نازادە لە داهاوو؛ لە هیچ شتیکیش سل ناکاتەوه.

خیرایی شیوهیە کە لە شیوهکانی حالگرتن، پیشکەوتنی تەکنیک بەدیاری دەبەخشیتە مرۆف. بەپێچەوانە یەکیکی سوار ماتۆر بوو، ئەو کەسە غار دەدات، هەمیشە بەرامبەر بەجەستە ی خۆی جزووری هەیه، پیتویستە بئ وچان گوئی لە کشان و گرژبوونی لەشی خۆی بیت، ئاگای لە هەناسە کورت و خیراکانی خۆی بیت؛ کاتیک کە غار دەدات هەست بەبارستایی خۆی دەکات؛ هەست بەتەمەنی خۆی دەکات و ئاگاداریشی زیاد دەکات، جا چ بەرامبەر بەخودی خۆی، چ بەرامبەر بەژبانی خۆی. بەلام کاتیک کە مرۆف خۆی دەداتە دەست خیرایی مەکینەوه، شتەکان دەگۆرین: لەشی خۆی لە دەرەوهی گەمە کەدایە و خۆی دەداتە دەستی خیراییبە کەوه کە بیژۆژی نییە، ماددی نییە، خیراییبەکی پەتیبە، خیراییش خۆی لە خۆیدا، حالگرتنە.

پەیوەندیبەکی سەیر لە نیوان ساردوسری تەکنیک و گەرموگوری حالگرتن هەیه. ئەو ژنە ئەمەریکیبەم دەخاتەوه یاد پیت سە سال لەمەوبەر بینیم، روخساریکی توندوتیژ و زۆریش مۆتەحەمیسی هەبوو، جۆرە ئە پاراچیتکیکی^(۱) ئیرۆتیسیم بوو بۆ خۆی؛ دەرزیکی دامی (سەهۆل ئاسا تیۆری بوو)، دەرزیکی بوو لەمەر ئازادی سیکسوالەوه؛ ئەو وشە یەکی کە بئ وچان دەکەوتە سەر زاری، وشە ی رەحەت بوون بوو. حیسابم کرد: چل و سئ جار ئەم وشە یەکی دووبارە کردەوه. کەش و هەوای رەحەت بوون: سوودمەندگەراییبەکی^(۲) توندیرو بوو، دەبوست بەسەر ژبانی سیکسوالیدا تەببیقی کات؛ مەبەستیشی لە چالاکی بوو دژ بەسستریوی، لە پیتنا ئەوهی بگەینە ترۆپیکی حالگرتن، جووتبوون نەبیتە تەگەرە یەک و بەلکو بەسەریا زال بین، ئەمەش تاقە ئامانجی عیشق و گەردوونە.

(۱) بەو ئەندامانە دوترا کە مۆجەخۆری پارتی کۆمۆنیستی روسیا بوون. (وەرگێر).
 (۲) (utilitarisme) پرنسیپێکی فەلسەفییە، هەموو شت بەبەهای سوودەوه دەبەستیتەوه. (وەرگێر).

چیرۆکه که ی فیشان دینۆن ئا بهم شیوه به دست پیده کات: نه جیبزاده یه کی ته مه ن بیست سال، ئیواره به کیان بۆ بینینی شانۆنامه به ک ده چی. (نه ناوی نه ناوونیشانی تۆمار نه کرا بوو، به لام خه یالم ته وه م پی ده لئ که نه جیبزاده بوو.) له لۆزه که ی ته نیشتیبه وه خاتوونیک ده بیننی (چیرۆکه که ته نها پیتی یه که می ناوه که یان ده داتی: خاتوو "ت".)؛ ده سته خوشکیکی کۆنتیسه (۱) که ته م سوارچاکه عاشقیتی. کۆنتیسه داوای لیده کات دوا ی ته واو بوونی شانۆکه هاوړیگایه تی بکات. له م داواکارییه بریار دراوه تووشی سه رسورمان دیت و ته وه نده ی دیکه ش تووشی چه واشه یی ده کات، چونکه ته وه که سه ی ده ناسی که خاتوو "ت" هه زی لیبه تی، مارکیزیکه (نازانین ناوی چیه، جا لیره وه ده چینه ناو جیهانیکی نه ینبه وه و ئیتر ناو نامینن.)، به بی ته وه ی سوارچاک له شتیکی تی بگات، خۆی له ناو گالیسه که به ک له ته نیشته خاتوو ی نازدار ده بینیته وه. دوا ی سه فه ریکی خۆش و به له ززه ت، گالیسه که به رامبه ر به په یژه کانی کۆشکی راده وه ستنی که میترده دوردونگه که ی خاتوو "ت" چاوه رپیان ده کات. هه رسیبه کیان له ناو ته مۆسفیتریک بیده نگ و جارپس نانی ئیواره ده خۆن و پاشان میترده که روخسه ت وه رده گریت و ئیتر هه ردووکیان به ته نها ده میننه وه.

ئا له و کاته وه، شه وه که یان ده سپیده کات: شه ویکه له سه ر سئ ستوون، شه ویکه سئ قۆناغه: سه ره تا له ناو باخچه که پیاسه ده که ن، پاشان پیکرا له ژووری ده خه ون؛ دوا جاریش به رده وام پیکرا له کابینه نه ینبه که ی کۆشک به یه که وه شه و ده به نه سه ر.

به یانی ژۆر زووش له یه ک جودا ده بنه وه، له به ر ته وه ی سوارچاک له نیو ته و لابییرانته ناتوانی ژووره که ی خۆی بدۆزیتنه وه، ناچار ده گه رپیتنه وه

(۱) کۆنت: پله یه که له ئیتراری (هه ره می) نه جیبزادان که له دوا ی مارکیز و پیش فیکۆنت ده که ویت، کۆنتیسه ژنه کۆنت یا خاتوو کۆنت ده گریته وه. (وه رگری)

بۆچی له ززه تی له سه رخۆبیمان ون کرد؟ ئای، له کۆین ته وانه ی جاری جارن، ده گه ران و ده سووران؟ له کۆین ته و پاله وانه ده سه به تالانه ی که له گۆرانیه میلییه کاندای باس ده کران، ته و سه علووکانه ی که له م ناسیا وه بۆ ته و ناسیا وه ده رۆبیشتن و له ژیر ناسمانی پانو پۆردا لیبی ده نووستن؟ ئایا هه ر له گه ل رچه و رتیگا و بانه کانی لادیدا ون بوون، له گه ل میهرگ و میهرغوزاره کاندای له ناوچوون، له گه ل سه روشتدا ئاوا بوون؟ قسه یه کی نه سته قی چیکی هه یه ده لئ: ده سته تالییه شیرینه کیان به ئیستیعاره یه ک پیناسه ده کرد: ته وانه ی له په نجه ره کانی خودا راده مان. ته وه ی له په نجه ره کانی خوداش رامیننی قه د بیزار نابیت و دلئ خۆشه. له م جیهانه ی ئیمه، ده سته تالی بووه ته بیثیشی که دوو شتی جیاوازن: بیثیش هه ست به حیرمان ده کات، بیزار ده بیت، هه میشه له جووله یه ک ده گه رپیت.

له ئاوپنه که وه ته ماشا ده که م: هه مان ته و ئوتومبیله یه که ناتوانی ره تم کات چونکه ئوتومبیلیکی ژۆر به ئیته جاهی پیچه وانه وه دین. له ته نیشته شۆفیتره که ش ژنیک دانیشتووه؛ نه ری بۆچی پیاوه که قسه یه کی عه نتیکه ی بۆ ناکات؟ بۆچی ناو له پی ناخاته سه ر ته ژنۆی؟ له جیاتی ته مه، نه عله ت له و شۆفیترانه ده کات که له پیشه وه ی ته ون و خیرا ناهاژوون و به هه مان شیوه ژنه که ش بیه ره له و ناکاته وه، ده ست له سه ر ده سته شۆفیتره که دانی، ته ویش، واته ژنه که ش به زبه ن ئوتومبیل لیده خورپیت و نه عله تم لیده کات.

بیه ره له و سه فه ره ده که مه وه که پیش دوو سه د سال له مه وه پیش رووی دا، سه فه ری نیوان پاريس و کۆشکیکی ده ره وه بوو، سه فه ره که ی خاتوو "ت" و سوارچاکه لاهه که ی که هاوړیگای بوو. ته وه یه که م جار بوو که هه نده له یه که وه نزیک بینه وه، له نیو ته مۆسفیتریک شه هوانی له وه سف به دهر، ته م له یه ک نزیک بوونه وه یه له سه ر ئیقاعی له سه رخۆبیه وه له دایک ده بوو: جوولانه وه ی گالیسه که که ته م راژه نینه ی دروست ده کرد و ته م دوو له شه له یه کتر ده خشان، سه ره تا له ده ره وه ی ویست، پاشان بوو به ویستی ته وان.

له ئاخوتنی ئاسایی رۆژانه، مهفهومی ئیدۆنیسم ناماژه بۆ چه وتیبیه کی ئه خلاقى له مه رابواردن و له ززه ته وه ده کات؛ ته نانه ت جنده بازیش ده گریته وه. بیگومان ئه مه راست نییه: ئیپیکور له مه ر له ززه ته وه گه وه ترین تیوریزانه، زۆر به گومانه وه سه یری ژیانیکى پر له کامه رانیی ده کرد: به نیسه بت ئه وه وه، ئه و که سه ی له ززه ت ده چیژی، ئه و که سه یه که نازار ناچیژی. که واته، نازار چیشتن مه فهومی جه وه هری ئیدۆنیسه: کامه رانین له حاله تیکدا که له نازاره وه دوور بین؛ چونکه گه لی جار له ززه ت نازارمان زیاتر پیده به خشی تا له کامه رانی، ئیپیکور داوامان لیده کات له ززه ت به وریایی و له خۆبوردیه وه موماره سه بکه ین. حیکمه تی ئیپیکوری باگراوندیکى خه مۆکی ئامیزانه ی هه یه: مرۆف فری دراوه ته نیو که ساسی جیهانه وه و تیبینی ئه وه ش ده کات که تاقه به های ئاشکرا و نیا هه بیته ئه وه له ززه ته، با که مۆکه یه کیش بیته، مرۆف خۆشی ده توانی هه ستی پیتکات: قومه ئاویکی فینک، روانینیک به ره و ئاسمان (به ره و په نجه ره کانی خودا)، نه وازشیک.

له خۆبوردو و یا نه، له ززه ت ته نها بۆ ئه و که سه یه که هه ستی پیت ده کات و ده چیژی، بۆ نمونه فه یله سووفیکیش ده توانی ره خنه له جه وه هری خۆویستق له تیوری ئیدۆنیسم بگریته. به لام، بۆ من، خۆویستق له تیوری ئیدۆنیسمدا پاژنه ی ئه خیلش نییه، به لکو خه سله ته کانیه تی (ئای که حه زم ده کرد به هه له یا چوو بیتم!) که تا ئه و په ر ئیتۆپین: له هه ققه تدا، گومان له وه ده که م که ئیدیا لی ئیدۆنیسم ته حقیق بیته؛ له وه ده ترسم که ئه و ژیانیه ی ئه و داوامان لیده کات موماره سه ی بکه ین، له گه ل سروشتی ئینسان نه گونجا و بیته.

هونه ری سه ده ی هه ژده هه م له ززه تی له نیو ته مومژی موحه ره ماته کانه وه ده ره په راند؛ هه لۆیستیک له دایک بوو که پیتی ده وتریت "فجور" که له

باخچه که و له وی به سه رسورمانه وه چاوی به مارکیز ده که ویت که پیشتریش ئه وه ی ده زانی که دۆستی خاتوو "ت" ییه. مارکیزیش زۆر نییه گه راوه ته وه کۆشک، به دلخۆشییه وه سلای لیده کات و باسی هۆی ئه م داوه ته ئه فسووناویه ی بۆ ده کات: خاتوو "ت" پتویستی به دالده ده ریک هه بوو بۆ ئه وه ی دلپیی میرده که ی له مارکیز به شاریته وه. ئه م ته له ئه فسوون ئامیزه ئۆخزنی پیده به خشی و قه شمه ری به و سوارچاکه ده کات که ناچار بوو رۆلی دۆسته درۆزه نه کی گالته ئامیز بیینیت. دوا ی شه ویکی عاشقانه، سوارچاک گه لی ماندووه و مارکیزیش به سوپاسه وه گالیسه که یه کی بۆ به کری ده گری و ده یگه رینیته وه بۆ پاریس.

ناوونیشانی کتیه که "پنتی رۆژی دوا یی" یه. ئه م چیرۆکه بۆ یه که مین جار، له سالی ۱۷۷۷ و ناوی نووسه ریش به شه ش پیتی گه وه جیگۆرکی پیتر بوو: "M. D. G. O. D. R" بلاوده بیته وه. (چونکه ئیمه له جیهانی نه یینی داین) ده شکری به م جو ره بخویند ریته وه: "مسیو دینۆن، ژه نتیۆمیکى ئاسایی پاشا". (۱)

پاشانیش له ژیر ناوونیشانیکی بچووک و زۆر به نه یینییه وه، له سالی ۱۷۷۹ جاریکی دیکه بلاو ده کریته وه و بۆ سالی ئاینده ش، له ژیر ناوی نووسه ریکى تر، جاریکی تریش بلاوده بیته وه. بۆ چاپیکى نوپی دیکه، له سالی ۱۸۰۲ و ۱۸۱۲، هه میشه به بی ناوی راسته قینه ی نووسه ر، سه ره له نوپی بلاوده بیته وه. له کۆتاییشدا، دوا ی فه رامۆشکردنیک که نیو سه ده ده خایه نی، له سالی ۱۸۶۶ جاریکی تریش چاپ ده کریته وه. ئیتر له و ساله به دوا وه، ئه م چیرۆکه ده دریته پال قیقان دینۆن و له م چه رخی ئیمه شدا، تا دیت سه رکه وتنی زۆر نایاب به خۆیه وه ده بینی، ئیستاش به یه کئ له و کتیه ئه ده بییانه ده ژمیردیت که به باشی هونه ر و زه یینییه تی سه ده ی هه ژده مان بۆ روون ده کاته وه.

(۱) به فه ره نسییه که ی: "M. Denon, Gentilhomme Ordinaire du Roi" (وه رگێر).

تابلۆکانی فراگونار و واتو و لاپه ره کانی ساد و کر تیبیبوئی کور یا دوکلۆدا ههستی پێ ده کریت له بهر هه مان هۆ، فانسانی هاو رپیم زۆر ههز له و سه ده به ده کات و نه گهر بیهتوانی بایه له سه ره یه خه ی چاکه ته که شی وینه مارکیز دو سادی وهک نیشانه هه لده گرت. له گه ل ئی عجا به که ی نه و دام، به لام نه مه ش ده لیم (به بی نه وه ی که سیش گویم لی بگریت) مه زنیی راسته قینه ی نه و هونه ره له وه دا نییه که جو ره پرۆ پا گه نده یه ک بیت بو ئیدو نیسم، به لکو له شیوه ی رافه کردنه کانی تی. هه ره له بهر هه مان هۆ، "په یوه ندییه تر سنا که کان ی شو دلۆ دو لاکلو به یه کێ له رۆمانه هه ره گه وه کانی گشت سه رده مه کان داده نیتم.

شه خسییه ته کانی نه م رۆمانه خو یان ته نها به گه ران به دوای له ززه تدا خه ریک ده که ن. به لام، ورده ورده خو پنه ره له وه تیده گات که هه نده ی غه زوو گرینگه به لایانه وه، هه نده له ززه ت به لایانه وه گرینگ نییه. ئاره زووی له ززه ت چه شتن نییه، به لکو ئاره زووی سه رکه وتنه که نه و سه رچو پییه که ی به ده سه ته وه یه. نه وه ی که سه رها له چه شنی گه مه یه کی ئوخ ژبه خشانه ی سۆزانیانه ده رده که وی، به نه یی و ناچار بیه وه ده گو ر د ریته زۆر انباز به ک له نیوان ژبان و مه رگدا. به لام چ په یوه ندییه ک له نیوان ئیدو نیسم و زۆر انبازیدا هه یه؟ ئی پی کور ده نووسی: "مرۆقی زانا به هیه چ جو ری خو ی به شتی که وه خه ریک ناکات که په یوه ندی به زۆر انباز بیه وه هه بیت."

شیوه ی نامه گه رای ی له "په یوه ندییه تر سنا که کان" دا پرۆ سه یه کی ته کنیکی ئاسایی نییه بو نه وه ی فۆرمی کی دی که بتوانی شوینی بگریته وه. نه م فۆر مه خو ی له خویدا ره وان بیژانه قسه ده کات و پیمان ده لی، ژبانی گشت نه و هه موو شه خسییه تانه، له پیناوی گه رانه وه یه، بو مانی نه قل بکه ن و پیمانی رابگه یه نن و ئی عتیرافمان له لا بکه ن و بنو سه ریته وه. له و جیهانه ی که هه موو شتی ک بو گه رانه وه یه، گه رانه وه چه کی که له ژیر دهستی هه موو اندایه و له هه مان کاتی شدا کاتی بلا و ده بیته وه، ده بیته چه کی کی کوشنده. قالمۆن، قاره مانی رۆمانه که یه، نامه یه ک بو یه کێ له و ژنانه ده نووسی که

ئیغرای کردووه و داوای جودابوونه وه ی لیده کات و نه ویش نامه که ده دریتی، به لام، ده سه ته خوش که که ی نه و ژنه، خاتوو مارکیزی میرتوی، نه م نامه یه، وشه به وشه ده نووسیته وه. دره نگه ریش، هه مان خاتوو مارکیزی میرتوی، بو تو له سه ندنه وه، نامه یه کی نه یی قالمۆن نیشانی ره قیبه که ی ده دات، نه ویش داوای موباره زه ی لیده کات و قالمۆن ده کو ژریت. داوای مردنی، نامه هه می مییه کانی نیوان نه و و میرتوی بلا و ده بنه وه و ئیتر خاتوو مارکیز هه موو ژبانی له ژیر ته ماشای قین ده با ته سه ر. گه مارۆ درا و وه لا وه خرا و ژبان ده با ته سه ر.

هیچ شتی ک له و رۆمانه دا تا سه ر به نه یی له نیوان دوو که سدا نامینی ته وه؛ هه موو که سی وه ک پییده چی له نیو گو یچ که ماسییه کی زه به لاهی بزویندا بژی، ئیتر هه موو وشه یه کی چر پیندرا و، ده نگ ده داته وه، زل ده بیته و به چه ندین بار و ته رحیش زایه له ی لیسه په ییدا ده بیته. کاتی که منال بووم پییان ده وتم نه گه ر بیتو گو یچ که ماسییه ک به خه یته سه ر گویت، نه وه گویت له چر په هه ره دووره کانی زه ریا ده بیته. ئا به م جو ره، له نیو جیهانی لاکلۆدا، هه ر رسته یه ک گو ترا، نه وه ئیتر بو هه می شه گویت لی ده بیته و دوویات ده بیته وه. ئا نه مه سه ده ی هه ژده هه مه؟ ئا نه مه یه به هه شتی له ززه ت؟ یا نه وه تا ئینسان به بی نه وه ی هه سستی پی بکات، هه می شه له نیو گو یچ که ماسییه کی بزویندا ده ژیت؟ له هه موو حاله تیکدا، خو جیهانی ئی پی کور گو یچ که ماسییه کی بزوین نییه تا داوا له موریده کانی بکات و بلای: "به نه یی بژین!"

خه‌لکی ته‌ماشای ده‌که‌ن، مناله‌که‌ش له‌سه‌ر نه‌سه‌که‌مبیله‌که‌ه‌راوه‌ستاوه و تا ده‌هات ده‌نگی به‌رز ده‌کرده‌وه. له‌سه‌ر روخساری باوکیشی زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌ک ده‌ببیرا که به‌ختیاری پتوه دیار بوو.

شوشه‌یه‌کی بۆردۆی^(١) نایاب، گوشتی سۆنه، شبرینی - نه‌ینی ئوتیله‌که‌یه -، ده‌که‌وینه‌ قسه، دل‌خۆش و بی‌خه‌م. پاشان ده‌گه‌رینه‌وه ژووره‌که‌مان، هه‌روا بۆ چه‌ند ده‌قه‌یه‌ک ته‌له‌فیزیۆنه‌که‌ داده‌گیرسینم. دیسانه‌وه منال. نه‌مجاره‌یان پیتست ره‌شن و گیانه‌لایانه. نه‌و ماوه‌یه‌ی که له‌کۆشکه‌که‌ ماینه‌وه، ریککه‌وتی نه‌و سه‌رده‌مه‌ بوو، بۆ ماوه‌ی چه‌ندین هه‌فته، هه‌موو رۆژی، منالانی ولاتیکی نه‌فریقایان له‌ته‌له‌فزیۆن پیتشان ده‌دا، هی ولاتیکی بوون ده‌میک بوو ناویم له‌بیر چووبووه (وا دوو سی سالی به‌سه‌را تیپه‌ری، چون نه‌م هه‌موو ناوه‌ش له‌به‌رده‌کرئ!)، مه‌به‌ست له‌و ولاته‌بوو که شه‌ری ناوخۆ و برسیتی هه‌لا هه‌لای کرد بوو. منالان ده‌غه‌زار، شه‌که‌ت، هیتی نه‌وه‌شیان نه‌بوو مپش و مه‌گه‌ز له‌سه‌ر سه‌ر و روویان لاده‌ن.

قیرا پتی وتم: "تایا پیره‌مپردیش له‌و ولاته‌ده‌مرن؟"

نه‌خیر، نه‌خیر، نه‌وه‌ی گه‌لی سه‌رنج پاکیشسه‌ له‌م برسیتییه‌تی و قاتوقرییه‌ی ئیستا، که له‌وانی دیکه‌ جودای ده‌کاته‌وه نه‌وه‌یه‌ ته‌نها قری ده‌خاته‌ منالانه‌وه. هه‌رگیز گه‌وره‌یه‌که‌مان نه‌بینی له‌سه‌ر شاشه‌که‌ تازار بچیتزی، ته‌نانه‌ت هه‌موو رۆژیکیش سه‌یری ده‌نگوباسمان ده‌کرد، به‌تایبه‌ت بۆ نه‌وه‌ی ببیته‌ به‌لگه‌ بۆ نه‌م بارودۆخه‌ زۆر تاییه‌ته.

که‌واته‌ زۆر سه‌روشتییه‌، منالان نه‌ک گه‌وره‌کان، زۆر به‌ئاسایییه‌وه به‌رووی دل‌ه‌قی گه‌وره‌کانا به‌ته‌قنه‌وه و شیعاری "منالانی نه‌روپا برنج بۆ منالانی سۆمال ده‌نیرن" هه‌لگرن. سۆمال! ئا ئا به‌لی! نه‌م شیعاره

(١) مه‌به‌ست له‌ شه‌رابی ناوچه‌ی بۆردۆیه. بۆردۆ شاریکه‌ ده‌که‌ویتته‌ رۆژئاوای فه‌ره‌نساوه و به‌شه‌رابی نایاب به‌ناوبانگه. (وه‌رگێر).

نه‌و که‌سه‌ی له‌ ژووری پیتسوازیی دایه‌ عاده‌ته‌ن ئینسانی زه‌ریفن، نه‌وه‌نده‌ی دی زه‌ریفتر ده‌بن کاتیکی له‌ پرسگه‌ی میوانخانه‌یه‌ک دان. هه‌رچه‌نده‌ش هه‌ر دوو سال ده‌بی که‌ بۆ یه‌که‌م جار هاتینه‌ ئیره، به‌لام پتی ده‌چۆ زۆر شتیان گۆرا بیت. سالۆنیکیان بۆ کۆنفیرانس و سیمیناری جیا جیا ته‌رخان کردوه و هه‌روه‌ها گه‌رمایکی نایابیشیان دروست کردوه. جیتی سه‌رسوپمان بوو، به‌هۆلیکی گه‌لی رۆشندا تیپه‌رین و په‌نجه‌ره‌ی زۆریشی لی بوو که‌ ده‌پروانییه‌ باخچه‌یه‌ک. له‌ سه‌ره‌تای هۆله‌که‌ش، نارده‌وانیکی پان به‌ره‌و گه‌رمایه‌که‌ شۆر ده‌بووه‌وه، به‌کاشیش پازاندرابووه‌وه و بنمیچه‌که‌شی شوشه‌رپژ کرا بوو. قیرا نه‌مه‌ی هیتایه‌وه یادم: "جاری پیتسو، له‌ هه‌مان شوین، گۆلجاریکی بچووکیش دانرا بوو."

سه‌ره‌تا چوینه‌ ژووره‌که‌مانه‌وه و پاشان چوینه‌ باخچه‌که‌. هه‌یوانی که‌سک به‌ره‌ رووی رووباره‌که‌ دامه‌زرا بوو، مه‌به‌ست له‌ رووباری سینه. گه‌لی شه‌نگ و که‌می چه‌په‌ساین و ئاره‌زووی نه‌وه‌شمان ده‌کرد پیاسه‌یه‌کی دووردریژی بکه‌بن. دوا‌ی چه‌ند ده‌قه‌یه‌ک، رینگایه‌که‌مان لی قوت بووه‌وه که‌ ئوتومبیلی پیاپیا ده‌هات؛ ئیتر به‌کویدا هاتبووین هه‌ر به‌ئه‌ویشا گه‌راینه‌وه.

چیشته‌که‌ی ئیواری به‌تام و له‌زه‌ت بوو، هه‌موو به‌جلوبه‌رگی جوانه‌وه هاتبوون، هه‌ر به‌وه‌ ده‌چوو که‌ به‌شه‌ره‌فی زه‌مانی به‌سه‌رچوو نه‌م خه‌لکه‌ کۆبووبیتته‌وه و گشت بیره‌وه‌رییه‌کان له‌ بنمیچی سالۆنه‌که‌ موچرکی به‌له‌شیانا ده‌هیتا. له‌ ته‌نیشتی ئیمه‌ش چه‌ند خیزاتیکی له‌گه‌ل مناله‌کانیانا هاتبوون، دانیشتبوون. منالی له‌وانه‌ به‌ده‌نگی به‌رز گۆرانی ده‌وت. خزمه‌تکاره‌که‌ به‌خۆی و سینییه‌که‌وه چه‌مایه‌وه سه‌ر میزه‌که‌یان. دایکیشی به‌چاویکی فیکس تییده‌روانی هه‌ر وه‌ک نه‌وه‌ی پتی بلتی و هانی بدات بۆ نه‌وه‌ی به‌سه‌ر مناله‌که‌یا هه‌لبشاخی، چونکه‌ شانازی به‌وه‌وه‌ ده‌کرد که

به ناوبانگه ناوی ولاته که ی خسته وه یادم! ئای چه ندی جیی داخه گشت ئەم هه موو رووداوانه هه مووی له بیروونه وه! منالان کیسه برنجیان ده کپی و کیسه یه کی هیجگار زۆریان کۆکرده وه! دایک و باوکان ئینتیباعیکی سه بریان له لا دروست بوو که کۆرپه کانیان هه نده ههستی هه ره وه زیان له لا پته وه و ئەم ههسته ش له ناستی جیهانییدا به رقه رار ده بوو. دایک و باوکان پاره یان به خشی و ریکه خراوه کانیی یارمه تی خۆیان پیتشکه ش کرد؛ له هه موو قوتابخانه کانییدا کیسه برنج کۆکرایه وه و نیررانه به نده ره کان و له پاپۆره کان بارکران و به ره و کیشوه ری ئەفریقا به ری خران و هه موو دونیاش موتابه عه ی ئەم مه لحه مه یه ی شکۆمه نده ی برنجی کرد.

هه ره یه کسه ر دوا به دوا ی ئەوه ی له سه ر شاشه که ئەو منالانه مان بینی که گیانیان دده ا، کچۆله ی شه ش هه وت سه له شاشه که ی داگیر کرد و به جلوه رگی گه ورانه وه و وه کو پیره ژنی خنجیلانه و نازدارانه هه لسه که وتیان ده کرد. ئای که میه ره بان و ئۆخژنبه خسه و عه نتیکه یه کاتیکی منالان لاسایی گه وران ده که نه وه، کیژۆلان و کورانی ماچی یه کتر ده که ن و پاشان زه لامییک په یدا بوو و منالان شیره خۆره ی له باوه شه و له و کاته ی که ده یوبست ئەوه مان بۆ روون کاته وه که باشته رین رینگا بۆ خاوین کردنه وه ی په رۆ پیتالی شیره خۆره یه ک، ژنیکی شه نگ ده رده که وت و لیلی نزیکی بووه وه و زاری کرده وه و زمانیکی تا بلایی هه شه ربه ی لیه وه ده رکرد و ویستی بیخاته زاری خاوی ئەو زه لامه ی که شیره خۆره که ی له باوه ش بوو.

"با برۆین بنوین"، قیرا پیم ده لئ و ته له قیزینه که ش ده کورژینیتته وه.

منالنه فه ره نسییه کان کاتی به را کردنه وه به ره وه پیری منالنه ئەفریقییه هاوته مه نه کانیان ده چوون، هه میسه روخساری بیترکی رۆشنبیرم ده خاته وه یاد. که واته ئەو رۆژانه بۆ ئەو، رۆژگاری شکۆمه ندیی بوون. ئەمه ش هه میسه شتیکی ئاسایییه کاتیکی له مه ر شکۆمه ندیییه وه ده دوتین، شکۆمه ندیی ئەو توشی شکستی هات: دیتته وه یادمان: له هه شتاکانی ئەم سه ده یه دا، جیهان به رامبه ر به ئافه تی ئایدز زه نده قی چوو بوو، له رینگای موماره سه ی خۆشه ویستییه وه ئینسان توشی دیت و سه ره تا له ناو ئۆمۆسیکسۆلاکاندا بلاو بووه وه بۆ ئەوه ی به رامبه ر به توندی وان هه لۆتست وه رگیریت، چونکه وایان لیکدایه وه ئەم ئافه ته سزایه کی ره ببانییه و ده بی خۆ له و نه خۆشانه پپاریزین هه ر وه ک چۆن جارن خۆمان له رشانه وه ده پاراست؛ ئەوانه شی بانگاشه ی لیبورنیان ده کرد، ئەوه یان روون ده کرده وه که نزیکی بوونه وه له و نه خۆشانه هیچ مه ترسی تیدا نییه و به لکو هه لۆتستیکی برایانه شه. دووبیترکی په رله مه نتار و بیترکی رۆشنبیر، له چیتخانه یه کی به ناوبانگی شاری پاریس له گه ل کۆمه لئ توشوبوی ئایدز نانیان خوارد و نانخواردنه که ش له ئەتۆسفیرتیکی زۆر نایاب و ده گمه ن به سه ر چوو؛ بۆ ئەوه ی وه ک نمونه یه کی چاکیش بئینیتته وه، په رله مه نتار له کاتی شیرینی خواردندا بانگی ته له فزیۆن ده کات. هه رکه کامیراکان ناماده بوون، دووبیترک هه لسا و له نه خۆشیکی نزیکی بووه وه و له سه ره ئەسه که مبیله که ی به رزی کرده وه و هیتشاش هه ر له و لئوی به شکۆلاته وه بوو، ناو ده می ماچ ده کات. ئیتر بیترک توش بوو. هه ر خیرا له وه تیگه یشت که ماچه که ی دووبیترک و ده کات که ئەو وینه یه هه میسه به نه مره ی بئینیتته وه؛ بۆیه هه لسا و به شیلگیتری بیری کرده وه که ئایا ده بی ئەویش ماچی یه کئ له و نه خۆشانه بکات یا نه. له یه که م قوئاغی بیکر کرده وه دا، ویستی به م کاره هه لئه ستی، چونکه له ناخی خۆیدا

قناعه تی ده کرد و هیشتا سوور نه بوو له سه ره ئه وهی که ئایا ئەم نه خو شیییه له یه کی که وه بو یه کی کی دی بهم شیوه یه ده گوازیتته وه یا نا؛ له قوناعی دووه می شدا، ویستی به سه ره وه سواسه یا زال بیت و وینه یه کی واش له ته له فزیۆن ده رپجیت، خو موغامه ره یه کی وا ده هیتنی؛ به لام له قوناعی سییه مدا، له کاتی نزیک بوونه وهی له ده می نه خو شتی که هه لویتسه یه کی کرد؛ ئایا ئە گهر هاتوو ئه ویش نه خو شتی کی دیکه ی ماچ کرد، خو ئه وهی ئه و قه د ناگاته ئاستی ئه ویتتر، واته ئاستی ماچه که ی دوو بیترک، به لکو به پیتچه وانه وه و ههر خیرا ده چیتته خانه ی لاساییکه ره وه یه ک، ده چیتته خانه ی ئه وهی که دوا ی یه کی کی دی که وت، ته نانه ت ره نگیبی به خزمه تکاری ئه ویش بچویندری، چونکه لاساییه کی وا کتوپر ته نها شکۆی زیاتر ده خاته سه ره شکۆی ئه و تره وه. له کۆتایی شدا، به وه رازی بوو که ههر به پیتوه رابوه ستیت و زه رده خه نه یه کی گه لحو بانه بکات. به لام ئه و چه ند چرکانه ی که دوودل بوو تیا یا زۆری له سه ره که وت، چونکه به رامبه ره به کامیتر و له ده نگو یاسی ته له فزیۆنیشدا، ههر هه موو فه ره نسا چاویان لیبی ده بێ و روخساریان بینی و ههر سه قوناعه که ی سه ره ده موچاوی شبا ن خوینده وه که رارا و دوودل دیار بوو. ئه و منالانه ی که خه ریک بوون کیسه برنجیان بو سۆمال کۆیکه نه وه، له کاتی کی زۆر چاکدا فریای که وت. له هه موو ریکه وتی کدا، به رامبه ره به بینه ران و جه ماوه ران، هه مان قسه ی نه سه ته قیش دوویات بکاته وه "ته نها منالان له هه قیقته تدا ده ژین!"، پاشان ده چیتته ئه فریقا و له ته نیشته کچۆله که ی پیتسه ره ش وینه یه ک ده گرتت که کچۆله ی ناوبراو خه ریکی گیان دان بوو و هه موو روخساریشی می ش و مه گه ز داگیری کردبوو. ئیتتر ئه و وینه یه له سه ره ئاستی جیهان ده نگ ده داته وه، به لکو له وینه که ی دوو بیترکی زیاتر ده نگ ده داته وه، مه به ست له و وینه یه که ماچی تووشبووی نه خو شتی کی تایدزی کرد، چونکه وینه ی منالیک که گیان ده دات، به هایه کی زۆرتری هه یه له ئینسانییکی گه وره، شتی کی روون و ئاشکرا شه ئه و کات یه کی کی وه کو

دوو بیترک ئەم راستیییه نه ده زانی. سه ره رای ئەمه ش دوو بیترک هه ستی به وه نه کرد که ئیتتر شکستی خواردوو و دوا ی چه ند رۆژیکی تر، جاریکی دی دوو بیترکمان له ته له فزیۆن بینییه وه وه کو مه سیحیییه کی ئیمان دار، ئه وه شی ده زانی که بیترک خاوه ناسه، بیتری له وه کرده وه که مۆمیتک له گه ل خو ی ببات، چه کی که خاوه ناسترین که س ملکه چ ده کات. له کاتی چاوپیتکه وتنه که ی له گه ل رۆژنامه نووسی کدا، دوو بیترک مۆمه که ی له گیران ده رده هیتنی و دایده گیرسیتنی، بهم شیوه ناره وایه، به رامبه ره به منالانی ولاتانی دووره ده ست، ویستی گومان بخاته سه ره دلپاکیی بیترک و ئیتتر که وته باسکردنی وه زعی منالانی هه ژاری ولاتی خو مان، منالانی گوندانی ئیمه، منالانی گه ره که داماو هکان و بانگاشه ی هاو ولاتانی کرد که دابه زنه شه قامه کان و مۆمیتک بگرنه ده ست و پیتکرا هه موو به شه قامه کانی پاريسا ره وتیتک ئه نجام بدریت، بو ئه وه ی هه ره وه زی خو مان به رامبه ره نا زاری منالانی خو مان ده ربیرین؛ ههر بۆیه، بو ئەم بۆنه یه بانگی بیترکی کرد (به ته وزیکی شاراوه وه) پیتکرا، له سه ره تای خویشان دانه که ده رپۆشتن. بیترکی ش ده بوایه، یا ئه وه تا وه کو ساوتلکه یه ک، مۆم له ده ست، له ته نیشته دوو بیترکه وه پروات، یا ئه وه تا خو ی بدزیتته وه و بیته جیبی گله یی هیتران. ئەمه ته له یه ک بوو ده بوایه خو ی لیبی قوتار بکردبایه، به شیوه یه کی بو ترانه وه و چاوه پروان نه کراو: بریاری دا و ههر خیرا وه کو گزگل بۆی ده رچوو، به ره و یه کی له ولاتانی ئاسیا رۆیی که میلله ت له گه رمه ی یاخی بوونی دا بوو. بو ئه وه ی به شیوه یه کی روون و ئاشکرا هاوار بکات که پشتیوانی زۆر لیتکراوان ده کات؛ ئه فسوس، جوگرافیا هه می شه خالی لاوازی ئه و بوو. جیهان بو ئه و ده بووه دوو به شه وه، به شیکی فه ره نسایه و به شه که ی تریش ئه وه ی ده مینیتته وه؛ ناوچه تاریک و تنووکانی قه د لیتکتر جودا نه کرده وه. ئا بهم شیوه یه له ولاتیکی هیتنی بیزار که ر داد به زنی که فرۆکه خانه که شی ده که وته ناوچه شاخاوییه کانه وه و به فر دایپۆشی بوو و به که لکی فرۆکه فرینیش نه ده هات؛ هه شت رۆژ له وێ چاوه پروانی کرد تا کو

تەعلیقى پۆتقانىش ئەمە بوو: "بیرک پاشای شەھیدانى سەماکەرانه"
مەفھوومى سەماش تەنھا لە لایەن گرووپىكى بچووكى پۆتقانهو و اتای
دەزانرا. ئەمە يەكێكە لە داھێنانە ھەرە مەزنەكانى، دەشبى خەفەتى ئەوھش
بخۆین، چونكە بەباشى ئەم بابەتى بۆ ساغ نەكردینەو و نەبوو بەبەتى
كتیبيك یا ببیتە بابەتى چەندین سیمینارى نێودەولەتى. ھىچ
گرینگىيەكى بەناو و شورەت نەدەدا. ھاوړیکانى بەشەوق و گرینگىيەو
گوێيان بۆ شل دەکرد.

بەگوێرەى پۆتقان، ھەموو سیاسەتمەدارانى ئیمپرو، كەمى سەماكەرن و
ھەموو سەماكەرانیش خۆ تیکەلى سیاسەت دەكەن، ناشییت ئیمە
تیکەلىیان بکەین و لە یەكتر جودایان نەكەینەو. سەماكەر لە
سیاسەتمەدارى ئاسایی خۆى جودا دەکاتەو، چونكە سەماكەر لە دەسەلات
ناگەریت، بەلكو لە شورەت و شكۆمەندى دەگەرێ؛ ئارەزوى ئەوھش
ناكات كە قاوغيكى تايبەت بۆ رێكخراوی كۆمەلایەتى بسەپینى (وھكو
شوومىك دوودلى خۆى بەیان دەكات) بەلكو دەپەوێ لەسەر شانۆ سنگى
خۆى ھەلكیشى.

بۆ ئەوھشى سەرتاپای تەختەى شانۆ داگیر بکەى دەبێ پال بەئەوانى
دیکەو بنیى. ئەمەش پەيوەندى بەمەعلانى و تەكنىكى زۆرانبازى
تايبەتەو ھەبە. ئەو خەباتەى كە سەماكەر دەپكات، پۆتقان ناوى دەنێ
ژودۆى^(١) ئەخلاقى؛ سەماكەر دەسكێشەكەى بۆ ھەموو كەسێك فرێ
دەدات: كێ دەتوانى ئەو نیشان بدات كە لە ئاپوودارتر و (ئازاتر و
بەشەرەفترە و سەریحترە و لەوانى دیکەش فېداكەرە و راستگۆتریشە)؟
ھونەرى ئەوھش شك دەبات كە ئەو پتر بختە دۆخێكى نشیوترەو.

ئەگەر ھات و سەماكەریك خۆى تیکەلى گەمەى سیاسەت کرد، ئەو
بەئاشكرا ھەموو دانوساندنیكى نھینى رەت دەکاتەو و (كە ھەمیشە
گۆرەپانى ھەموو گەمەيەكى سیاسەتى راستەقینەيە) بەدروژن و بى ئاپوو
و دووړوو و پیس و پۆخلیان دادەنى. پیتشنيارەكانى راستەوخۆ و ړووكەش
لەسەر سەكۆبەك و بەگۆرانى وتن و ھەلپەرینەو بەرامبەر بەجەماوەر
ئاشكرا دەكات و بەبەردەوامییش ئەوانى دى بانگ دەكات بۆ ئەوھى

(١) وشەيەكى یۆنانیە بەمانای "پرەنسیپی ھونەر" ھاتووە، بەلام لە ئەوړوپا وھكو
وەرزش مامەلەى لەگەل كراوہ. "وەرگێر".

به شداری بی بکهن و جهخت لهسه ره ئه وهش ده کهم: نهک به نهیینهیه وه، (بوئ وهی کاتی تهواو بداته ئه ویتتر بوئ وهی بیر بکاته وه و بیر له وه بکاته وه که دژه پیتشیناری خووشی ناماده بکات) به لکو به ئاشکرا و ئه گهریش مومکین بیت، ئه وه به واقورماندنه وه: "هه مووتان نامادهن (وهکو من) له موچهی مانگی خاکه لیتو خووش بن و بوئ وهی بیبه خشنه منالانی سوئمال؟" حه په سان، خه لکیش ته نها دوو ریتگیان له بهردهم دایه: یا ئه وه تا ده لیتن نه و به مه میسداقییهت له سه ره خو لاده دن، چونکه دوژمنایه تی خوئیان له گه ل منالاندا روون ده که نه وه، یا ئه وه تا ده لیتن "به لئی" به للام له نیو شله ژانیتی تهواو کاتیک کامیراش زور بیژیانه، دوو دلی سه ر روویان ئاشکرا ده کات، هه ره وه کو چوئن پاراییه که ی بیرکی له کوئیانی نان خواردندا له گه ل تووشبوانی ئایدز، ئاشکرا کرد. "دکتور H بوجی بیده ننگن به رامبهر به وهی که مافی مرؤف له ولاته که تاندا پیتشیل ده کری؟" ئه م پرسیاره له دکتور H کرا، له کاتیکدا که خه ریکی عه مه لیات کردنی نه خووشیک بو، نه ییده توانی وه للام بداته وه؛ به للام پاش ئه وهی سکه هه لدر او ه که ی دوور بیه وه، به ییده نگیه که ی، خوئی تووشی شه رمیتی زور کرد و پاش ئه وهی سه ما که ره که چاک هانی دا، هه رچییه کمان ویست هه لپشت، (ئه مه گه مه یه کی دیی ژودوی ئه خلاقیه، گه لی فه زیعه) ئیتتر وازی لیته ینا: "با گه لی دره نگیش بیت..."

ئه مه له بارودوخی تاییهت (بوئ نمونه له رژیمه دیکتاتور بیه کاندا) روو ده دات، چونکه به ئاشکرا هه لویتست ده رپین ترسناکه؛ دیاره بو سه ما که ریک ترسناکیه که ی که متره، چونکه ئه وه ده که ویتته ژیتر پرؤژیکته ره وه و له هه موو سووچی که وه دیار ده بیت و جه ماوهریش پاریزگاری ده کات؛ هه ره وه ها موعجیبینی شار او ه ی خووشی هه یه و به شینه بی و هه له شه بییه وه گوئرایه لی بانگاشه که ی ده بن، نامادهن ئیمزای بو کویکه نه وه، ناماده ی کوئو نه وه یاساغه کانی ده بن، له شه قام خویشاندان ساز ده کهن. ئیتتر هه ندیکیشیان تووشی گیرمه و کیشه ده بن،

به للام سه ما که ره که شکست ناهیتنی، هه رچه نده ئه ویش بو به سه رچاوه ی ئه م گیرمه و کیشانه، ئه وه ده زانی که مه سه له یه کی ره وا، له ژبانی ئه م و ئه و گرینگتره.

فانسان دژی پوتقان راده وه ستیت: "شتیکی ئاشکرایه که تو قینت له بیترک ده بیتته وه و ئیمه ش دوات که وتووین. به للام، ئه گه ر گه ل خو به کیش بیت، پشتیوانی گه لی مه سه له ی کردوه و به رای ئیمه ش مه سه له ی ره وان، یا ئه وه تا، به نیسه بت تووه ته نها کاریک بو له پیناوی خو ده رخستان. پرسیاره ئه وه ت لیده که م: کاتی ده ته وی خو تیکه ل که یته نیو نیزامیتی گشتیه وه، سه رنجی هیترا ن بو کاریکی ناروا رابکیشی، ده ستی یارمه تی بو زور لیکراویک درتیر بکه ی، چوئن ده کری له م سه رده مه ی ئیمه نه بیته سه ما که ریک یا وه کو سه ما که ریک خو ت درنه خه ی؟".

ئا به م جو ره پوتقانی ئه فسووناوی وه للامی دایه وه: "به هه له ی ده چیت ئه گه ر وا تیبگه ی که من دژی سه ما که رانم. من پشتگیر بیان لی ده که م. ئه وه ی خوئی له سه ما که ران دووره په ریز رابگریت یا ئه وه تا قینی لیان بیته وه، ئه وه ئیتتر ته گه ره به ک بو خوئی دروست ده کات و توانای ئه وه شی نابیت به سه ریا زال بیت: چونکه شه ره ف و ئابروویان زور له پیتش چاوانه، سه ما که ر مه حکومی ئه وه ده بیت که نه بیتته جیتی گه لی، وه کو فاوست په یمانی له گه ل شه بتانا نه به ستوه، به لکو له گه ل فریشته یا په یمانی به ستوه: ده یه وی ژبانی بکاته شا کاریکی هونه ری و فریشته ش ئا له م کاره ی یارمه تی ده دن؛ چونکه ئه وه ت له یاد نه چیت سه ما کردن هونه ره! ئا لیروه، واته له ناواخی ژبانییه وه ماده ی هونه ره ده قوزیتته وه و ده بیتته جه وه هری هه قیقی بو؛ ده رز له مه ر ئه خلاقه وه نالیتته وه، به لکو ده ی کاته سه ما! ده یه وی به جوانی ژبانی خوئی، جووش و خرؤش و ئه فسوون به خشیته خه لک! عاشقی ژبانه، هه ر وه کو په یکه رتاشیک چوئن عاشقی ئه و په یکه ره ده بیت که خه ریکی تاشینیتی."

له خوځم ده پرسم ئه رى بۆچى پوتقان ئه م بيرو بۆچونه سوودبه خشانه بۆ
 خه لگى ئاشكرا ناكات. دكتوراي له مەر ميژووه وه به ده دست هيتاوه، خو
 هه نده ش مه شغول نيبه، له مه كته به كه ي كتيبخانه ي نيشتماني هه ميشه
 بيزاره. ئايا به لايه وه گرینگ نيبه تيورييه كاني به خه لك بناسيني؟
 زيادپر ويش نيبه ئه گه ر بلتين ته نانه ت بيزيشي ليده كاته وه. ئه وه ي
 بيرو بۆچونه كاني به هيتران بناسيني، ترسي ئه وه شي هه يه، كار له واني تر
 بكات و هه قيقه تي خو ي فهرز كات و ئيتير بچيته ريزي ئه وانه ي كه
 ده يانه وي دنيا بگورن. دنيا گورن! به نيسبه ت پوتقانه وه چ فيكره يه كي
 قوره! ئه مه ماناي ئه وه ي نيبه كه شانازي به جيها نه وه ده كات، به لكو
 به نيسبه ت ئه وه وه هه موو گورانكار بيه ك، بى سى و دوو دنيا به ره و
 خراپتر ده بات. هه ره ها له تيرو انينيكي خو په رستانه شه وه، هه موو بيروپا و
 بۆچوونيكيش دواي ده رپيني و بلاو كرده وه ي، سبه ي يا دووه ي جار يكي
 دى به گز خاوه نه كه ي ده بيتته وه و هه موو ئه و له ززاتانه ي لى ده سه نيته وه كه
 پيشتر له و رووه وه چيشتتبووي. چونكه پوتقان يه كي كه له مور بده
 گه وه ر كاني ئه پي كور: ته نها له بۆچووني له ززه ته وه گه شه به بيروپا كاني خو ي
 ده دات. قين و كينه ي به رامبه ر به مرو قايه تي نيبه، چونكه مرو قايه تي بۆ
 ئه و سه رچاوه يه كي له بن نه هاتوه بۆ بي ر كرده وه، دلخوشكهره
 به مه كر و كاني، به لكو به هيچ جور تيكيش هه ز له وه ناكات كه په يوه ندييه كي
 زور تايبه تي له گه ل دروست بكات. كو مه لى ها وړي ده وري داوه و يه كتر له
 قاوه خانه كه ي گاسكو ن ده بينن، ئه م نمونه بچووكه ي مرو قايه تيبه ش بۆ ئه و
 به سه .

يه كي له و براده رانه، قانسان ناويكه، گه لى ساده و زووش ده چيته
 دلوه. گه ليك خوش ده وي و ته نها ره خه شم لى هه بيت (راسته،
 به كه موكه يه ك ئيره بيبه وه) ئه م په رستنه كال فامه بۆ پوتقان هه يه تي،

به نيسبه ت منه وه كه مى زياد پر وييه. ته نانه ت ئه م دو ستايه تيبه شي گه لى
 دلگيره. چونكه هه ردووك له باره ي گه لى با به ته وه قسان ده كهن، ئه مه ش بۆ
 قانسان گه لى دلگيره؛ له باره ي فه لسه فه وه و سيا سه ته وه، هه ره ها له باره ي
 كتي بيشه وه قسان ده كهن، قانسان دلخوشه كاتي ك له گه ل پوتقانه. دوو
 به دوو؛ له مەر گه لى فيكره ي سه رنج را كيش و كار يگه ره وه ده دوين و
 پوتقانيش به گه رموگور بيه وه ده وي و هه ندى جار يش هه لى مور بده كه ي
 راست ده كاته وه و ئيحا ي ده داتى و فيره جواميري ده كات. به لام هه ركه
 يه كي به سه ريانا بيت، ئيتير قانسان دلى ده گيرى، چونكه هه ر زو، پوتقان
 ده بيتته يه كي كي دى: به ده نكي به رز قسه ده كات و عه نتيكه ش دپته پيش
 چاو، به نيسبه ت قانسانيشه وه گه لى سه ير دپته پيش چاو.

بۆ نمونه: كاتى له قاوه خانه هه ردووك پي كرا ده بن، قانسان لى
 ده پرسى: "به راستى چون له و وه زعه ي سو مال ده گه ي؟" پوتقان، له سه رخو،
 كو نفراسيكي له باره ي ئه فر يقاوه بۆ ساز ده كات. قانسان له هه ندى له و
 قسانه ي كه ئه و ده يلئى، تيبيني خو ي بۆ عه رز ده كات، له و رووه وه قسه
 ده كهن، ره نگه هه ندى جار يش گالته بكن، به لام واش ناكهن وه كو بليمه ت
 خوبان پيشان بدن، ته نها ئه وه نه بيت، ده يانه وي بۆ چه ند ساتي ك
 به سه نيته وه. له وه زياتر شيلگيري مومكين نيبه.

ماچو له گه ل ژنيكي جواني نه ناسراو هات. قانسان ويستى له سه ر
 مه وزو وه كه ي به رده وام بيت: "توخوا پوتقان پيم بلئى، هه ست ناكه يت
 ده ته وي يه كي هه ل ب خه له تيني كه... " و ده مه ته قيبه كي سوودبه خش له مەر
 تيورييه كاني ها وړي كه وه قووت ده كاته وه.

پوتقان بۆ قه ده ريك وچان ده دات. وه ستاي ئه م پشوانه يه. وا ي
 ليكده داته وه كه ته نها ئه وانه ي شه رم ده كهن له م پشوانه ده تر سن و
 به په له په ليشن كاتي ك وه لاميان پى نابئى، رسته ي تي كه لو پي كه ل وا يان
 ليده كات كه وه كو قه شمه ر هه لسوكه وت بكن. پوتقان ده زاني چون
 به وي قاره وه بيدنه نگ بيت، به لكو ئه ستيره ي كا كيشانيش به بيدنه نكي ئه و

سهری سوږ دهمینتی و بی وچان چاوهږتی وهلامه. بی ورته، تهماشای فانسان دهکات و ناشزانیږ بوجی له شهزما چاو دادهخات و پاشان بهزهردهخه نهوه سهیری خانمه که دهکات و جاریکی دیش تهماشای فانسان دهکاتوه و له چاوه قورسه کانیسی داواکاریکی دروژنانه دهخوتندریتتهوه: "بهرامبهر بهو خانمه و ئا بهو شیتویه سووری لهسهر مهوزووعه کهت و بهشیتویه کی سهرنج راکیش شیتویه بیرکردنه و هت ناشکرا دهکیت، ئه مه گرژ بوونه ویه کی لیبیدوت بهشیتویه که که جیتی پاراییه، ناشکرا دهکات." لهسهر روخساری ماچو زهردهخه نه بهناوبانگه گه لحویه که ی به دیار دهکویت، خانمه جوانه که تهماشایه کی لووتبه رزانه و عهنتیکه ی فانسان دهکات، فانسانیش سوور ده بیتتهوه؛ ههستی بریندار ده بی: هاوړتیه که، دهقه یه که نابات زور به جو شه وه گوئی بو قولاغ کردبوو، هه خیرا، له بهر نه وه ی دلنی ئه و خانمه پازی کات، ناماده یه ئه ویتتر نغرو بکاته نیو سه غله تی.

پاشان، هاوړتیانی تر ناماده دهن و کوډه بنه وه و ده که ونه له وچه دان؛ ماچو نوکته ده گپرتته وه؛ به سهرنجی هیشکه وه، گوژار زانیاریه کتیبیه کانی هله ده پرتی؛ چهن دژنیک خو بان له بهر پیکه نین ده گرن. پوتشان بیده نگ ده بیت؛ چاوه ږی ده کات، داوی بیده نگیسه کی تیروته سه ل و ده که ویتته دوو: "کچه هاوړتیه که م بی وچان داوی ئه وه م لیده کات که هه لسوکه وتی توندږه وانه ی له گهل بنوینم."

خودایه، چهن به جوانی قسه ده کات. ئه وانه ی سهر میزه که ی ته نیشیتیش به بیده نگ بوون و گوئی ده گرن؛ تریقه ی پیکه نین له ناو هه وادا گرژ ده بیتته وه، چاوه ږوانن. چ شتیک له مه دا هه یه که کچه هاوړتیه که ی داوی ئه وه ی لئ بکات که هه لسوکه وتی توندږه ی له گهل مومارسه بکات؟ گشت ئه م سیحره له ناو ده نگدا نیشته جیبه و فانسانیش ناتوانی هه ست به ئیره یی نه کات، چونکه دهنگی ئه و نه گهر له گهل ئه وه ی پوتشان به راورد کریت، به ده زووله یه کی مسکین ده کات که جورته تی ئه وه ی هه بیت خو ی به

فیولینسیل بچوینتی. به بی ئه وه ی دهنگی بهرز کاته وه، پوتشان به هیمنی قسه ده کات، سه ره ږای ئه مه ش هه موو هوله که پر ده کات و له و زیاتر گوتمان له که سی دیکه نابیت. به رده وامه: "هه لسوکه وتی توندږه وانه... به لام من توانای ئه مه م نییه! من کابرایه کی توندږه و نیم! من کابرایه کی ناسکم!"

تریقه ی پیکه نین هه و داگیر ده کات و بو ئه وه شی ئه م تریقه یه له ززه تی هه بیت، پوتشان وچانیک ده دات.

پاشان ده ست به قسه ده کاته وه: "جار ناجاری کیژله یه که دیت بو ئه وه ی شتم بو تایپ ده کات، دپته ماله که م. روژتیکیان خه ریکی ئه وه بووم شتم پیی ده نووسییه وه، له پرتکدا، زور له سه ر خو ی و به نیازیکی پاکیشه وه، دهستم بو قژی برد و هه لمساند و به ره و قه ره و تله که رایمیچا. له نیوه ی ری، به ره لام کرد و دامه تریقه ی پیکه نین: ئوی، چ چه وتیبه که، ئه ری تو نه بووی داوی ئه وه ت لیکردم که توندږه و بم له گه لت. داوی لیبور دنت لیده که م خانم!" هه موو ئه وانه ی له قاوه خانه که بوون ده ست به پیکه نین ده کن، ته نانه ت فانسانیش، جاریکی دی ماموستا که ی خو ی خو ش ده ویتته وه.

به لّام رۆژی دوايي، به له هجه به كي توانج ئاميزه وه پيئي وت: "پۆتشان، تۆ ته نها تيؤريزانكي گه وه ري سه ماكه ران نيت، به لكو به خو تيش سه ماكه ريكي گه وه ري."

پۆتشان (كه مي شله ژا): "تۆ چمكه كان تيكه ل ده كه يت."

فانسان: "كاتيك من و تۆ پييكه وه ين زۆر ئاساييه، به لّام ههر يه كيكي ديكه روومان تيكات، ئه وه خيتر ئه شوينه ي كه ليبي دانيشتوبوين، ده بيته دوو به شه وه، من و ئه وه كه سه ي كه تازه رووي تيكردوين و توش ده چيته سه ر ته خته ي شانۆ و سه مامان بۆ ده كه ي."

پۆتشان: "ههر وه كو پيتم وت تۆ چمكه كان تيكه ل ده كه يت. تييري سه ما ته نها به سه ر ئه وان ه دا ده سه پي كه له ژياني جه ماوه ردا ئيگزيبيسيؤنيستن.^(۱) قينيشم له ژياني گشتيي^(۲) ده بيته وه."

فانسان: "دويني به رامبه ر به و ژنه ره فتاريكي وات نواند، ههر به وه ي بيترك ده چوو، مه به ست له و ره فتاره يه كه به رامبه ر به كاميراكه نواندي. ويستت به ته واوي سه رنجي بۆ لاي خو ت رابكيشي. ويستت خو ت وه كو چاكترين ئينسان پيشان به دي. دژ به منيش، چه په لترین ژوودۆي ئيگزيبيسيؤنيستت به كار ده هينا."

پۆتشان: "وايه ره نگه ژوودۆي ئيگزيبيسيؤنيست بوويت. به لّام ژوودۆي ئه خلاق نه بوو! ههر له به ر هه مان هوش، زۆر به هه له يا ده جيت كه به سه ماكه رم بچوئيني. چونكه سه ماكه ر ده يه وي زۆر به ئه خلاقانه بيته پيشه وه. منيش، له تۆ خه راپتر خو م پيشان دا."

(۱) مه به ست له و كه سانه يه كه به رامبه ر به هيتران خو يان رووت ده كه نه وه. (وه رگيتر).

(۲) مه به ست له كاري سياسي ته دارانه. (وه رگيتر)

فانسان: "سه ماكه ر ده يه وي به ئه خلاق خو ي نيشان به دات چونكه جه ماوه ره كه ي ساويلكه ن و واش تيده گات هه موو ئاماژه يه كي ئه خلاقانه ش شتيكي جوانه. به لّام جه ماوه ره كه مه كه ي ئيمه هه ژاران و هه ز له ئه خلاق ناكه ن. كه واته تۆ ژوودۆيه كي نانه خلاقانه ت دژ به من به كار هينا و ئه مه ش به هيج شيوه يه ك له گه ل جه وه ري سه ماكه رانه ي تۆ هاوتبا نييه."

پۆتشان: "له پريكد، به له هجه يه كي زۆر سه ريحانه): "فانسان، ئه گه ر بريندارم كرديتي، داواي ليبوردم لئ ده كه م."

فانسان (خيتر به ئيعتيزاره كه ي پۆتشان ئينفيعالتيكي ئوخربه خش هات): "پتيويست ناكات داواي ليبوردم لئ بكه ي چونكه ده زانم گالته ت ده كرد." شتيكي ريكيكه وت نييه له قاوه خانه ي گاسكو ن چاويان به يه ك ده كه ويت. له نيو هه موو مه شاخه كاندا، ئار تاگو ن له هه موويان گه وه ره تره: شيخي هاورييه تي و تاقه به هاي پيروزي شه لاي.

پۆتشان به رده و امه: "به واتايه كي زۆر فراوان (وايه، تۆ هه قته) بينگومان سه ماكه ر له ههر يه كيكيما نه، له مه يانه له گه ل تام، كاتيكي ژنيكيش ده بينم، ده به سه ماكه ريكي ده جار له واني دي زياتر. چ ده سه لا تيكم هه يه؟ گه لي له من به هيتزه ر."

فانسان دۆستانه پنده كه ني، تا ديتيش به سو ز ديه پيش چاو و پۆتشان به له هجه يه كي تۆ به كارانه به رده و امه: "له لايه كي تريشه وه، ئه گه ر ههر وا بم وه ك ئه وه ي تۆ با سي ده كه ي، مه به ست له گه وه ره ترين تيؤريزه زاني سه ماكه ران بم، ده بي له نيو ئه وان و من شتيكي هاوبه ش هه بيت ئه گينا به بي ئه مه مومكين نييه. راسته، له گه ل تام، فانسان."

له م قوناغه دا، پۆتشان هاوريي تۆ به كار، ده بيته وه تيؤريزان: "هيج نييه، شتيكي بچكو لانه يه و به س، چونكه به و اتا ورده ي كه ئه م چمكه به كار ده هينم، هيج په يوه ندييه كم له گه ل سه ماكه راندا نييه. پروا ناكه م ئه مه مومكين بيت، به لكو سه ماكه ريكي راسته قينه، يه كيكي وه كو بيتره يا

قیرا نووست؛ ئەو پەنجەرەبەم کردەووە که دەپروانیبە باخچەکە و بێر لەو ماوەبە دەکەمەووە که خاتووت و لاوہ سوارچاکەکە پیکەووە بوون، مەبەست ئەو بەیانیبەبە که کۆشکەکیان جێبەجێشت، واتە لەو ماوەبەبە که دەبیتە سێ قۆناغ.

قۆناغی یەکەم: هەردوو ک قۆل لە قۆل، بەقسە کردنەووە، پیاسە دەکەن، لەناو چیمەنەکەش لەسەر ئەسکەمبیلێک دادەنیشن، هەر قۆل لە قۆل و قسە دەکەن. مانگەشەووە، باخچەکە بەرە هەبوانەکە شۆر بۆووتەووە و بەرەو قەرەغی سێن دەچیت، چرپە ی ئەوان و ورشە ی درەختان تیکەل دەبن. با نەختیک لەو گەفتوگۆبە تۆمار بکەین. سوارچاکەکە داوای ماچیتکی لێدەکات. خاتووت وەلام دەداتەووە: "منیش هەز دەکەم: ئەگەر بیت و ئەم ماچە رەت کەمەووە، ئەو کات گەلێ لە خۆت بایی دەبی و عەبزەتی نەفس وات پێ دەلێ که سەلت لێ دەکەمەووە."

خاتووت هەر چیبەک دەلێت، بەرەمی هونەرە، هونەری ئاخالوتن، دەبێ هەموو ئامازەبەکیش جیبی سەرنج و لە ماناکەشی کۆلرا بیتەووە؛ ئەمجارەیان، بۆنمۆنە، خاتوو خۆی بۆ ماچی سوارچاکەکە شل دەکات، بەلام پاش ئەوێ تەفسیری خۆی بەسەر ئەم داواکردنە سەپاند: ئەگەر بیت خاتوو خۆی دایە دەست، ئەو تەنھا لەبەر هەندێ بوو لووتبەرزبێ سوارچاکە بگەریتیتەووە ئاستی تەواوی خۆی.

کاتیەک، لەبەر گەمەبەکی ئەنتیلێکتوالانە، خاتوو ماچیک وەرەدەگێرتتە کردە ی بەرگریکردن، خۆکەسبیش کالقام نبیە، تەنانەت سوارچاکەکەش، دەبێ ئەم قسانە زۆر بەجیدی وەرگیرین، چونکە ئەم قسانە رێرەویکی زبهن دیاری دەکەن و ئەویش دەبێ وەلامی تاییبەتی خۆی بۆ ئەو رێرەووە ئامادە کات. چونکە گەفتوکردن بۆ کات بەسەربردن نبیە، بەلکو بەپێچەوانەووە،

دوو بێترکە، بەرامبەر بەژنیکی که هیچ حەزنیکی تیا نەبێ، هەولێ ئیغرای کردنی بدات و خۆی بەرامبەری رووت بکاتەووە. بەخەیاڵیا نایەت چیرۆکی تایینووسەکە بگێرتتەووە، ئەوێ که قژی بەرەو راپەخەکی راکیشا، ئەوێ که بەیەکیکی دیکە ی چواند. چونکە ئەو جەماوەرە ی که ئەو دەبەوێ ئیغرای بکات، چەند ژنیکی کۆنکریت و دیار و ئاشکرا نبیە، بەلکو حەشاماتیکی نادیارە! گوئیگرە، لەمەر سەماووە، ئەمە بەشیکی دیکە ی تیۆریبەکە یە: نادیاربێ جەماوەرەکە یە! ئا لێرە سامناکترین رووی نوێخواری لەم شەخسیبەتە بەدەر دەکەوێت! بەرامبەر بەمن و تۆ خۆی رووت ناکاتەووە، بەلکو بەرامبەر بەهەموو عالەم خۆی رووت دەکاتەووە. هەموو عالەمیش چ دەگە یەنێ؟ هەتا هەتاییبەکی بێ روخسار! شیکلیکی موجه رەدە و هیچی تر."

لە ناوێند قسە کردندا بوون، گوژار و ماچوو هاتن، هەر لە دەرگاوە، گوژار رووی دەمی کردە فانسان: "تۆ پیت و تم بۆ کورپیک لەسەر ئەنتۆمۆلۆژیست^(۱) داووت کراووت. هەوالیکم پیبە! بێرکیش دیت."

پۆتشان: "جاریکی تریش ئەو؟ لە هەموو شوینیکی!"

فانسان: "دەبێ لە شوینی و لە چ بگەریت؟"

ماچوو: "تۆ بەعینوان ئەنتۆمۆلۆژیستیت، دەبێ بزانی بۆچی."

گوژار: "کاتی که قوتابی بوو، بۆ ماوە ی سالتیک ناوی خۆی لە قوتابخانە ی بالای ئەنتۆمۆلۆژیستان نووسیبوو و لەوێ دەبووتند. لەو کۆرەدا، وەکو میوانی شەرەف بەخێرھاتنی لێدەکریت."

پۆتشانیش: "دەبێ برۆین و ببکەینە قەشەریات!" پاشان، ئاور لە فانسان دەداتەووە: "دەتوانی بەدزی بمانبەیتە ژوورەو!"

(۱) جۆرە زانستیکی بەژنیکی حەشەرەتەووە خۆی خەریک دەکات. (وەرگێر)

هەر گفستوگۆیه کات ریکدهخات و جلتهوی دهگریته دهست و یاسا و دهستورهکانی خۆی دهسهپیتی و پیتوستیشه گوپراهلی بین.

کۆتایی قوناغی یهکهمی ئەم شهوهیان: ئەو ماچهی که خاتوو پیتشکهشی سوارچاکهکی کرد، تهنها بۆ ئەوه بوو سوارچاکهکه زۆر ههست بهشانازی کردن نهکات، ماچیکی دیکهی بهدواوه هات، ماچهکان "بهپهله بوون، قسه و گفستوگۆکانی کهرت دهکرد، جیگای قسهیان دهگریتهوه..." بهلام، ئا ئەوه تا خاتوو ههلهدهستیت و ریگای گهراوه دهگریته.

چ هونهریکی خستنه سهر شانۆیه! پاش ئەوهی بۆ یهکهم جار واتاکان تیکهڵ دهبن، وای پیتوست دهکرد خاتوو ئەوهی پێ نیشان بدات که میوهی لهززهتی خۆشهویستی هیتشتا بهتهواوی پینهگهیشتوووه؛ دهبی نرخهکهی بهرز کریتهوه، ئارهزوومه ندرت بکریته؛ پیتوسته موفاجهئات، بگره و بهرده، حالهتی ههلواسراو دروست کریته. له کاتی گهراوهیان بهرهو کۆشکهکه، خاتوو ت ئەوه دهردهخات که بهرهو عهدهم شوپ دهبیتهوه، ئەوهشی دهزانی که له دوا ساتدا، توانای ئەوهی ههیه بارودۆخه که قهلب بکاتهوه و درپژه بهم ژوانه بدات. بۆ ئەمهش تهنها رستهیهک بهسه، سیغهیهکی هونهری داونهریتی گفستوگۆکردن، لهو رووهوهش دهیانی لهبهربوو. بهلام بهشپوهی تهلهیهکی چاوهروان نهکراو، ههر وهکو ئەوهی له پرێکدا ئیحای لی گومرای بوویته، تهنها دانه بهکیش نهدههاته سهر زار. بهئهکتهریک دهچوو له پرێکدا دهقی شانۆنامه کهی بپیر چوو بیتهوه. چونکه، راسته، دهباوه دهقه کهی له بهرباوه؛ خۆ ئەمه وهکو رۆژگاری ئیمرومان نبیه، کیژۆله بهک بهئاسانی بلێ، تو دهتهوی و منیش، کهواته با کات بهفیرۆ نهدهبین! بۆ وان، سهرهراي ههموو قهناعه تیکیشیان له مهڕ ئازادییهوه، ئەم سهرحاته وهکو ئەوه وابوو بهریهستیکی له بهردهم بیته. ئەگه ر بیته و بۆ کهسیان فیکریهک له کاتی تهواوی خۆی دروست نه بیته، ئەنجه تیکیش نه دۆزنهوه بۆ ئەوهی درپژه به پیاسه کردنه که بیان بدن، ئەوه ناچار دهبن، له ریتی مهنتیقیکێ زۆر سادهی بی دهنگبونهوه، ریتی کۆشکه که بگرن و بهک

لهوی تر روخسهت بخوازیته و یهکتر جیبهیلن. له بهر ئەوهی تا دههاتیش، ههر دووک ههستیان بهوه دهکرد که دهبی تا زوووه ئەنجه تیک بدۆزنهوه و رابوهستن و بهئاشکرا ناوی بهین، ههندهی تر ده میان دهچوووه تهلهی تهقیوهوه:

هه موو رسته بهکی فریاد ریهسیان لی دهشارد رابهوه و به بی هیوا بییهوه به رهو پیری دهچوون. ههر له بهر هه ندی کاتی دهگه نه بهر دهروازی کۆشکه که، "به غه ریزه به کی هاو به شه وه، هه نگا وه کانیان هپور ده بوونه وه."

خۆشه ختانه، له دوا چرکه دا، ههر وه کو ئەوهی چرپه که ری^(۱) له پرێکدا قووت بیتهوه، خاتوو دهقه کهی هاته وه به بیرا: به رهو رووی سوارچاکه دا شالاو ده بات: "زۆر دلّم به تو خۆش نییه... " له دوا له حزه! هه موو شتی قوتار کرا! خاتوو تووره ده بی! ئەنجه ته کهی دۆزییه وه، به توره بوونیکی ها که زایی، ئیتر دهیتوانی درپژه به پیاسه کردنه که بدات: خاتوو له گه ل ئەودا سه ریح بوو، بۆچی هپج شتیکی له باره ی خۆشه ویسته که یه وه به و نه وتوووه، مه به ست له کۆنتیسه؟ خیرا، خیرا، ده بی خۆی بۆ روون کاته وه! پیتوسته ده ست بکاته وه به قسه کردن! دوا ی گفستوگۆ دۆز رابه وه و جار یکی دیش له کۆشکه که دوور که وتنه وه و ئەمجاره یان به بی زه حمه تی به رهو گراوی خۆشه ویستی ده یان بات.

(۱) مه به ست له و که سه یه که به چرپه دهق بۆ ئەکتهر ده خۆنیته وه. (وه رگی).

به دهم قسه کردنه وه، خاتوو ت زه مینه ی قوئاغی داها تووی خوش ده کرد، سه باره ت به هه لسوکه وت و شیوه و چوئیه تی بیر کردنه وه سوارچاکه کی فیر ده کرد. ناراسته و خوئیانه، هه ر وه کو ئه وه ی باسی شتیکی تری بو بکات، به وردی و بلیمه تیبی و نهرم و نیانی سوارچاک کی تیده گه یاند. بو ئه وه ی خوی له ته وقی دل سوژی قوتار کات و سوارچاکیش بو موغامه ره کانی شه وگار خاو کاته وه، ئه وه ی بو روون ده کرده وه که کوئنتیس ژنیکی ساردوسره و خوویسته. نهک ته نها له پیناوی ئه وه ی داها تووی نزیک بخه ملینت، به لکو داها تووی دووریش، به شیوه یهک و سوارچاکیشی حالی ده کرد که نیازی ئه و رقه به رایه تی نییه له گه ل کوئنتیس و نایه وی ده سبه رداریشی بیت. خاتوو ت دهرزکی چروپری له مه ر په روره دی عاتیفیه وه پی وت، فه لسه فه ی خوی له باره ی عیشقی پراتیکه وه بو راقه کرد و ئه وه ی بو روون کرده وه چون ده بی ئیتر له زورداری ده ستور و یاساکانی ئه خلاق خو رزگار بکریت و خو به چه کی نهیینی پاراستن پارتیزین: یه کیکه له و فه زیلانه ی که له سه رووی هه موو فه زیله کانه وه یه. به لکو، به شیوه یه کی سروشتی، ئه وه شی پیده وت ئیتر له مه ولا چون له گه ل میترده کی هه لسوکه وت کات.

تووشی حه پاسان بوون هاتن: له کوئی ئه م فه زایه ی که هه ند به وردی ریک خراوه وه و خوشه کراوه و دوا به دوایش چنراوه و حسیبی ته وایشی بو هه موو ورده کاریبه کانی کراوه، جیگا بو عه فه و بیهت و "شیتی" و ورینه کردن و شه یدای ئاره زوو و "عیشقیکی دیوانه ئامیز" ده بیته وه. سوریا لیسته کان چه ندی بو ی به په رۆش بوون؛ ئه ی خو فه رامۆشکردن له کوئ؟ ئه ی کوان گشت ئه و فه زیلانه ی له باره ی شه یداییه وه ده دوین و تیکرای بوچوونه کافمانی له مه ر عیشقه وه خه مالا ندووه؟ نه خیر، لیتره جیگیان نابیتته وه. چونکه خاتوو ت شازاده ی عه قلّه. نهک به هه مان

شیوه ی عه قلّی بیبه زه یی مارکیز دو میترتوی، به لکو عه قلّیکی نهرم و نیان، عه قلّیکه که په یامی هه ره به رزی ئه وه یه عیشق پارتیزیت.

ده بیتم چون خاتوو، به نیو ئه و مانگه شه وه دا سوارچاک به رپوه ده با. خاتوو راوه ستاو له نیو نیمچه تاریکیبه که وه که له به رده میانا قووت بووه وه، قه راغی گوئیسوانه یه کی پینیشان دا؛ ئه و کۆشکه بچوکه شایه دی چ ساته وه ختیکی شه هوه تاوی بو، به داخه وه، خاتوو پیی ده لّی، کلبله که م پی نییه. هه ردووک نزیک دهرگا که ی ده بنه وه (چه ن سه یره! چ شتیکی چاوه روان نه کراوه) به لام دهرگا که ی دانه خراوه!

بوچی خاتوو ئه وه ی پی وت که گوايه کلبله که ی پی نییه؟ بوچی هه ر زوو ئه وه ی پی نه وت که ئه م دهرگایه ده میکه دایناخه ن؟ هه موو شتی ته رتیب کراوه، ده ستکرده و دروست کراوه، هه موو شتی داهینراوه، هه یچ شتیکی راست نییه، یا به شیوه یه کی تر، هه مووی هه ر هونه ره؛ له م حاله ته دا، هونه ری درتیه پیدانی چاوه روانیه، چاکتره بلّین: ئه مه هونه ری راگرتنی حاله ته کانی هه لچوونه، تا ئیمکان هه بیت.

له کتیبه‌که‌ی دینۆن، له هیچ شوپنیک چاومان به‌وه‌سفی له‌شی خاتو ت ناکه‌ویت؛ به‌لام شتیک که جیگای گومان نیبه: نابیی له‌شیک لایوازی هه‌بوویت؛ و‌اشی بۆ ده‌چم که "له‌شیک خیرین و نهرمی" هه‌بوویت" (ئا به‌م جۆره لاکلو له په‌یوه‌ندییه ترسناکه‌کاندا وه‌سفی جه‌سته‌ی ئافره‌تی ئاره‌زوومه‌ند ده‌کات) باس کراوه؛ هه‌روه‌ها له‌شی خریله و سه‌نگینی جوولانه‌وه و هه‌لسوکه‌وتی له‌گه‌ل دا به. ده‌سه‌تالییه‌کی شیرینی ده‌دات. حیکمه‌تی شل و خاوی هه‌یه و هه‌روه‌ها مه‌ع‌لانیسه له‌مه‌ر ته‌کنیکی له‌سه‌رخۆیییه‌وه. به‌تایبه‌ت له‌قوناغی دوومه‌ی ئه‌و شه‌وه‌دا، مه‌به‌ست له‌چوونیا نه‌ بۆ کۆشکه‌ بچوکه‌که: ده‌چنه ژووره‌وه، به‌کتر راده‌موسن، ده‌که‌ونه سه‌ر قه‌نه‌فه‌یه‌ک، موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی ده‌که‌ن. به‌لام، "هه‌موو شتی به‌کتویری رووی دا. هه‌ستمان به‌هه‌له‌کامان کرد (...) زیاد له‌ پیتوست به‌که‌فوکولین، پیتوسته‌ نهرم و نیانتر بین. راکه‌راکمانه‌ به‌ره‌و ئۆخرن، به‌لام هه‌موو ئه‌و له‌زه‌تانه‌ فه‌رامۆش ده‌که‌ین که له‌ دوا‌ی ئه‌وه‌وه دین ."

په‌له‌ په‌لی شیرینی له‌ کاوه‌خۆییان لێ گوم ده‌کات و هه‌ردووکه هه‌ست به‌مه‌ ده‌که‌ن و به‌خه‌تای تیده‌گه‌ن؛ به‌لام هه‌ست ناکه‌م که خاتو ت تووشی سه‌رسوپمان بوویت، وا هه‌ست ده‌که‌م ئه‌م خه‌تا چاوه‌روان کراوه‌ی پێ ده‌زانی، قه‌ده‌ره و به‌لکو چاوه‌روانییه‌ ده‌کرد، هه‌ر بۆیه‌شه له‌ کۆشکه‌ بچوکه‌که‌ پێشوه‌خت بیری له‌ خۆ خه‌ریک‌کردن ده‌کرده‌وه بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و خیراییه‌ چاوه‌روان کراوه‌ هێور کاته‌وه و شته‌کان به‌شپه‌یه‌ک ئاماده‌ بکات بۆ ئه‌وه‌ی بچنه‌ قوناغی سیپه‌مه‌وه، تاکو موعامه‌ره‌کانیان له‌ نیتو سستییه‌کی که‌شخه‌دا ئه‌نجام بدن، غلۆزینه‌وه نیتو دیکۆرتیکی نوپیه‌وه.

خاتووه موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی راده‌گرێ، له‌گه‌ل سوارچاکه‌که‌ ده‌ست به‌پیاسه‌کردن ده‌که‌نه‌وه؛ له‌سه‌ر ئه‌سه‌که‌مبیله‌که‌ی ناوه‌ند چیمه‌نه‌که‌

داده‌نیسه‌ی و ده‌ست به‌ئاخاوتن ده‌کاته‌وه و به‌ده‌م قسه‌کردنه‌وه‌وه سوارچاک به‌ره‌ کۆشکه‌که‌ ده‌بات و به‌ره‌ کابینه‌ نه‌یینه‌یه‌که‌ که له‌ ته‌نیشت ئه‌پارتمانه‌که‌یه‌تی؛ که‌ زوو، مێرده‌که‌ی وه‌کو په‌رستگایه‌کی ئه‌فسووناوی عیشق رازاندبوویه‌وه. له‌ به‌رده‌م ده‌رگا، به‌رامبه‌ر به‌و ئاویتانه‌ی که به‌قه‌د هه‌موو دیواره‌کانا هه‌لواسرابوون سوارچاک ده‌سه‌په‌سی، وینه‌یان چه‌ندین جار دووپات ده‌بیته‌وه، له‌ پرتکدا، هه‌شاماتی وینه‌ له‌ ده‌وربان کۆده‌بیته‌وه. به‌لام له‌وئ موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی ناکه‌ن، هه‌ر وه‌کو ئه‌وه‌ی که خاتو ت بیه‌وی پێ له‌ ته‌قینه‌وه‌یه‌کی به‌ته‌وه‌ژمی هه‌ست بگرێ و ده‌یه‌وی تا تواناشی هه‌بیت درێژه به‌هه‌لچوون بدات، بۆیه به‌ره‌و ژوورپکی ته‌نیشت ده‌بیات، جۆره‌ ئه‌شکه‌وتیکه‌ له‌ناو تاریکی ئاوا ده‌بێ، به‌بالیفی جۆراو‌جۆریش رازاندراوه‌ته‌وه؛ ئا له‌وئ، تا به‌ره‌به‌یان، به‌هێوری و کاوه‌خۆیییه‌وه موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی ده‌که‌ن.

به‌هێور کردنه‌وه‌ی شه‌و و به‌که‌رت کردنی به‌چه‌ند به‌شیک جیا جیا، خاتو ت، چاکی لێ ده‌زانی، چۆن ئه‌و ماوه‌ که‌مه‌ی که هه‌یان بوو وه‌کو هه‌نده‌سه‌ به‌شیکلی بچووک بچووک دابه‌شی بکات. ماره‌کردنی شیکل به‌سه‌ر به‌رده‌وامیی، له‌ داواکارییه‌کانی جوانییه‌ و هه‌روه‌ها له‌ داواکارییه‌کانی زاکیره‌شه‌. چونکه‌ ئه‌و شته‌ی که شیکلی نییه‌ ناتوانین ده‌ستی به‌سه‌را بگرین و ئه‌زه‌ربش ناکریت. بۆ ئه‌وان شیکلدا نه‌ ئه‌و ژوانه‌ شتیکی ده‌گمه‌نه‌ چونکه‌ ئه‌و شه‌وه‌ تاچه‌ شه‌وه‌ و مه‌گه‌ر ته‌نها له‌ یادوه‌ربدا دووپات بیته‌وه.

له‌ نیتوان زاکیره‌ و له‌سه‌رخۆیی، له‌ نیتوان خیرایی و فه‌رامۆشکردن تاله‌ هه‌و‌دایه‌کی نه‌یینه‌ هه‌یه. با باردو‌دۆخیکی تایبه‌ت به‌نییه‌وه‌ یاد که شتیکی پووج نییه‌: به‌کێ به‌شه‌قامدا هاتوو‌چۆ ده‌کات. له‌ پرتکدا، ده‌یه‌وی شتیکی بیته‌وه‌ یاد، به‌لام یاد فریای ناکه‌وی. ئا له‌و کاته‌دا، به‌شپه‌یه‌کی ئۆتوماتیکی شه‌قاوه‌کانی هێور ده‌کاته‌وه. به‌پێچه‌وانه‌شه‌وه، به‌کێک ده‌یه‌وی رووداویکی جه‌رگه‌ر فه‌رامۆش کات که ده‌میک نییه‌ رووی داوه،

ئەو پەوتى خىرا دەداتە ھەنگاۋەكانى ھەر ۋەكو ئەۋەدى كە بىيەۋى لەو رووداۋەى كە دەمىك نىيە قەوماۋە ۋە ھىشتا لىيەۋەى نىكە، دووركە ۋىتەۋە.

لە ماتماتىكى ۋە جوودىدا، ئەم ئەزمونە دوو ھاۋكىشەى ساكار دەگرىتە خۆ: پلەى ھىۋاشى پەيوەندىيەكى راستە ۋە خۆى بەكتوپىرى زاكىرەۋە ھەيە؛ پلەى خىرايىش پەيوەندىيەكى راستە ۋە خۆى بەكتوپىرى فەرامۆشكردنەۋە ھەيە.

لە سەردەمى قىشان دىنۆن دا، رەنگى تەنھا بازەيەكى بچوۋكى مورىدان، نووسەرى "پنتى رۆژى دۋايى" يان ناسىيى ۋە ئەم نەيىيەش ئاشكرا نەبوۋىت؛ بەشىۋەيەكى يەكجارەكىش (رەنگە) تەنھا پاش مردنى نووسەر، ئەۋەش دۋاي ماۋەيەكى زۆر، ئاگادارى ژيانى نووسەر بوۋىت. قەدەرى ئەم چىرۆكە بەشىۋەيەكى غەرىب بەۋ چىرۆكە دەكات كە قىشان دەيگىرپتەۋە: لەنىو تارىك ۋە روۋنى نەيىنى ۋە ئەفسوون ۋە نادىارى ۋە شاردنەۋەدا رىزگارى دەيى.

دىنۆنى نەخشەساز ۋە ۋىنەگر ۋە دىپلۇمات ۋە گەرۆك ۋە ھونەرناس ۋە سىحربازى سالتۇنەكان ۋە پىۋاي خاۋەن ئەزمونىكى سەرنجراكىش، ھەرگىز خۆى بەخاۋەنى ئەم چىرۆكە نەزانىۋە. نەك لەبەر ئەۋەى رەفزی ئەۋ شكۆپىدانەى بكات، بەلكو ئەمە شتىكى دىكەى دەگەياند؛ ۋاي بۆ دەچم، خوتنەرانى ئەۋ كات كە ئەۋ دەبوست لىيان نىك بىتەۋە ۋە ئىغرايان بكات، جەماۋەرىكى پانوپىرى نادىار نەبوۋ كە بەبالاى نووسەرا ھەلشاختى ۋەك ئەۋەى ئىمپرو روو دەدا، بەلكو چىنگى ناسىياۋ بوون كە دەيتوانى يەك بەيەك بىناناسى ۋە بىانرخىنى. چىزى ئەۋ سەركەۋتەنى كە لە لايەن خوتنەرانەۋە دەسگىر دەبوۋ، زۆر جىاۋاز نەبوۋ لەۋەى كە لە سالتۇنىكدا، بەرەۋنەقەۋە بەرامبەر بەچەند گوتىگرېك كە لە دەۋرى كۆدەبوۋنەۋە، دەسگىرى بىيى.

دوۋ جۆرە شكۆمەندىيە ھەن: يەكەمىيان پىش داھىنانى كامىرايە ۋە ئەۋى دىش دۋاي داھىنانىتى. لە سەدەى چۋاردەمدا، فاكلاڧ، پاشاي چىك، ھەزى لەۋە دەكرد لە شارى پراگ ھاۋتوچۆى خانەكان^(۱) بكات ۋە لەگەل

(۱) لىرە خان لەجىاتى (auberge) ى فەرەنسىمان دانا، مەبەست لەۋ مېۋانخانەيە كە خەلكى سادە ۋە تا رادەيەكىش ھەژارى تىبا دەنوستن ۋە دەھۋانەۋە.

رهنگی پوتشان دهرهق به بیترکی روشنبیر ههنده دلرّق نه بوایه ته گهر بهاتبایه ناگای له و گیرمه و کیشانه بوایه که له لایهن کچه هه فالیکتی قوتابخانه وه، ئیماکولاتا ناویک تووشی هات؛ "بی سوود" ویستی به لای خویا رایکیشتی.

دوای تپهر بوونی بیست سالیس به سهر نه و رووداوه، رۆژتیکیان ئیماکولاتا بیترک له ته له فیزبۆن ده بینی که خهریکی پاسکردنی میتش و مه گهزه له سهر رووی کچۆله یه کی پیست رهش؛ ئەمه بۆ نه و جوژه ئیشراقیک بوو. ههر خیرا، نه وهی بۆ ساغ بووه وه که هه میشه ههر خۆشی ویستوهه. ههر هه مان رۆژ، ئیماکولاتا نامه یه کی بۆ دهنووسن و تیایا "خۆشه ویستی به بنگه رده کهی" جارانی خۆی بۆ به یان ده کات. به لام بیترک زۆر چاک نه وهی هاته وه یاد که خۆشه ویستی نه و به هیچ تهرحیک بیگهرد نه بووه و به لکو گه لی حه شه ری و له هه مان کاتیشدا ههستی به بریندار بوونی شعوری کرد کاتیک ئیماکولاتا به بی سۆ و دوو ره تی کرده وه. ههر بۆیه له و ناوه وه ئیحایه کی که می گالته جارانه ی وهرگر تبوو که دایک و باوکه پور توغالی به که ی دابوو یانه کچه که یان؛ بیترک ناز ناویکی که می سه برتر و که می خه مۆکی تری پی به خشیبوو، نه ویش "دهست لینه دراو" بوو. رهفتاریکی ناشرینی دهرخست کاتیک نامه که ی به دهست ده گات (شتیکی سه یروسه مه ره، بیست سال به سهر ئەم شکستی به دا تپهر ریوو، هیشتا به ته و او ی هه ره سی نه هینابوو) بۆیه وه لامی نه دایه وه.

ئەم بیدهنگی به ئیماکولاتا تووشی شله ژان ده کات و له نامه ی داها توویدا گشت نه و نامانه ی خسته وه یاد که کاتی خۆی بیترک بۆی نووسی بوو. له یه کیکیاندا، ئیماکولاتای به "نه و بالنده یه ی چواندبوو که خه و له چوان ده تووینی".

خه لکی نه ناسیا ودا قسه بکات. پاشای ناوبراو، هه م ده سه لات و هه م شکۆ و هه م سه ره به ستیشی هه بوو. شارل، ئەمیری به ریتانیا، نه ده سه لانی هه یه نه سه ره به ستی، به لام خاوه ن شکۆ به کی مه زنه: نه له دارستانه چره کاندا، نه له نیو حه مامه حه شاردر او ه که یه قوولایی هه ژده نه مۆمی خواره وه، ده توانی خۆی له ته ماشا رزگار بکات و نه ناسریتته وه. شکۆ مه ندیی هه موو نازادی به که ی لووش داوه، ئا ئیستا ده زانی: ته نها نه و زیهنه نا ئاگایانه ده توانن، سه ره به خۆ یانه هه راوه ربا ی به ناویانگی بده نه دوای خۆیان.

ئیه ده لین نه گهر بیت و خه سه له تی شکۆ مه ندیی بگۆری، له هه موو حاله تیکدا ئەمه ته نها چهنده سیکی خاوه ن ئیمتیاز ده گریتته وه. له مه دا ئیه به هه له دا چونه. چونکه شکۆ مه ندی ته نها نه وانه ناگریتته وه که خاوه ن شوره تن، هه موو خه لکی ده گریتته وه. رۆژی ئیمرو، خه لکی به ناوبانگ له سهر رووپه لی گو قاره کان دان، له سهر شاشه ی ته له فیزبۆن، غه زووی خه یالی هه موو خه لکی ده کن. هه موو خه لکیان مه شغوول کردوه، ته نانه ت ده چنه خه ونیشسه وه، ئایا ئیمکانی نه وهی هه یه رۆژی له رۆژان ببیتته با به تی شکۆ و بناسری (نهک وه کو نه وهی شا قاکلاف که هامووشوی قاوه خانه کانی ده کرد، به لکو وه کو شارل که خۆی له نه مۆمی هه ژده هه می ژیرزه مین، له حه مامه که یدا ده شاریتته وه).

ئەم ئیحتیماله وه کو سیبه ر دوای هه مووان که وتوووه و کاره کته ری ژیانیشی گۆریوه؛ چونکه (ئەمه پیناسه یه کی ساده ی ماتماتیکی وجودی دیکه یه) ئیمکانی به تیکی نوپی بوون، با ئیحتیمالی به کی که میشی هه بیت، تیکرای وجود ده گۆری.

زۆر دەمیٹیک بوو ئەم رێستەییە فەرمانۆش کردبوو، بۆیە کە کاتێ ئەو رێستەییە یبێنی هەستی کرد کە رێستەییەکی تا بلێی بلحە و زۆر بەنالائییکی زانی کە ئیماکولاتا هینابوویەو یادی. درەنگتر، دواى ئەوەی قسە و قسە لۆکیکی زۆری بەرگوێ کەوتبوو، لەو تێگەشت کە هەر جارێک لە تەلەفیزیۆن دەرچووبایە، ئەو ژنەى کە هەرگیز بێرک دەستی لێ گیر نەبوو، لە هەر کوێبەک بوایە، با لەسەر نانخواردنیش بێت، دەکەوتە لەوچەدان و باسی ئەو خۆشەویستییه بێگەردەى بێرکی مەشوروی دەکرد و دەیوت سالانی زوو لەبەر خۆشەویستی ئەو، خەوی لە چاوان زرا بوو. بێرک بۆ یەكەم جار لە ژبانی تامەزرۆی ئەوەی دەکرد کە لە پێش چاوان ون بی.

لە نامەى سییەمدا، ئیماکولاتا داواى یارمەتییهکی لێ کردبوو، نەک بۆ خۆی بەلکو بۆ یەكێ لە هاوسێکانی، مەبەست لە ژنیك بوو کە لە خەستەخانە عیلاجیکی زۆر خراپیان کردبوو؛ نەک تەنھا لەبەر ئەو نیمچە بەنجەییە کە وەختبوو ژبانی بەفەتارەت بەرێ، بەلکو خەستەخانەکە بەهیچ شتوویەک نامادە نەبوو کە تەعویری بدات. ئەگەر راستیشە بێرک یارمەتی منالانی ئەفریقا دەدات، خۆ دەستدرتیزکردن و یارمەتیدانی خەلکی سادەى وڵاتەکەى خۆی شتیکی ئاسایییه، هەرچەندە ئەوان ئەو بواری بۆ خۆش ناکەن کە لە تەلەفیزیۆن دەرچیت.

پاشان ئەو ژنە خۆی، لەسەر داواکاری ئیماکولاتا، نامەییەکی بۆ دەنووسی: "... مامۆستا، ئەو کیژەت دیتەو یاد کە بەپاکیزه ناوت دەبرد و خەوی لە چاوانت تۆراند بوو". توحوا ئەمە راستە؟! لەم سەر بۆ ئەو سەر بەناو ئاپارتمانەکەیدا لە تاوا دەهات و دەچوو و هاواری دەکرد و بەتوورەیییهو دەدوا. نامەکەى کەتوێت کرد و دواى ئەوەى بەتف سواغی دا فرپیی دایە تەنەکەى زبڵەو.

رۆژیکیان لە بەرێوەبەری تەلەفیزیۆنیک بیستی کە گوایه راپۆرتاژچییهکی ژن دەیهوێ پۆرتییتیکی بێرک بکات و بەخەلکی بناسینێ. توورە بوو، ئەو سەرنجە توانج نامیژەى هاتەو یاد کە ئارەزووی بێرکی ئاشکرا دەکرد،

چونکە حەز لەو دەکات لە تەلەفیزیۆن دەرچیت، چونکە ئەو ژنەى کە دەیویست ئەو پۆرتیته نامادە بکات، هەر هەمان ئەو بالندەییە شەوان بوو، مەبەست ئیماکولاتایە! ئا ئەمەیه بابەتی توورە بوون: لە راستیدا، ئەم پێشنیاریەى زۆر بەکارێکی چاک زانی، فلیمیٹیک لەسەر ژبانی بکریت، چونکە حەزی بەو دەکرد کە ژبانی بیته بەرھەمیکی هونەری؛ بەلام قەد لەو دەپیش بیری لەو نەکردبوو کە بەرھەمیکی وا بدریته پال ژەنریکی کۆمیکەو! بەرامبەر بەم مەترسییه، خیرا ئەوەی ئاشکرا کرد کە دەیهوێ تا پێی بکری لە ئیماکولاتا دوور کەوتەو و تکای لە بەرێوەبەرەکە کرد (بەرامبەر بەم تەواوووعە تووشی حەپەسان هات) کە ئەم پرۆژە دواخریت، چونکە هیشتا زۆر زوو بۆ یەکیکی بێ بایەخ و گەنجی وەک ئەو.

له کتیبه که دا، به شیوه یه کی دلگیر و سه ریح باسی گشت نه و شکستیانی کردوه که دوو چاری هاتوه و له هه مان کاتیشدا قه و ره ی بهرنه داوه، چونکه قه ناعه تیکی پته وی هه بووه که نه م دووه، یه ک بو نه وی تر دروست کراون: ئایا کیسنجهر به وریایی و سلکرده وه خوئی دهرناخت؟ نه مه جیی سه رسورمان نییه: ژنه رۆژنامه نووس، نه وه ی باش ده زانی، ده بی کیسنجهر تووشی چه ندین ژنی بلح و دزیو هاتبی؛ سووره له سه ر نه وه ش، کاتی کیسنجهر له وه تیده گا تا چ راده یه ک نه و خووشی ده وی، هه موو دلراو کتیه ک کوئی پی دیت و ئیتر واز له و خو دووره په ریز گرتنه دینیت. ئای چه ندی دلنیا بوو له و خووشه و یستیه بیگه رده! ده یتوانی سویند به سه ر نه و خووشه و یستیه بخوات: بو نه و، نه م هه سته، به هیچ جوړیک په یوه ندی به وه سواسه یه کی ئیرو تیکیه وه نه بوو. له زور شوینیش نه وه دووپات ده کاته وه و به (شیوه یه کی دایکانه ی سادیانه) که "هیچ شتیکی نه وتوی جنسیم تیا به دی نه ده کرد": کیسنجهر گرینگی به جلویه رگ نه ده دا؛ هه ره ها پیاویکی قوژیش نه بوو؛ چیژی شی ناقولاشی بو ئافره تان هه بوو؛ له لایه کی دیش حوکی نه وه ی به سه را ده سه پینتی، سه ره رای نه وه ی که خووشه و یستیه خووشی بوو روون ده کاته وه و ده لی "ده بی چ دوستیکی (۱) خرابی شی لی ده رده چیت". نه و ژنه رۆژنامه نووسه ش، هه ر وه کو نه و، دوو منالی ده بی، هه ر له خوړا، به بی نه وه ی نه ویتر ئاگای له هیچ هه بوو بیت، سه فه ر بو کوئ دو ئازور (۲) ریکده خات و له دلی خووشی ده لی به لکو دوو منالنه کی کیسه نجه ر فیره فه رهنسی بن.

➤ ژبانی تاییه ته، ژبانی خاوخیزان ده گرتته وه. (وه رگپت).

- (۱) لیته دوست به مه به سستی نه و که سه دیت که هاوسه ری خوئی هه بیت، له هه مان کاتیشدا، په یوه ندی له گه ل ژنی دیکه هه بیت. (وه رگپت).
- (۲) Côte d'azur): که ناری رۆژه لاتی فه رهنسایه که ده که ویتته سه ر سه وری ناوه راست. ئاو و هه وایه کی خووشی هه یه، له هه مان کات هاوینه هه وار و زستانه هه واره. (وه رگپت).

نه م رووداوه به سه ره هاتیکی دیکه م ده خاته وه یاد: به خت یارم بوو ده ستم له و کتیبه خانه به گیر بیت که هه موو دیواره کانی مالی گوژاری داپوشیوه. جار تیکیان باسی غه مگینی خووم بوئی ده کرد، په فه یه کی پی نیشان دام که له سه ره وه، به ده سه توخه تی خوئی نه مه شی له سه ر نووسیوو: شاکاری نوکته نایرادییه کان، به زه رده خه نه یه کی بیژیانه شه وه، کتیبیکی دهره ینا، له سالی ۱۹۹۷، ژنه رۆژنامه نووسیکی پارسی چاپی کردبوو و تیا یا باسی خووشه و یستی خوئی بو کیسنجهری کردبوو. نازانم ئایا ناوی نه م سیاسیسه قداره به ناویانگه شتیکتان پی ده لی، موسته شاری نیکسون و نه دازاری ئاشتیش بوو له نیوان نه مریکا و قبه تنام.

ئا نه مه ش به سه ره هاته که یه: له واشنتون ژنه رۆژنامه نووس چاوی به کیسنجهر ده که ویت بو نه وه ی چاوپیکه وتنیککی له گه لدا ریک بخت؛ سه ره تا ده بوست بو گوژاریک ئاماده ی بکات و پاشانیش بیکاته مادده یه ک و بیداته ته له فیزیۆن. چاوپیکه وتنه که چه ند جاریک دووباره بووه وه، به لام به بی نه وه ی سنووری راپوژتاریکی پیشه یی تیپه ر کات: بو ئاماده کردنی راپوژتاره که، یه ک دوو جارن پیکه وه نانی ئیواره یان خوارد، چه ند جاریکیش له کووشکی سپی، له خانوه تاییه تییه که ی، سه ری له مه کته به که ی دا؛ سه ره تا به تاقی ته نیا، پاشان له گه ل تیپه که ی و هه تا دوایی. هه نده نابات کیسنجهر زور سه ز به چاره ی نه و ژنه ناکات. کیسنجهر کالقام نه بوو، له وه تیده گا که به ده وری چی ده خولیتته وه؛ بو نه وه ی له خوئی دووری کاته وه، چه ند سه رنجیکی زور ئاشکرای ئاراسته ده کات. نه وه ی تیده گه یه نی که ژنان چه ندی به هه بیته وه سه یری ده سه لات ده کهن و نه وه شی تیده گه یه نی که وه زیفه که ی ناچاری ده کات هه موو ژبانیکی خسووسی (۱) بختته وه لاوه.

(۱) له زمانی فه رهنسی (vie publique) و (vie privée) هه یه. یه که میان ژبانی نه و که سه انه ده گرتته وه که له بواری سیاسییدا ئیش ده کهن، پیچه وانه که شی <

بوون بهه لَبژارده بۆچوونیتی لاهوتیییه، به واتای: له لایهن ئیراده و ویستیکی ئازادهوه، تهنانهت له رتی نه زویهکی خوداوهندهوه، به بی ئه وهی شایانیشی بین، له لایهن پریریکی بالاوهوه، بۆ کاریکی له راده به دهر و گه لی سهرسورپتیه هه لَبژیردراوین. ئا بهم باوره وه گه لی له قه دیسه کان هیتز و توانای خویمان ده سگیر ده بوو تا کو ته فاهه تی ژیا مان رهنگ ده داته وه ههر بکن. بۆچوونه لاهوتیییه کان له نیو ته فاهه تی ژیا مان رهنگ ده داته وه ههر چه شنی لاسایی کردنه وه کانی ئه وان؛ ههر یه کئی له ئیمه نازار ده کی شنی (که م تا زۆر) چونکه ژیا ن که چه یه و تا کو بلتی ساده یه و نیازمان وایه له و باز نه یه خو زگار که یین و بهرز بینه وه. ههر یه کئی له ئیمه، جار ی له جار ان وه می (که م تا زۆر به هیزی) ئه وهی له لا دروست بووه که ئه و شایانی ئه م بهرز بوونه وه یه و پیتشه ختیش بۆ ئه م مه به سته هه لَبژیراوه.

بۆ نمونه هه سترکردن به هه لَبژاردن له په یوه ندی عاشقانه دا دهر ده که وئ. چونکه له دوا پیناسه دا عیشق، دیارییه که به بی شایه ن؛ خو شیا ن ده و بین به بی ئه وهی موسته حه ق بین، به لکو ههر ئه مه شه به لگه ی عیشقی راسته قینه. ئه گه ر بیت ژنیک پیم بلتی: خو شتم ده وئ چونکه زیره ک و شه ره فمه ندی، چونکه چا و باشقا ل نیت و له ماله وه قاپوقا چاغیش ده شو ی، ئا له م کاته دا تووشی بی هیوا بی ده بم؛ چونکه ئه م خو شه ویستییه بو نی شتیکی لَبژه دئ که ناوی سوو ده مه ندییه. چند ری کتره کاتی ک گو یما ن له وه ده بی ت که یه کئی پیمان بلتی: من شیتی تو م هه رچه نده تو نه زیره ک و نه شه ره فمه ند و به لکو درۆزن و خو په رست و چه په لی.

رهنگی ههر له و کاته وهی که زار له مه مکی دایک دایه، مرۆف تووشی یه که م وه م بی ت له مه ر ئه وهی که هه لَبژیراوه ئه ویش له ئه نجامی ئه وهی که به بی هیچ فه زلیک سو زی دایکانه ی به رده که وئ و ئیتر هه نده ی تری ش به وزه یه کی زۆره وه کو ره و رک له هه موو شتی ده گری ت. پتو یسته په روه رده

ئه م وه همه پوچ کاته وه و ئه وه به منال تی بگه یه نی که هه موو شتی نرخی خو ی هه یه. به لام زۆر جار ی ش دره نگه و کار له کار ترا زوه. به بی گو مان ئه و کی ژۆله ده ساله ییه تان بینیه له پیناوی ئه وهی ئیراده ی خو ی به سه ر ده سته خوشکه کانی دا فه رز کات، به بی ئه نجه تی پته و، به دهنگی به رز و به فیزیکی زۆره وه هاوار ده کات و ده لی: "چونکه من پیت ده لیم"؛ یا ئه و تا ده لی: "چونکه من ئه مه م ده وئ". وا هه ست ده کات هه لَبژیراوه. به لام رۆژیکیان دیت بلتی "له بهر ئه وهی من ده مه وئ" و ئیتر هه موو ئه و خه لکه ی ده ورو پش تیشی بده نه قاقای پیکه نین. ده بی چ بکات ئه و که سه ی هه ست ده کات هه لَبژیراوه و به لگه ی بۆ ئه م هه لَبژاردنه ش بدۆزیته وه، بۆ ئه وهی باوه ر له لای خو دروست کات، چ لای خه لکی دی و نه بی تته شتیکی که م نرخی و هیچ و پوچ؟

ئا لیتره وه، ئه م سه رده مه ی که به داهیتیه ری فۆتو گراف نا وزده ده کری ت، قووت ده بی تته وه، به هو ی گشت ئه و ئه کتره به نا و بان گانه و سه ما که ران و گشت ئه و که سانه ی که به نا و بان گن ده خرتیه سه ر شاشه یه کی مه زن و له دووره وه ش هه موو که سی ده توانی بیانی بی نی و مو عجیب بن پتیان و که سی ش نه توانی ده ستیا ن لی گیر بی ت. ئا ئه م تیروانی نه ی که لیوا و لیوی ئی عجا به بۆ هه موو ئه وانه ی که مه شوورن، ئیتر ئه وهی که هه ست ده کات هه لَبژیراوه، به نا شکر ئه وه روون ده کاته وه که ئه و سه ر به خه لکانی تای به ته و له هه مان کاتی شدا، ما وه یه ک له نیوان خو ی و خه لکانی ساده و هره گری ت، به تای به ت به رام به ر به ها و سییا ن، له گه ل ئه وانه ی کار ده کات، له گه ل ئه و که سانه ی که به نا چاری ژیا ن دابه ش ده کات. (چ ژن بی ت چ پیاو).

ئا به م شیوه یه خه لکانی به نا و بان گ، ئه وانی ش ده بنه دامه زرا ویتی کی ره سمی هه ر وه کو ری کخرا وه ته ندروستییه کان و "زه مانی" کۆمه لایه تی، یا شیتخانه کان. ئه مه ش به مه ر جی وه زی فه ی خو ی له ده ست نا دات، ده بی ئه و که سانه هه می شه دوور ده ست بن. کاتی ک یه کئی بیه وئ به شیوه یه کی

راسته و خو و شه خسی، لای یه کیکی به ناویانگ ته وه بدرکیتی که ته ویش له هه لبرژیدراوانه، ترسی ته وهی هه یه که هه وه کو عاشقه که ی کیسنجهه لاهه خرئ. ته م دهرکردنه به زمانی لاهوتی پیی دهوترئ که وتنه خواره وه. هه بویه عاشقه که ی کیسنجهه به ناشکرا له کتیبه که یدا باسی عه شقیکی تراژیدی دهکات، چونکه که وتنه خواره وهش، له دوا پیناسه دا ته ویش تراژیدییه، هه رچه نده ده بیته جیی گالته جاری بۆ گوژار و هه زبشی لئ ناکات.

تا ته و کاته ی که ئیماکولاته گه بیسته ته و قه ناعه ته ی که عاشقی بیترکه، وه کو هه مو ژنانی دی ده ژیا: چه ند جاری شوو کردن و چه ند جاریکیش ته لاقدران، چه ند دۆستیکیش که بوونه مایه ی شکستییه کی به رده وام و هیمن و تا راده یه کیش شیرین. دوا دۆستیسی تا کو سنووری په رستن خوشی دهوئ؛ له وانی دیکه زیاتر ته هه مولی دهکات، نه ک له بهر ته وهی که گوپرایه له به لکو سوودمه نده: له بهر ته وهی کامیترامانیکه که کاتئ له ته له فیزیۆن دهستی به کار کرد، گه لئ یارمه تی دا. که مم له و به ته مه نتره، به لام سیمای ته وهی پیته یه که هه میشه به قوتابی بچیت و زۆر خوشیشی دهوئ؛ له هه مو و ته وانی تر زیاتر؛ به جوانتر و زیره کتری ده زانی (به تاییهت) له هه مو و انیش به هه ست ناسکتری ده بیینی.

ته م هه ست ناسکییه بۆ ته و وه کو ته و دیمه نانه یه که له تابلۆ رۆمانسییه ئه لمانییه کانداهه رده که ون: له ملا و ته ولا درهخت ده بیین تا خه یالیش بر بکات گیروگه والئ، له سه ره وهش، ئاسمانیکی قوول و شین، مه نزلئ یه زدان؛ هه ر جاریک که دپته ناو ته م دیمه نه، هه زیکی وا تیا ده بووژیتته وه که له توانیدا نییه جلّه وی بگری و دپته سه رچۆک بۆ، هه ر وه کو ته وهی بۆ په دیده یه کی یه زدانیی کرنۆش به ریت.

هۆله که ورده ورده پر ده بوو، ته نتۆمۆلۆژیستیکی فه ره نسی و بیگانه ی زۆری لییه، به کئ له وانه چیکییه ک بوو خو ی له شه ست سال ده دا، وه کو باس ده کرا، شه خسییه تیکی گرینگی رژی می نوییه، په نگب و هزیر یا سه روکی ته کادیی زانستی بیت یا هه ر به لایه ن که م باسکاریکی سه ر به هه مان ته کادیی بیت. له هه موو حاله تیکدا، ته نها له دیده نیگای فزوولییه تیکی پرووته وه، به که سایه تیبه کی گرینگی هۆله که ده ژمیتردا (دوا ی ته وهی کۆمه نیستان له ناو شه وی زه مه ندا ئاوا بوون، ئیتر ته و ته مسیلی چه رخیکی نوی میژوو دهکات)؛ به لام له نیو ته و هه شاماته ی که خه ریکی قسه کردن بوون، هه لده ستیته سه ری، زل و که چ و لاته ربک. قه ده ربکه خه لکیکی زۆر هه لده ستان و ده رۆن دهستی ده گوشن و چه ند پرسیاریکی ئاراسته ده که ن، هه ر دوا ی ته وهی یه ک دوو رسته گو ترا، ئیتر نه ده زانرا له به ره ی چیه وه بدوین، وه ک شتیکی چاوه رپوان نه کراو، خیرا ئاخاوتنه کان کۆتایییان پی ده هات. چونکه، له راستیدا، با به تی هاو به ش نه بوو. فه ره نسییه کان هه ر زوو به ره و کیشه کانی خو بان با یان ده دایه وه، ته ویش کات نا کاتیک "لای ئیمه، به پیچوانه وه یه "ی دوو باره ده کرده وه، به لام پاش ته وهی له وه تیگه یشت که که س ئاور له "لای ئیمه، به پیچوانه وه "که ی ناداته وه، ئیتر خو ی دوو ر اگرت و روخساریکی خه موکی که نه زۆر گرژ دیار بوو نه غه مگینیش، به لام روونبین و تا راده یه کیش به فیز، دهرکه وت.

له کاتیکدا ته وانی تر هۆله که یان به غه لبه غه لب پر ده کرد، هۆله که ش قاوه خانه یه کی لئ بوو، ته و ده چپته سالۆنه به تاله که ی که بۆ کۆره که ئاماده کراوه، چوار میزی دریتی چوار گوشه یی ریز کرابوون. له نزیک دهرگاکه وه، میزیکیی بچوو کیش که لیستی داوه تکه رانی له سه ر دانرا بوو، له ته نیشتیش میزه که ش کچیک، پیی ده چوو وه کو ته و ئیهمال کراییت،

راوهستا بوو. له كچه كه نريك دهبيتهوه و ناوی خوځی پیدهلئ. ټویش ناچاری دهكات كه ناوهكهی دووپات بکاتهوه. ناویرئ داوای ټوهدی لئ بکات كه جارټکی تر ناوهكهی بؤ دووباره بکاتهوه، ناچار لیستهكه هه‌لده‌گریټ و له ناوټک ده‌گه‌رئ كه بهو ناوه بکات كه زور نییه گوټی لئ بوو.

به‌خوشه‌ویستیبه‌کی باو‌کانه‌وه، زانا چټکه‌که ده‌چه‌میته‌وه سه‌ر لیسته‌که و چاوی به‌ناوی خوځی ده‌که‌وټ؛ به‌په‌نجه‌ی شایه‌تمان ټامازه بؤ ناوه‌کهی خوځی ده‌کات و ده‌لئ: سیچورپیسی.

ده‌لئ: "ټا ماموستا سیچورپیسی؟

- ده‌بئ به‌چی - کؤ - ریپسی له‌فز بکرټ.

- به‌راستی له‌فزکردنی ټاسان نییه!

- خو به‌ریکیش نه‌نوسراوه"، زانا چټکه‌که وه‌لام ده‌داته‌وه. ټو قه‌لمه هه‌لده‌گریټ كه له‌سه‌ر میزه‌که داندرا بوو و له‌سه‌ر پیټی (س) و (ر) ژماره‌ی (٧) داده‌نیټ.

سکرټیره‌که سه‌یری هټماکه ده‌کات و سه‌یریکی زاناکه ده‌کات و ټاهټک هه‌لده‌کیټیټ: "زور ټالوزه!

- به‌پټچه‌وانه‌وه، گه‌لئ ټاسانه.

- ټاسان؟

- ټایا ژان ټو ده‌ناسی؟

سکرټیره‌که به‌خټیری چاویک به‌سه‌ر لیستی می‌وانه‌کانا ده‌خشیټی و هه‌ر خټرا زانا چټکه‌که ده‌ست به‌وه ده‌کات كه شتیکی بؤ رافه بکا: "هه‌ر وه‌کو ده‌زانی چاکسازټکی گه‌لئ گه‌وره‌ی کلیسا بوو. ده‌سپټشخه‌ریک بوو پیټس لوسه‌ر. هه‌ر وه‌کو ده‌زانی پرؤفیسور بوو له‌دانیسگای شارل، به‌یه‌که‌مین دانیسگاش ده‌ژمیردرټ كه له‌لایه‌ن ټیمپراتوریه‌تی رۆمانی پیرؤزه‌وه دامه‌زرا بوو. به‌لام ټوهدی ټو‌نایزانی، ژان ټو، یه‌کټیک بوو له‌و چاکسازانه‌ی كه له‌بواری رټنوسدا کاری ده‌کرد. به‌سه‌رکه‌وتنیکی

ته‌واوه‌ه رټنوسوی بؤ ټاسان کوردینه‌وه. وای کرد كه ته‌نهما ټوهدی ده‌خوټندرټته‌وه بنوسری، بؤ نمونه بؤ ټوهدی ده‌نگی (چ) له‌فز بکرټ، پیټیستی ده‌کرد سی پیټ بنوسریټ: (t, c, h). ټه‌لمانیه‌کان ناچارن چوار پیټ بنوسن (t, s, c, h). ژان ټو وای کرد كه ټیمه ته‌نهما پیټی (c) مان به‌س بیټ بؤ ټوهدی پیټی (چ) پی له‌فز بکه‌ین، ته‌نهما (٧) ټکی له‌سه‌ر داده‌نیټ.

زاناکه جارټکی دیش خوځی به‌سه‌ر میزه‌ی سکرټیره‌که ده‌نوشتیټیټه‌وه و له‌په‌راویزی لیسته‌که، پیټی (c) به‌گه‌وره‌یی ده‌نوسئ و (٧) ټکیټیش ده‌خاته سه‌ری و پاشان سه‌یری کچه‌که ده‌کات و به‌ده‌نگیکی پروون و بیگه‌رد ده‌لئ (چ!) "

سکرټیره‌که‌ش ته‌ماشای چاوی ټو ده‌کات و پیټی " (چ) دووباره ده‌کاته‌وه.

- به‌لئ، خوټه‌تی!

- کاریکی گه‌لئ عه‌مه‌لییه. به‌داخه‌وه رټفورمه‌کانی لوسه‌ر ته‌نهما له‌ولاتی ټیوه ناسراون.

- رټفورمه‌کانی ژان ټو... " زانا چټکه‌که ټمه‌ی پیټ ده‌لئ وه‌کو ټوهدی گوټی له‌هه‌له‌ی کچه‌فه‌ره‌نسییه‌که نه‌بوویټ، " ... خو هه‌نده‌ش نه‌ناسراو نییه. ولاتیکی دیکه‌ش په‌یره‌وی ټو رټنوسه ده‌که‌ن... خو ټمه‌ه‌زانی؟

- نه‌خټیر.

- لیټوانیا!

- لیټوانیا"، سکرټیره‌که دووباره‌ی ده‌کاته‌وه، بیټوچان هه‌ولئ ټوهدی ده‌دات كه له‌سووچټکی زاکیره‌ی ناوی ټو ولاته‌به‌دؤزټته‌وه.

"له‌لیټوانیاش. ټیستا له‌وه‌تیده‌گه‌ی ټیمه‌ی چیک بوچی هه‌نده‌شانازی به‌و (٧) ه‌ده‌که‌ین كه له‌سه‌ر هه‌ندیټ پیټن. (به‌زه‌رده‌خه‌نیه‌که‌وه:) ټیمه ټاماده‌ین ده‌ستبه‌رداری هه‌موو شتیکی بین، به‌لام تا دوا تنوک خوټن، ټاماده‌ین پارټیگاری له‌وه‌هټمایه بکه‌ین."

به پړيز بۆ كچؤله كه دنووشتيته وه و به رهو ميژه چوارگوشه كان وهرده چهرخى. به رامبه به ههر ئه سكه ميبيلى، له سه ر كار توئيكي بچووك ناويك نووسراوه. ناوى خوى ده دؤزتيته وه، قه ده ريك سه يري ده كات، پاشان به دوو په نجه هه ليده گري و به زه رده خه نه يه كى غه م بارانه وه، به لام ليبور دووي پتوه دياره، ده پروات به سكر تيره كه ي نيشان ده دات.

له هه مان كاتيشدا، بۆ ئه وه ي كچه سكر تيره كه خه تيكي راست و چه پ له ته نيشت ناوه كه يدا بكيشى ئه نتؤمؤلؤژيستيكي ديكه به رامبه به ميژه كه راده وه ستى. كاتى زانا چي كه كه ده بينى و پتوي ده لى:

"ده قه يه ك، مامؤستا چيبيكي!"

ئه ويش ئامازيه كى ميه ره بان ده نوئى بۆ ئه وه ي پتوي بلئى: دل له دل مه ده خاتوون، زؤر په له م نيه. به سه به ره وه، به لام به بى ئه وه ي خو به كه م زانىنى پتوه ديار بيت، به چاوه روانى له ته نيشت ميژه كه راده وه ستيت (دوو ئه نتؤمؤلؤژيستيكي ديكه ش راوه ستاون) و كاتيكيش سكر تيره كه له كاره كه ي بووه وه، چي كه كه كار ته بچووكه كه ي پى نيشان ده دات:

"ته ماشا كه، توخوا ئه مه عه نتيكه نيه؟"

كچه كه به بى ئه وه ي له هيچ بگات ته ماشاى كار ته كه ده كات: "مامؤستا چيبيكي، ئا له وى، سه رو بوژه كانى پتويه!"

- راسته، به لام ئه مه سه رو بوژى فه ره نسييه، سيركؤنفلپكسيكى (1) ئاساييه! ئه وه بان له بير چوو كه سه روژتيرى بكه نه وه! ده سه ير كه بزانه چؤن داياناوه! له سه ر (E) و له سه ر (O) داياناوان! Cêchripsy!

- خو راست ده كه ي! سكر تيره كه هه ست به ته ريق بوونه وه ده كات.

- زانا چي كه كه تا ديت غه مگينى له سه ر روو ده خوئندريتته وه و ده لى له خو م ده پرسم و ده ليم ئه رى بوچى هه ميشه ئه م سه رو به رانه له يادى ده كهن. خو ئه م سيركؤنفلپكسه سه روژيرانه گه لى شاعير بيانه ن! توخوا وا نيه؟

(1) له فه ره نسى سه ريك هه يه كه به پتجه وانى سه رى چيكييه ئه ويش وه كوژماره ي 8 وايه ده خريته سه ر هه ندى پتته وه. (وه رگير).

هه ر به بالنده ده كهن له كاتى فريندا بن! هه ر به كوتر ده كهن كه باله كانيان كرابنه وه! (به ده نكيكى زؤر ناسك:) يا ئه وه ته هه ر به په پوله ده كهن. "

بۆ ئه وه ي رينووسى ناوى خوى پى چاك كاته وه، جاريكى ديكه ش به سه ر ميژه كه دا ده چه ميته وه و قه له مه كه هه لده گريته وه. زؤر به ته وا زعه وه، وه ك ئه وه ي له كاريكى چه وت بيه خشى، پاشان، بى ورته، ده گه رپتته وه شوئنه كه ي خوى.

سكر تيره كه ته ماشاى ده كات، ئه ويش زل و عه جايب گيروگه وال، له پريكد، كچه، وه ك دا يكيكى ميه ره بان هه ستى تيا ده بزوى. خه يالى ئه وه ده كات ئه و سه رو بوژه قلپ بووانه، وه كو په پوله، به ده وري ئه م زانا يه فه رپانه و له كو تاييش له سه ر قژه سپيه دريژه كه ي داده نيشيت.

كاتى ده گاته ئاستى ئه سكه ميبيله كه ي، زانا كه ئاور له سكر تيره كه ده داته وه و چاوى به زه رده خه نه ناسكه كه ي ده كه ويت. ئه ويش به زه رده خه نه يه كى دى وه لامى ده داته وه و پيش ئه وه ي له سه ر ئه سكه ميبيله كه ي دانيشى دوو سى زه رده خه نه ي ديكه ي بۆ ده كات. زه رده خه نه ي خه موكين، به لام به شانازييه وه ده يكات. شانازييه كى خه موكاوين: ئا به م جوژه ده كرى پيناسه ي ئه م زانا چيكييه بكرت.

هه موو که سێ له وه تیدهگا به بیینی ئه و سه رو پوره سه رو ژیر بووانه له سه ره ناوه که ی ده بیته مایه ی غه مگینی بۆ. به لām ئه و شانازی کردنه ی له کو بیه وه ده هیئا؟

ئه مه ش دراوه هه ره بنه ره تیبه کانی بیوگرافیای ئه و زانایه یه: هه ره سالیکی دوای ئه وه ی رووسه کان له سالی ۱۹۶۸دا ولاته که ی غه زوو ده که ن، له په یمانگای ئه نتۆمۆلۆژیک ده ری ده که ن و ئیتر تاکو سالی ۱۹۸۹، واته نزیکه ی بیست سال، کاری بیناسازی ده کات.

به لām به شتیوه یه کی به رده وام، هه زاران که س، چ له ئه مه ریکا، چ له فه ره نسا، چ له ئیسه پانیا، له زۆر شوینی تر له کار ده رناکرین؟ راسته تازار ده کیشن، به لām قه د نابیته جیی شانازی. باشه بۆچی ئه م زانا چیکه شانازی ده کرد که له کار ده رکراوه و ئه وان ی دی نا؟

چونکه هۆی له کار ده رکردنی، ئابووری نه بوو، به لکو کاریکی سیاسی بوو.

باشه. ده بی له م حالته ته له وه تیبگه یین و شه رحی ئه وه بکه یین، بۆچی کاتێ یه کێ له به ره هۆی ئابووری له کاره که ی ده رده کریت، نابیته جیی شووره یی و هه نده ش خه ته ر نییه. کاتێ یه کێ له کار ده رده کریت له به ره ئه وه ی وه ستاکه ی به دلایی نه بووه و کابرای ده رکراوه هه ست به شه رم ده کات، له حالته تیکدا ئه و که سه ی له به ره مه سه له ی سیاسی کاره که ی له ده ست ده دات، هه قی ئه وه ی هه یه به خۆیا بنازی؟ باشه بۆچی؟

چونکه، کاتێ یه کێ له به ره هۆی ئابووری له کاره که ی ده رده کریت، له هه لسه که وتی رۆلێکی پاسیف ده بیینی، هه یچ تازایه تیبه ک نییه بۆ ئه وه ی بیته جیی شانازی.

ئه مه پتی ده چی شتیکی زۆر ئاشکرا بیت، به لām وا نییه. چونکه ئه و

زانا چیکه ش، به هه یچ ته رحی تازایه تی پیشان نه دا کاتێ له شکر ی روسیا رژی میکی تا بلتی ره زاگرانیان دانا و دوای سالیکیش ئه و له کار ده رکرا. به رتۆبه ری به شتیکی له و په یمانگایه بوو که خۆیان ته نها به میشه وه خه ربیک ده کرد. رۆژیکیان، به بی ئه وه ی ئاگادار بکریته وه، ده دوانزه که سه ی موعاره زه خۆیان ده کوتنه مه کته به که یه وه، داوای ئه وه یان لێ ده که ن که هۆلیکیان بۆ چۆل بکات بۆ ئه وه ی کۆبوونه وه یه کی نیمچه نه یینی تیا به ستن. ئه وانیش له سه ره ده ستووری ژوودۆی ئه خلاقی هه لسه که وتیان ده کرد: به کتوپری هاتنه ژووره وه و هه ره خۆشیان چنگی جه ماوه ریان گرد کرده وه. ئه م روو به روو بوونه وه یه، زاناکه ده خاته وه زعیکی زۆر ناقۆلاوه. ئه گه ر بلتی "باشه" ئه وه هه ره خه ر سهر ئیشه یه کی زۆری بۆ په یدا ده کات: به لکو له کاره که شی ده ری ده که ن و ده رگای دانیشگاش له رووی سێ مناله که ی داده خریت. به لām ئه گه ر بلتی "نه خه ر"، ئه وه ده بیته جیی قه یز لیبوونه وه ی ئه و چنگه جه ماوه ره که پشتریش هه ره به ترسنۆکیان له قه له م ده دا. له کۆتاییدا به وه رازی ده بیت قه ین له خۆبوونه وه هه لبێژیت، قه ین له شه رم نییه که ی، قه ین له لاوازییه که ی، چونکه رینگای دان بیته وه ژووره وه. که واته ئه گه ر بیت و له سه ره هه ق به یین، ئه وه ده بی بلین له به ره ترسنۆکییه که ی بوو که له ئیشه که ی ده رکرا و مناله کانیشیان له قوتابخانه ده رکرد.

به لێ وا بوو، توخوا ئه ی له پای چی ئه م هه ست به شانازی کردنه؟

تا ده هاتیش ئه و رقه سه ره تاییه ی که به رامبه ره به موعاره زه هه یبوو له یاد ی ده کرد و خزی به وه راده هیئا که له "رازی بوونه که ی" هه لۆتستیکی تازاد و له رینگای ویستی خۆیه وه ئه نجامدرا و به رامبه ره به ده سه لاتیکی که جیی قه یز هاتنه وه ی خه لکی بوو؛ ئه مه ی به ته عبیریکی شه خسی له قه له م ده دا. ئا به م شیوه یه خۆی له نیو ئه و که سانه ده دۆزییه وه که چونه سه ره ته خته گه وره که ی شانۆی میژوو و ئا لیره وه گشت ئه و شانازی به خۆکردنه، سه رچاوه ی وه رده گریت.

به لām ئایا ئه وه ش راست نییه هه میشه چه ندین که س خۆیان تیکه لێ

وهكو من سهبارت به ههمان كيشه بير دهكهنه وه و ههمان عيشقيش داگيري كردوون. له ولاتي كه وه هاتووم كه تنها له بهر نه وهی ئينسانتيك به بهرزي باسی نه و شتانهی ده كرد كه ههستی پچ ده كرد، ده بی له مانای ژيان دوور خريته وه، مانای ژيانيش بو مرؤقيكي زانا له زانسته كهی زياتر ده بی چي بي. ههر وهكو خوشتان ده زانن، هه زاران كهس، ههر هه موو ئينتيليجينتسيای ولاته كه م دوای رووداوه جه رگبره كانی ۱۹۶۸ له ئيشوكاريان دوور خراونه وه. ههر شهش حهوت مانگ له مه وه پيش، هيشتا كرتكاريم له بيناسازی ده كرد، نه مه بيتگومان هه رگيز جيتي شوورهي نيبه، فيري گه لي شت ده بين و دوستايه تي له گه ل خه لكي ساده و خو شه ويست پهيدا ده كهن، پاشان له وهش تيده گه ين كه ئيمه، كه نه وانه ی له بواری زانستدا ئيش ده كهن خاوه ن ئيمتيازن، چونكه ئيش كردن له بواری كدا كه له ههمان كاتيشدا حهز و ئاره زووه، ده بيته ئيمتيازيكي گه و ره. به لي هاوړپيان، نه و ئيمتيازيه كه قه د كرتكارتيكي بيناسازی ههستی پچ ناكات، چونكه مه حاله به حهز و خو شه ويستيه وه كوله گه يهك هه لگرين. نه و ئيمتيازيه ی كه بو ماوه ی بيست سال لي بي به ش بووم، وا جاريكي دی ده سگيرم ده بيته وه؛ ههر وهكو مه ست بوون وايه بو، هاوړپيانى نازيز، ئا نه مه، نه وه تان بو ليكده داته وه كه بو چي هه ست ده كم له ناو ئاهه نگي ك دام، هه رچه ند نه م ئاهه نگه كه مي ك غه مگينيشم ده كات. "

له كو تايي نه م وشانه، چاوانی پر فرميسك ده بن. نه مه كه مي سه غله تي ده كات، وي نه ی باوكه پيره مي رده كه ی ديته وه ياد، له هه موو مونا سه به يه كدا، هه ميشه ده ستی به گريان ده كرد. پاشان به خو ی ده لي، بو تيرو پر نه گريتم: نه م ميتوانه ده بی هه ست به شه ره ف بكه ن كه يه كي ئا به م شيويه گريان تاساندوي تي، ده بی به دياريه كي بچووكي شاري پراگيشي ليكبدنه وه.

به هه له يا نه چوو بوو. ژنه هاو كاره كه ش، نه ويش چاوی پر فرميسك بوو. ههر هيشتا به ته واوی كو تايي به دوا وشه نه هينا بوو، بي ركه هه لده ستی و ده ست به چه پله ده كات. كاميراش خيرا له سه ريتي، زوومي رو خساری

ده كات، وي نه ی نه و ده ستانه ده گري كه خه ريكي چه پله لي دانن و ده چي ته سه ر زانا چي كه كه ش. هه موو ميتوانه كان هه لده ستن، هه نديكيان خيرا و هه نديكي شيان له سه رخو، هه نديكيان زه رده خه نه له سه ر لي و هه نديكي شيان كه مي روو گرژ؛ هه موو شه ققه ی چه پله يانه و نه مه شيان به دلّه، تا راده يهك نازانن كه ی كو تايي به و چه پله لي دانه به ين. زانا چي كه كه ش، زل، گه لي زل، زل و گه لي گي پروگه والي لي ده رده كه وي، هه نده ش جو شو خرؤش هورؤمي بو ده هيني، تا راده يهك ئيتر فرميسك به وردی نايه نه خواري، به لكو به ئاشكرا، به ده وری دم و لووتيا ده چورينه وه و به ره و چه ناگه ی زهنگوله ده به ستن؛ به رامبه ر به و هه موو ميتوانه ی كه تا ئيمكانيان هه بوو به قايي خه ريكي چه پله لي دانن، را وه ستا وه.

له كو تاييدا، نه م شه ره فمه ندييه هيور ده بيته وه و خه لكي داده نيشنه وه؛ زانا چي كه كه، ده می ته ته له ده كات و ده لي: "هاوړپيان سوپاستان ده كم، له دلّه وه سوپاستان ده كم. " به رپز ده نوو شتيته وه و ده گه رپته وه شوپنه كه ی خو ی. هه ستيش به وه ده كات كه ساتيكي گه لي گرینگ له ژيانى به سه ر ده با، ساتي كه بو شكومه نديي، به لي شكومه نديي، بو ناييت نه م وشه يه بو تریت، هه ست ده كات قو ز و گه و ره يه، هه ست ده كات به نا و بانگه و ئاره زووی نه وه ش ده كات نه و زه مه نه دريژ بيته وه تا ده گاته وه شوپنه كه ی خو ی، به لكو هه رگيز كو تاييشي نه يه ت.

له و کاته ی که له ئه سکه مبیله که ی نزیك بوو بووه وه، بیده نگیی بالی به سهر هۆله که دا کیشابوو. ره نگیی راستتر بوترت بیده نگییه کان. زاناکه ته نهها ههر یه کیکانی ده ناسییه وه، ئه ویش بیده نگییه کی کاریگهر بوو. ههستی به وه نه ده کرد که تا ده هات، چون نه غمه یه کی شاراو به ناو قه دی سوناته یکه وه تیده په ری بو ئه وه ی به ره و تۆنیک دیکه ی به ری، ئا به م شتیه به بیده نگییه کی سه غله تکه ر شوتنی به بیده نگییه کاریگهر چۆل ده کرد. هه موو دانیش تانیش له وه تیده گه یشتن که ئه م مامۆستا یه، ئه وه ی که ناوه که ی به زه حمه ت له فز ده کریت، به رامبه ر به خۆی هه نده تووشی ئینفیع ال هات و ئیتر ئه وه ی له بیرووه وه که موداخه له که ی که له مه ر کشفی میشی نوئییه وه، بو ئاماده بووان بخوینیتته وه. هه موو انیش ئه و دیان ده زانی که جوان نییه بخوینته وه یادی. دوا ی دوو دللییه کی زۆر، سه رۆکی کۆر کۆکه یه ک ده کات و ده لی: "سوپاسی مامۆستا چیکۆچیپی ده که م... (که میتک بیده نگی ده بیت بو ئه وه ی بکه ویتته وه یادی میتوانه که)... تکام وایه ئه وه ی دوا ی ئه و سه رکه وئ. " ئا له م کاته بوو، بیده نگییه که بو ماوه یه کی کورت وه ستا و له قوولایی هۆله که بوو به قاقای پیکه نین.

نغرو ی بیرو کردنه وه کانی خو یه تی، زاناکه نه گوئی له پیکه نینه نه گوئی له و ی دیکه یه که ده چیتته سه ر مه نه سه که. یه ک له دوا ی ئه و ی تر، ههر باسکار و با به تی خو ی ده خوینیتته وه، تا نۆزه ده گاته سه ر باسکار یکی به لگیکی، ئینجا ده به یینیتته وه ئاگا، ئه ویش وه کو ئه و، لیکنۆلینه وه که ی له مه ر میشه وه بوو: ئه ی خوا ی گه و ره، با به ته که ی له بیرو چوو بیخوینیتته وه! ده ست بو به رکی درتژ ده کات، ههر پینج لاپه ره که ی تیدایه، که واته خه و نابینی.

ئای له چ وه زعیک دایه. هه ست به ته ر یقبوونه وه ده کات. ئایا ده کری خۆی له م زرووفه قوتار کات؟ نه خیر، هه ست ده کات که تازه کار له کار

تراز او ه.

دوا ی چه ند چرکه یه ک، فیکره یه کی عه نتیکه که می هیوری ده کاته وه: راسته، بووه جیی گالته جارپی؛ به لام هیچ شتیک نیگه تیف نه که و تۆته وه و شووره یی نییه؛ ئه م زرووفه قۆره هه نده ی تر میلانکۆلییه وه بنچینه بییه که ی که به شتیک بوو له ژبانی، ئه ستوور تر ده کات و قه ده ری هه نده ی تر غه مگین ده کات و به لام هه میشه زل و جوانیشه. نه خیر، ئه م شانازی به خو کردنه قه د به رۆکی خه موکی ئه م زانا چیکیه به رنادات.

هه موو کۆرپیک فیراری خۆی هه یه، ئه وان له شوینی دی، هاوشان، کۆ ده بنه وه و ده خۆنه وه. فانسان قه لسه له وهی که گۆی بۆ ئه م باسکارانه راگریت که له مه ر بالنده وه لی کۆلینه وه چی ده کهن و هه نده ش به لیها تووییه سه مه ره که ی زانا چیکه که ش پینه که نی، بۆیه له دهره وهی هۆله که، له گه ل فیراری دیکه، له دهری میزیکه دریز له ته نیشت کاوتاره که کۆبوونه ته وه.

دوای بیده نگیه کی دریز، له گه ل خه لکی نه ناسراو که وته قسه: "کچه هاوړپیه کم هه یه داوام لیده کات توندیره و بم."

کاتیک که پونتشان ئه مه ده لئ پشوویه کی کورت ده دات، هه موو گۆتگران بیده نگ، گۆی قولاغن. فانسان هه ول ده دات ئه ویش پشوویه ک بدات، له راستیشدا، گۆی له پیکه نینیک ده بیت، قاقایه ک؛ ئه مه هانی ده دا و چاوانی ده گه شینه وه و به ده ست ئیشاره تی ئه وه ده کات که گۆتگران هیمن کاته وه، به لām له م کاته دا، تیپینی ئه وه ده کات که هه موو ئه وانیه کی له دهر میزه که دانیشتبون سهیری لایه کی دیکه ده کهن که دوو باسکار به رامبه ر یه ک دانیشتبون و یه ک بۆ ئه وهی دیکه ناوی بالنده هه ل ده دات.

دوای یه ک دوو ده قه، توانی جاریکه دیکه ش سه رنجی دانیشتبون بقۆزیتته وه: "له و شوینه بووم که ده موت کچه هاوړپیه کم هه یه داوام لیده کات توندیره و بم،" ئه مجاره هه موو گۆی لی ده گرن و فانسانیش هه مان هه ل ده دوو یاره ناکاته وه، مه به ست ئه وه یه خۆی ناخافلیتی؛ تا دیتیش به په له قسه ده کات وه کو ئه وهی بیه وئ خۆی له ده ست یه کی قوتار کات که هه نده نابات رایدیگریت: "به لām ناتوانم، له وزه مدا نییه. من کابرایه کی ناسکم" هه ر وه کو وه لāmی خۆی بداته وه و ده داته قاقای پیکه نین. کاتی هه ست به وه ده کات بۆ پیکه نینه که ی زایه له یه ک نییه، هه ر

خیرا دهیه وئ جاریکه دی و خیرا تر ده ست به قسه بکاته وه: "زۆر جار وا ریک ده که وئ کچۆله یه ک دیته ماله کم بۆ ئه وهی شتم بۆ تایپ کات، من ده یلیم و ئه ویش تایپ ده کات...

- به کۆمپیوتەر شت ده نووسی؟ "کابرایه ک پچ ده چوو مه وزووعه که ی له لا سوو ده خش بیت، ئه م پرسیاره ی لی ده کات.

فانسان وه لām ده داته وه: "به لئ.

- چ مارکیکه؟"

فانسان ناوی مارکیک ده بات. کابراکه ئه ویش له مه ر کۆمپیوتهره که یه وه چیرۆکی تر شک ده بات و ده ست به گپرا نه وهی ده کات و ده لئ شتی قۆر و ناقۆلاش ده کات. هه موو ده دهنه قاقای پیکه نین و به پشتا ده چه مینه وه.

فانسان به داخه وه، فیکره یه کی کۆنی خۆی دیتته وه بیرا: به ختی خه لک که م تا زۆر، شیکل دیاری ده کات: جوانی و ناشرینی روخسار، قه د و بالا، قژ و حزوور له ناو خه لکا. هه لیه. ته نها ده نگه که شته کان ته حدید ده کات. ده نگه فانسان لاوازه و زۆر زیقنه؛ کاتی ده یه وئ قسه بکات، که س هه ستی پچ ناکات، به شپوه یه ک ناچار ده بیت هیز و وزه بداته خۆی به شپوه یه کی وا که هه موو وا ده زانن که ده قیژتینی. به پچه وانیه وه، پۆتشان، ئه و زۆر به هیمنی قسه ده کات، ده نگه نزم و ده نگیش ده داته وه، دلگیر، پته وه و به توانا، به جوړی ته نها گۆی بۆ ئه و شل ده کربت.

ئای به نه عله ت بیت پۆتشان. په یمانی ئه وهی دامی که له گه ل گرووپه که دا بچنه کۆر به لām خۆی کشانده وه و وه فاداری سروشتی خۆیه تی که هه همیشه پیاری قسه یه نه ک کردار. له لایه ک، فانسان هه ستی به شکستی ده کرد، له لایه کی تریشه وه، هه ندهی تر هه ستی به وه ده کرد که ناچاره و نابیت فرمانی مامۆستاکه ی به جی نه هیتی که رۆژی پیشوو پیی وتبوو: "پیویسته تۆ نوپنه رایه تیمان بکه یه ت. ده سه لاتی ته واوت ده دهمی که به ناوی ئیمه وه قسه بکه یه ت، له پیتاوی مه سه له که مان." بیگومان، فرمانیکه فانتۆش

بوو، به لّام همموو گرووپی چاخانه کهی گاسکون قه ناعه تیان بهوه هینابوو که ئەم جیهانه تور هاتهی ئیمه تهنه شایه بهوه بهوه که فرمانی فانتوشی تیا ئەنجام بدریت. له زاگیریدا، له تهنیشته که للهی پوتقانی وردبین، فانسان چاوی بهقه پوزه زله کهی ماچوو ده که ویت که به زه زه ده خه نه وه سه ره ده له قینیتته وه. ئەو په یامه و ئەو زه زه ده خه نه یه پالپشتییی ده کهن. بریاری ئەوه ددهات شتی بکات؛ سهیری ده و روبه ری خۆی ده کات له ناو گرووپه کهی له دهوری باره که کۆبوو بوونه وه. کچیکی جوان ده بیینی و حهزی تییی ده چی.

ئەم ئەنتۆمۆلۆژیستانه به گامیشی سهیر ده کهن: کیزه که یان له گۆری به جیهیشته، هه ره چهنده ئەو پر به دل گۆیی بۆ راده گرتن و گه ر پتیویستیش بوایه ئەوه له گه لّیانا پیده که نی و ئەگه ر روو گرژیش بوونایه، ئەوه دیسانه وه روخساری خۆی له گه لّ هی ئەوانا ده گونجانده. پیتی ده چی که سی لیره نه ناسی و ئەو جووله خیرایانه ی که ده یکرد رۆحیکی تاساوی دهشارده وه. فانسان هه لّدهستی و به ره و ئەو گرووپه ده چیته که ئەو کچه ی تیدایه و رووی ده می ده کاته ئەو.

ههنده نابات له وانی دیکه ی جیای ده کاته وه و ده که ونه ئاخاوتنیکی بی سه روبن؛ ئاخاوتنیکه که هه ر له سه ره تا وه به وه ده چوو که ئاسان بیت و کۆتاییشی نه یه ت. کچه ناوی (ژولی) یه، تایپچنه، کاریکی بچوکی بۆ سه رۆکی ئەنتۆمۆلۆژیستان کرد و له م دوا ی نیوه رۆوه وه ش ئیتر بیکاره، ویستی ئەم هه له بقۆزیتته وه بۆ ئەوه ی له کۆشکه که له گه لّ ئەوانه ی، له لایه ک سامناکی پی ده به خشن و له لایه کی دیشه وه و فزوولییته، ئیواره کی خۆش به سه ر به ریت. چونکه تا دوینی هیچ شتیکی له باره ی ئەنتۆمۆلۆژیستییه وه نه ده زانی. فانسان هه ست به خۆشی ده کات له گه لّی! پتیویستی به وه نبیه تۆنی قسه کردنی به رز کاته وه، به پیچه وانه وه، به نزمی ده دوی بۆ ئەوه ی ئەوانی دی گوتیان لّی نه بیت. پاشان به ره و میزیک رایده پیچی و بۆ ئەوه ی یه ک له تهنیشته ئەوی تره وه دانیشن و دهستی له سه ر دهستی دانی.

فانسان پیتی ده لّی: "ده زانی، همموو شتی په یوه ندی به توانای دهنگه وه هه یه. ئەمه گه لّی له وه گرینگتره که سیمایه کی جوانات هه بیت.

- دهنگیکی خۆشت هه یه.

- توخوا؟

- به لّی.

- ئا مەبەستت پراگە؟ "بەشەرمىيەكەو زانا چىكەكە ئەمە دەلى." .

ئا جوگرافىيە بەنەعلەت بوو! بىرک لەو تىگەبىشت كە ھەلەيەكى چكۆلانەي كورد و خىرا بەرامبەر بەزاناكە كە شارەزايى ئەتەكيت نىيە، ھەلچونەكەي جەلەو كورد و وتى: "بىگومان، مەبەستم پراگە، مەبەستىشم كراكۆشى و سۆفيا و سان پىتەرسبورگ و ھەرۈھا بىر لە ھەموو ئەو شارانەي رۆژھەلات دەكەمەو كە تازە لە ژىر زەبرى ئۆردوگا زۆرەملىيەكان قوتارىان بوو.

- باسى ئۆردوگا زۆرەملىيەكان مەكە. زۆر جار لە كار دوور دەخراينەو، چونكە ئىمە لە ئۆردوگاي زۆرەملى نەبووين.

- ھاوپىيى ئازىم، ھەموو ولاتانى رۆژھەلات بوو بوو ئۆردوگا! جا چ ئۆردوگاي حەقىقىيە، چ مەبەست لە ئۆردوگاي پەمىيە، ئەمەيان زۆر گرىنگ نىيە!

- ھەرۈھا ھەمووشى مەدە پال رۆژھەلاتەو، زانا چىكەكە بەردەوام رەتى دەداتەو: پراگ ھەرۈكو پارس كەوتۆتە رۆژئاواو. دانىشگاي شارل كە لە سەدەي چوارە دامەزرا، يەكەمىن دانىشگاي ئىمپراتۆرىيەتى رۆمى پىرۆز بوو ھەر لەوتىش وەكو دەزانن، ژان ئو، بەدەسپىشخەرى پىش لۆسەر دەژمىردىت و ھەرۈھا بەچاكسازىكى مەزنى كلىسا و رىنوس لە قەلەم دەدرىت. "

دەبى چ زەردەوالەيەك بەزاناكەي دابىتەو؟ بەردەوام ھەلەي ئەويتەر چاك دەكاتەو، ئەوتىش وەكو كىچ كەوتبىتە كەولى، سەرەراي ئەوئەي گەرموگورىيەكى دەنگى نەشاردەو: "ھاوپىيى ئازىم، شەرم مەكەن كە خەلكى رۆژھەلاتن. فەرەنسا ھەست بەدۆستايەتسىيەكى زۆر بەرامبەر بەولاتانى رۆژھەلات دەكات. بىر لە ھىجرەتى سەدەي نۆزدە بگەرەو!

- ئىمە لە سەدەي نۆزدەھەم، ھىجرەتەمان نەبوو.

- ئەي مىكىويكز؟ بەراستى شانازى بەوئەو دەكەم، فەرەنسا بوو

بەولاتى دووئەمى!

- بەلام مىكىويكز خەلكى... بەردەوام زانا چىكەكە رەتى بىرک دەداتەو.

ئا لەم كاتەدا ئىماكولاتا دىتە سەر شانۆ؛ بەھىمى گەلى خىرا، بانگى كامىرامانەكەي دەكات، پاشان، بەپىشتى دەست زانا چىكەكە لا دەدات و دەچى لە تەنىشت بىرکەو رادەوئەستىت و پىي دەلى: "ژاك - ئەلان بىرک..."

كامىرامانەكە كامىراكە لەسەر شانى چەسپ دەكات: "توخا دەقەيەك!"
ئىماكولاتا رادەوئەستى، سەيرى كامىراكە دەكات و جارىكى دىش ئەمە دووبارە دەكاتەو: "ژاك - ئەلان بىرک..."

سه عاتی له مه و بهر، کاتی بیترک ئیماکولاتا و کامیرامانه که ی له هۆلی کۆره که بینی وهخت بوو له داخا شهق بهریت. بهلام ئیستا، نهو سه غله تیبیه که زانا چیکه که بۆی دروست ده کرد، نهو هی ئیماکولاتا تیبیه پر ده کات؛ تازه خوئی له دهستی قوتار کردبوو، به ئاسته میش نیمچه زهرده خه نه یه کی بۆ ده کات و بهس.

ئیماکولاتا ههست به وره بهرزبی خوئی ده کات، له دهنگییدا ههست به دلخوئی و ناشایه تیبیه کی ناشکرا ده کریت... "ژان له لان بیترک، له م کۆره ی که بۆ نه نتمۆلۆژیستان ساز کراوه و قه دهر و ریککهوت وای کردوه که خوستان له م نیوه نده بدۆزنه وه و چهند ساتیکه پر له جۆشوخوشتان برده سه ر..." و مایکرۆفۆنه که له ده می نزیک ده کاته وه.

بیترک هه ر وه کو قوتابییه ک وهلام ده داته وه: "به لئ، میوانداری نه نتمۆلۆژیستیکی گه وره ی چیکمان کرد، له جیاتی نه وه ی خوئی بۆ لیکۆلینه وه تهرخان بکات، هه موو ژیا نی له زیندان بردۆته سه ر. جزووری نه وه هه مووانی تووشی راچه نین کرد."

بوون به سه ما که ر ته نها سه و داسه ربی نییه، به لکو رینگایه که و ناتوانین خو مانی لی لادهین؛ نه و رۆژه ی که دو بیترک فراوینی له گه ل تووشبوانی ئایدز ده کرد، ئابرووی بیترکی برد، بیترک له بهر زیاد غرووری، رووی نه کرده سو مآل، به لکو له بهر نه وه بوو سه ما چه وته که ی خوئی پی راست کاته وه. ئیستا ههست به بی تامی رسته کانی خوئی ده کات، ههست به وه ده کات که نه م رستانه شتیکیان نو قسانه، تام و خویی ده وئ، فیکره یه کی چاوه روان نه کراو، مو فاجه یه ک. هه ر بۆیه به رده وه ام قسه ی ده کرد، تاکو له دوورا ههستی به ئیحای فیکره یه ک کرد: "نه م بۆنه یه ده قۆزمه وه و بۆ نه وه ی پیشنیاری خو متمان ئاراسته بکه م، نه ویش دامه زاندنی کۆمه له ی

نه نتمۆلۆژیستانی فه ره نسایه ی - چیکیه. (ههست ده کات ئیستا زۆر باشتره، له مه ر نه م فیکره یه وه خوئی تووشی واقورمان هات). ده میک نییه له گه ل هاوکاریکه ی چیکه له م رووه وه قسه م کرد (ئاماژه یه کی ها که زایی بۆ زانا چیکه که ده کات) و گه لیک دلی به م فیکره یه خو ش بوو و هه روه ها ناوی شاعیریکه ی دووره ولاتی سه ده ی را بردووش بۆ نه م کۆمه له یه پیشنیار کرا و ده بیته ره مزی برایه تی نیوان نه م دوو میلله ته. نه ویش میکیویزکیه. مه بهست له ئاده م میکیویزکیه.

له ژیا نی نه م شاعیره شتیکی فی ره ده بین، نه ویش نه وه یه چ شیعر چ کارکردن له بواری زانست، به شو ر شگی پری ده ژمی ردریت. (وشه ی "شو ر شگی پری" هه ر زوو وزه و ژیا نی خسته وه بهر) چونکه ئینسان هه میشه شو ر شگی پره (ئیستا گه لی جوانه و هه ستیشی پیده کات) توخوا هاو ری وانییه (ئاو ر له زانا چیکه که ده داته وه هه ر خیرا ده که ویته بهر زوومی کامیرا که و سه ر ده له قی تی و هکو نه وه ی پیمان بلئ "وایه")، ئیوه، له رینگای قوربانی دانه وه، به ژیا ن نه مه تان سه پاند، له رینگای نه شکه نجه و ئازاره وه، به لئ، ئیوه نه مه تان ساغ کرده وه که نه و ئینسانه ی که نه م ناوه به خوئی ره وا ده بینت، هه میشه له شو ر ش دایه، شو ر ش دژی زو لم و زۆرداری، خو نه گه ریش زو لم و زۆرداری نه بی... (پشوو یه کی دریت ده دات، ته نها پوتشان سه ر له م پشوو ده ریت و کاربگه رانه ده رده کات:...) دژ به هه لومه رچی مرۆقایه تی که ئیمه هه لمانبژاردوو.

شو ر ش دژ به هه لومه رچی مرۆقایه تی که ئیمه هه لماننه بژاردوو. نه م دوا رسته یه، بوو به گولی نه م خیتابه ئیرتیجالیه، خو شی تووشی حه په سان کرد؛ له هه ققه تدا رسته یه کی جوانه؛ له پر پکدا نه م رسته یه گه لی له خو تبه ی سیاسه ته دارانه دووری ده خاته وه و رۆحی ئاویتته ی رۆحه هه ره مه زنه کانی ولاته که ی خوئی ده بیته: مه گه ر کامۆیا مالرۆیا سارته ر، بۆیا ن هه بوایه رسته ی له م جۆره بنوسن.

ئیماکولاتا دلخو شه، به په نجه ئاماژه بۆ کامیرامانه که ده کات و کامیرا که

رادوههستی.

ئا لهه کاته دا زانا چیکه که له بیترک نریک ده بیته وه و پیتی ده لئی: "زۆر جوان بوو، به راستی زۆر جوان بوو، به لآم روخسه تم بده ری با پیت بلیم که میکویبکز هین نه بوو..."

پاش ئەم سه رکه وتنه جه ماوه ریبه، بیترک هیشتا ههست به تالی ده کات؛ به ده نگیکی نه به رد و هه راش و گالته جار یبه که وه قسه به زانا چیکه که ده بریت: "ده زانم، هاوړی نازیم، ده زانم، منیش وه کو تو ده زانم که میکویبکز نه نتۆمۆلۆژیست نه بوو. خو زۆر کهم هه لده که وی شاعیریک نه نتۆمۆلۆژیست بیت. سه ره رای ئەم نو قسان یبه ش، هه موو مرۆ قایه تی شانازی پتوه ده کات، با نه وه شت پی بلیم، هه موو نه نتۆمۆلۆژیستان، تۆشی له گه لدا بیت، به شیکن له وان هی که ده بی شانازیبان پتوه بکه ن."

پیکه نینیکی وه کو هه لمییک ده مییک بیت په ستر او بیت، له پر تیکدا به ره لا بی؛ کاتییک له وه تیگه یشتان ئەم ما مۆستایه ی که خوی خوی تووشی ئەم هه ژان و هه لچونه کرد و موداخه له که ی له بیر چوو بخوینیتته وه، هه موو نه نتۆمۆلۆژیستان چه زیان ده کرد پر به دل پی پیکه نن. قسه تونده کانی بیترک وای لییان کرد که له دوو دل یبه وه نازاد بن و به بی نه وه ی دلخۆشی خو بان بشار نه وه، بده نه قاقای پیکه نین.

زانا چیکه که شله ژا و دیاریوو: ئەری نه و ریز و حورمه ته چی لیها ت هه ر پیش یه ک دوو ده قه ها و کاره کانی بزبان ده ریانی ری؟ چۆن ده بیت وای بیجازه به خو بان بده ن و به م ته رحه پیکه نن؟ ده بی به م خیرای یبه وه ئینسان له حاله تی ئیبعجاب وه به ره و حاله تی قیز لیها تنه وه بگۆریت؟ (به لئی، به لئی هاوړی نازیم). که واته عه تف و به زه یی شتیکی هه نده ناسکه و که مخابه نه؟ (به لئی، به لئی هاوړی نازیم، بیگومان راسته.)

له هه مان کاتیشدا ئیما کولاتا له بیترک نریک ده بیته وه. به ده نگیکی به هیز قسه ده کات و به سه ر خو شیش ده چیت:

"بیترک، بیترک، گه لئی مه زنی! هه مووت هه له ئینایه وه! ئای، به راستی شیتی نوکته و قۆشمه کانتیم! هه رچه ند گه لئی نازارت داوم! کاتی مه کته بت دیتته وه یاد؟ بیترک، بیترک، دیتته وه یادت به ئیما کولاتا بانگت ده کردم! نه و بالنده شه ویبه ی که خه وی له چاوانت زرانده بوو! که خه ونه کانتی ده شتیواند! پیویسته فلیمیکت یا پۆرتی تیکت بو چی بکه ین. ده بی نه وه ش بزانی ته نها من نه و مافه م پی ره و ده بی نریت."

نه و توند یبه ی که زانا چیکه که ی سر کرد، بوو به پیکه نینیکی وه کو پاداشتیکی نه نتۆمۆلۆژیسته کان دایانه بیترک، هیشتا له ناو می شکیدا ده زرینگایه وه و مهستی ده کرد؛ له کاتی وادا، له خوړازی بوونیکی مه زن داگیری ده کا و جه ساره تی نه وه شی ده کرد سه راحه تیکی وای بنوینتی خو شی لیتی بره ویتته وه. که واته پیویسته لیتی ببوورین. قۆلی ئیما کولاتا ده گریت و به لایه کا رایده کی شی تاکو له گوپی ناگه هان دووری خاته وه، پاشان به ده نگیکی نزمیش، پیی ده لئی: "برۆ وه ل به، پیره ئنی سوزانی، خو ت و هاوسییه نه خو شه کانت، برۆ چه پ به، بالنده ی شه وان، داوه لئی شه وان، یاداشتی هه موو گه لخۆ بیبه کانم، گۆفه کی هه موو یادگار یبه کانم، پۆخله واتی سه رده می هه رزه ییم..."

ئیما کولاتا گوپی له م هه مووه بوو به لآم بر وای نه ده کرد که نه مه راستی بیت. واش بیر ده کاته وه که ئەم رسته نا قۆلایانه، به ره و رووی نه و نه کرابیتن، هه ر بو چه واشه پی بردن و ترابیتن، بو نه وه ی مه زه نه ی یاریده ده ره که ی پی هه لخه له تینتی، وای بیر ده کرده وه که ئەم رسته نه فیلتیکن هیچ پیویست به وه ناکات لییان تی بگات؛ بو به به سا و یلکه یی و هیواشییه وه به بیترک ده لئی: "بوچی ئەم هه موو شته م پی ده لیتی؟ ناخر بوچی؟ چۆن پیویسته له م هه موو رسته یه تی بگه م؟

- چۆن پیستی ده لیم، ده بی هه ر نه وها و نه وها تی بی بگه ی! به پله ی یه که م وه ریگره، چۆن و تراون هه ر نه وها! هه ر وه کو خۆی! په تیاره واته په تیاره و ره زاگران و ده عبای خه وړه وین واته ده عبای خه وړه وین، پۆخله واتیش هه ر وه ک پۆخله وات! "

کردنه که ی خوی رازبیه و رسته کانی زیاتر قه به ده کات و فشیان ده کاته وه، هر به یه کیچ ده کات له سهر په یژیهه ک دابیت و به ره و دروازه کانی ناسمان کرابیتته وه. کورپکی لاو، چاویلکه له چاو، قاتیکی له به ره، گویی گرتوه و هر وه کو نازه لیکیش خوی مه لاس داوه، به وردیش سهرنجی داوه تی. دوا ی نه وه ی قانسان تا دوا تنوک له ره وانبیشیه که ی ده خواته وه، پیی ده لی: "کاکي نازیم، نیمه ناتوانین نه و سهرده مه که تیا یا دینه دنیاه ده سنیسان که یین. هه مووان له پیش چاوی کامیرا ده ژین. ئیتر نه م دیارده یه به شیکه له هه لومهرجی مرؤ قشایه تی. ته نانه ت کاتیکیش ده جه نگین، دیسانه وه هه به رامبه ره کامیرا ده یکه یین. کاتیکیش نارهبای خومان بو مه سه له یه کی دیاریکراو درده برین، دیسانه وه هه به هو ی کامیرا ده توانین ده نگمان بیستریت. هه مووش هه سه ماکه رین وه کو عه رزت کردین. به لکو ده توانم نه وه شت پی بلیم: یا نه وه تا سه ماکه رین یا نه وه تا فیراین. ماموستای به ریز، پیی ده چی له وه دلگیر بیت که زه من به ره و پیشه وه ده چی ت. که واته بگه رپره وه داوه! بگه رپره وه بو سه ده ی دوانزه، تا نه مه ت ده وی؟ به لام نه و کاته ش دژ به کلتیسا ده وه ستیت و به به ره بری هاوچه رخیان ده چوتی! زیاتر بگه رپره وه داوه! بگه رپره وه ببه به مه میون! تا له وی هیچ ناسه واری مؤدیرنیته نییه و هه ره شه تیش لی ناکه ن، تا له وی ئیتر هه ست ده که ییت له مالی خوتی، له به هه شتی بیگه ردی ماکه کانی!" (۱)

هیچ شتی که له وه زیاتر جیی نه فرده ت نییه وه لامیکی کوشنده ت چنگ نه که وی کاتیکی پرسیاریکی کوشنده ت لی ده کری. تا له م سهر له خو تیکچوونه ی که وه سف ناکریت، له ژیر بزهی گالته نامیزانه وه، قانسان ملکه چ ده کشیتته وه. دوا ی ده قه یه کی شهرمه زاری، نه وه ی هاته وه یاد که ژولی چاوه پروانی ده کات. په رداخه که ی ده ستی هه لده دا که قومیکی لی نه خواردبوو؛ پاشان له سهر کاونه توره که دایده نی و دوو په رداخه ویسکی دیکه داوا ده کات، یه کیکیان بو خوی و نه وی دیش بو ژولی.

(۱) ناوی جوړه مه میونیکي ناسیایه. (وه رگپړ).

به درتیا یی نه م ماوه یه، له قولایی سالتونه که وه، قانسان سهرنجی نه و که سه ی ده دا که حه زی له چاره ی نه ده کرد، هه موو پروو داوه کان چه ند مه تریک له وه وه دوو ر بوون و به لام هیچ له قسه کان نه گه یشت. سهره رای نه مه ش شتی که به نیسه ت نه وه وه ناشکرا بوو: بیچ به نیسه ت نه وه وه، هه ره وه کو چون پوتقان وه سفی ده کرد: موهه ریجیکی ماس میدیایه، نه کته ریکی نابوت و زمانلوس و سه ماکه ره. بیگومان، هه ره له به ره نه وه ی نه و ناماده یه، جه ماعه تی ته له فیزیون خویان و انیشان ده دا که به ته نگي نه نتوموژنیستانه وه دین! قانسان زور به وردییه وه سهرنجی دابوی و له هونه ری سه ماکه رنه که ی کولی بسو وه وه: هونه ری نه وه ی ده سه برداری ئوژه کتیفی کامیرا نابیت و هه ره ها بلیمه تی نه وه شی هه میسه له پیشه وه ی هه مووان راده وه ستیت، به کارامه یی و قوزبیه وه، به ده ست هیما ده کات و سهرنجی هیتران بو خوی راده کیشی. له و کاته ی که بیچک ئیما کولاتای له قولوه گرت، ئیتر له توانایدا نه ما و هاوار ده کات: "سه بری که ن، تاقه شت که بیری لی ده کاته وه، نه و ژنه یه که له ته له فیزیون ئیش ده کات! تا به و جوړه قولی زانا چیکه که ی نه گرت، بو نه و نه م هاوکارانه هیچ گرینگیه کیان نه بوو، به تاییه ت کاتیکی بیگانه بن، نه و شیت و شه یدا ی ته له فیزیونه، ته له فیزیون دایک و باوکیستی، ته له فیزیون دوست و په تیاره یه تی، گره وتان له گه ل ده که م تاقه شتی نه وه، گره وتان له گه ل ده که م تاقه ناریله ی هه موو گه ردوونه!"

سهره رای نه وه ی دنگی قانسان، زیقن و نرم بوو؛ شتیکی سه بر، نه م جارهبان، زور ته و او مه حکم بوو. راسته، بارودوخی و اهه یه گویمان له نرمترین و نرمترین دنگ ده بیت. به تاییه ت نه و کاتانه ی که فیکه ره یه ک ته رح ده کرت و سه غله تیمان بو دهنیتته وه. قانسان په ره به بیبرکرده وه کانی ده دات؛ ناسک و تیژپه؛ باس له سه ماکه ران ده کات و باسی نه و په میانه ش ده کات که له گه ل فریشته دا به ستوویانه. تا دیتیش له ره وانایی قسه

قات له بهر هکه، وهکو درکپیک چه قییبته رۆحی وابوو، نه دیده توانی له کۆلی خۆی کاته وه؛ ههنده کاره که سهخت دهکه و ته وه، کاتیک دهیویست ئیغرای ژنییک بکات. به لآم چۆن ده توانی ئیغرای ژنییک بکهیت له کاتیک درکپیک چه قییبته رۆحت و نازارت بدات؟

درکی به میزاجی کرد: "ئه وه ئه وه هه موو کاته له کوئی بوویت؟ وام ههست کرد ئیتر ناگه رپیتته وه. ده ته وی و ازم لی بهیتی. "

له وه تیده گا که دلێ پتویه تی و ئه مهش که میک نازاری درکه که سووکت ده کاته وه. جاریکی دیش هه ولی ئه وه ده دات سه ره له نوێ ئه فسووناوی خۆی بنویتی. به لآم دوو دلێ:

"حیکایه تم بۆ هه لمه به سه ته. وهکو پینش نه ختییک نیت، گۆرایت، چاوت به ناسیاوی که وت؟

- نه خیر، نه به خوا، فانسان وه لآم ده داته وه.

- با با. چاوت به ژنییک که وت. تکایه، ئه گه ر ده ته وی له گه ل ئه وه برۆی، برۆ، پینش نیو سه عات نه تمده ناسی. ده توانم به رده وام بم له سه ره ئه وهی که قهت نه تمنا سیی. "

کچه که تا دیت غه مگین دیاره و به نیسه بت پیاویکی شه وه، ده رمانی وا چاک قه د ده ست نا که وی که له غه مگین کردنی ژنییک چنگی ده که وی.

"به خوای هیچ نییه، بروام پت بکه، په یوه ندی به ژنه وه نییه. سه غله تکه ریکی خۆلم تووش بوو، شووم، که وتینه شه ره قسه. هه ره ئه مه و بهس، به ئاسپایی نه وازش به گۆنای ده کات و ئیتر ته نه که گومانه که ده ره ویتته وه.

ژولی پتی ده لی: "فانسان، به لآم سه روین گۆرای.

- وه ره ". بۆ کا و نتووری باره که ده عوه تی ده کات. ده یه وی ئه وه درکه به رپرتنه ی ویسکی له رۆحی هه لقه نی. کابرا قۆزه چاکهت و پانتو ل له پتییه که له گه ل چه ند که سیکی دی، هه ره له و نا وه یه. هیچ ژنییک به و نا وه وه دیار نییه، ئه مهش بۆ فانسان به ختیکی چاکه، چونکه له گه ل ژولی دایه و تا دیتیش له پینش چاوی جوانتر ده بیته. دوو په رداخ ویسکی تر بانگ ده کات، دانه یه کی بۆ ئه وه درپژ ده کات و ئه ویتیش خیرا فر ده کا و پاشان به ره و وی لار ده بیته وه: "سه یری ئه وه خۆله که، ئه و قات له به ره ده بینی، عه ینه ک له چا وه که.

- ئه وه؟ کو ره فانسان، ئه وه هیچه، سه د ده ر سه ر هیچه، چۆن وا سه غله تی کردووی؟ فانسان ده لی:

- هه ققته. کابرایه کی سۆزگ* دیاره. تر سنۆک و ده عبا قرتا وه*. "واش هه ست ده کات حزووری ژولی شکسته که ی هیتور ده کاته وه، چونکه سه رکه وتنی راسته قینه، ئه وه ی به راستی نرخی هه بی، غه زوو کردنی ژنییکه، ئا به و خیراییه ش، به تایبهت له نیتو ئه م ئه نتۆمۆلۆژیستانه ی که له رووی ئیرو تیکه وه ویرانه یه کن هه ره بۆ خۆیان.

"بروام پت بکه، هیچه، هیچه هیچ، ژولی دوو پاتی ده کاته وه. فانسان پتی ده لی:

- راسته راست، ئه گه ر خۆم ئا به مه وه خه ریک بکه م، هه ره ده بم به خۆلیک وه کو ئه و"، ئا له وینده ری، له نزیک باره که، له پینش چاوی هه موو خه لکی، ده می ده خاته نا و ده مییه وه.

* ده عبا و دو ابراهه که و کونی رهش و چه ندان زارا وه ی تر ئیمه له جیاتی وشه راسته وخۆ و رووته کانی ئه م کتیبه داماننا وه. داوا ی لیبوردن له وه رگپری به رپت و خوتنه رانی خۆشه ویست ده که ی که بۆ خۆلادان له سه ر ئیشه نا چاری ئه م ده ستکار ییه بووین. بۆ ئه مانه تیش ده لپین که وا هه ره وشه یه کی نیشانه ی ئه م ئه ستیره یه* له لای ژوورووی چه پییه وه نوو سرا بی ئه وه ئیمه گۆر یوما نه.

ده زگای ناراس

ئەمە ماچی بەگەمییان بوو.

دەچنە ناو باخچەگە، پیاسە دەگەن، دەوستان و جارێکی دیش دەس بەماچ کردن دەگەنەو. لە ناو باخچەگە ئەسکەمبیلی تەختە دەبین و دەچن لەسەری دادەنیشن. لە دوورەو گوتیان لە خورەیی رووبارەگە دەبیت. هەست دەگەن رۆحیان کەوتۆتە شەش و نازانن لەبەر چی، بەلام من دەزانم لەبەر چی: گوتیان لە خورەیی رووبارەگە خاتووت دەبیت، رووباری عیشقی شەوان؛ لە قوولایی زەمەنەو، سەدەیی لەزەتەکان سلاوێکی نەیتنی دەبەخشیتە فانسان.

ئەویش وەک ئەوێ کە هەستی پیکردبێ: "جاران، ئا لەم کۆشکانە، ئۆرژێ (۱) ساز دەکرا. دەزانی سەدەیی هەژدەم. سەدەیی ساد. مەبەست لە مارکیز دو سادە. *فەلسەفەیی ژووری ژنان*. ئەم کتێبە دەناسی؟

- نەخێر.

- پێویستە بێخۆتینیتەو. دەتدەم. لە یەکێ لە ئۆرژیبەکاندا باس لە گفتوگۆی نێوان دوو ژن و دوو پیاو دەکات.

ژولی دەلتی:

- باشە.

- هەر چواربان رووتوقووتن و خەریکی خۆشەویستی کردن.

- بەلتی.

- حەز بەئەمە دەگەیی؟

- نازانم، ژولی وەلام دەداتەو. بەلام، "ئەم نازانمە" بەواتای ڕەت نایەتەو، ئەمە سەراحتیکی دلفرینی تەوازوعیکی نمونە بییە.

هەروا بەئاسانی درک دەرناهیتریت. دەتوانریت خۆ قایم بگرین و یا

(۱) ئاھەنگن لە پیتاوی دیونیزۆسی ئەتینایی و باخوسی رۆمان ساز دەکران. (وەرگێڕ).

ئەو تا نازارەگە داپلۆسرت، خۆمان وا نیشان بەدین کە نازار ناکیشین، بەلام ئەم خۆ دەرخستەش هەول و تەقەلای دەوێ. ئەگەر بیت، فانسان وا بەجۆشوخۆرۆشەو بەسی ساد و ئۆرژیبەکانی دەکات، ئەمە بۆ ئەو نییە ژولی لە ڕێ دەکات، بەلکو دەیهوێ ئەو نازارەیی لە بیسەر بچیتەو کە کابرای قات لەبەر تووشی کرد.

فانسان پیتی دەلتی:

"بەلتی، تۆش باش دەزانی" باوەشی پیتا دەکات و ماچی دەکات. "باش دەزانیت و حەزت لە شتی وایە." فانسان حەزی دەکرد گەلنی ئیستیشەادی بۆ بەیتیتەو کە لەو کتێبە نایابە دەریهیتاوە، مەبەست لە کتێبی *فەلسەفەیی ژووری ژنانە*.

پاشان هەلدەستن و دەست بەپیاسەکردن دەگەنەو. لەنیوگەلای وردیلەکانی درەختەکانەو مانگیکی گەورە دەردەگەوێ. فانسان تەماشای ژولی دەکات و لە پڕێکدا، وەکو ئەوێ سیحری لیتراپیت: تریفەیی سپی مانگ جوانییەکی ئەفسووناوی دەبەخشییە ژولی، جوانییەک فانسان تووشی حەپەسان دەکات، جوانییەکی نوێیە، پیتش وەخت نەیبینیوو، جوانییەکی ورد و ناسک، پاکیزە و تەمەلوکردنی سەختە. لە پڕێکدا، نەشیدەزانی چۆن ئەمە روویدا، وینەیی پشتەوێ لە پڕێکدا خەیاڵی داگیر کرد و نەیدەتوانی خۆی لێ قوتار کات.

ئای! بۆ ئەو سمتە نازادبخواهه! تەنها ئەو دەتوانی قات لەبەرە قۆزەگەیی پیتی لە بیسەر باتەو (لە کۆتاییدا، لە کۆتاییدا!) بەتەواویی ئاوا بوو. ئەو هەموو بادە ویسکییانە نەیانتوانی قات لەبەرەگەیی لە میتشک بسپرنەو، ئەوا لە چرکەبەگدا، سمتی ئەو کچە هەموو شتەکانی پیتی فەرامۆش کرد! فانسان خۆی لە ژولی دەتالینتی، ماچی دەکات و مەمکۆلەکانی هەلدەگۆتۆفی و بۆ ماوەیەکیش دەروانیتە جوانییە سیحراویبەگەیی و بەردەوامیش بیسەر لە سمتی دەکاتەو. پڕ بەدل ئارەزووی ئەو دەکات کە

پیتی بلتی: "مه مکۆله کانت هه لده گلوڤم به لام بیرم هه ره له لای سمتته. " به لام ناتوانی، وشه کان ناکه ونه سه زاری. چهندی دی بیر له سمتی ده کاته وه، هه نده ژولی سپی و بیگه رد و فریشته یی خوئی ده نوتینی، هه رچه ندهش له توانایدا نییه به ئاشکرا ئەم وشانه بو ده بری.

۲۶

ڤیرا نوستوو و منیش له په نجه ره که وه ده روانم، دوو کهس ده بینم، له ژیر تریفی مانگ له ناو باخچه که بیاسه ده کن.

له پرێکدا ههست ده کهم هه ناسه دانی ڤیرا خیراتر ده بیت، ئاوری لی ده ده مه وه و له وه تیده گه م که هه نده نابات هاواریکی لی بهرز ده بیته وه. هه رگیز نه مبینیوه وه خوی ناخۆش ببینی! ده بی چ شتیکی له م کۆشکه روو بدات؟

به ئاگای ده هیتمه وه و ته ماشام ده کات و چاوانی زهق و پری له سامناکییه. پاشان هه ر خیرا، وه کوئه وهی له ژیر کاربگه ری گرانه تا دابیت، دهست ده کات به گیترا نه وه و ده لی: "ههستم ده کرد له دالانیکی دریتی ئەم میوانخانه یه دا بووم. له پرێکدا، له دووره وه، پیاویکم لی قووت بووه وه و به ره و من غاری ده دا. کاتیک لیم نزیک بووه وه، چه ند مه تریکمان له نیتواندا بوو، دهستی به هاوار کردن کرد. گوێگه، به چیکی قسه ی ده کرد! رسته ی بی سه ر و بنی ده وته وه: "میکیوبکزی چیکی نییه! میکیوبکزی پۆلۆنییه!" پاشان به هه ره شه کردن لیم نزیک بووه وه و چه ند هه نگا ویکمان له به ینا بوو، ئا له م کاته دا به ئاگات هیتامه وه.

پیم وت:

- داوای لی بردنت لی ده کهم، تو بوویته قوریانی ورتنه کانم.

- چۆن؟

- وه کوئه وهی خه ونه کانی تو ته نه که ی خوڵ بن و منیش لاپه ره پروپوچه کانی تیا فری ده م.

- چ شتیکی له میشتکت دایه؟ رۆمانی؟ "به رارایییه وه پرسیری لی کردم.

سه رم شوژر ده که مه وه.

"زۆر جار پیت دوتم دهمهوی رۆمانیک بنووسم وشه ی جیدی چیه تیای نه پیت. **حهماقه تیکی زل بو ناره زوو کانی تو.** له وه دترسم ئیستا کاتی هات پیت. دهمهوی ناگادارت بکه مه وه: وربا به."

سه رم زیاتر شوپ ده که مه وه.

"دیته وه یادت دایکت چی دوت؟ گویم له دهنگیتی، ههر وه کو نه وه ی که دوینتی بوو پیت: میلانکو. بهس نه وه نده قوشمه چی به. که سیک نییه لیت تیبگات. ههستی هه موو خه لک بریندار ده که ییت و ئیتر هه موو قینیان لیت ده پیته وه. دیته وه یادت؟ له وه لامدا ده لیم:

- به لئ.

- ناگادارت ده که مه وه. جیدی بوون ده تپار تزی. ناجیدی به تیش له پیش په وه گورگ رووت ده کاته وه. خو نه وهش ده زانی، گورگ چاره روانی چ ده که ن."

دوای ناشکر کردنی ئه م غه بیه، جار تکی دی نووسته وه.

که م تا زور نا له م کاته دا بوو که زانا چیکه که گه راپه وه ژوو ره که ی، شکست و ههستی ده کرد روچی هه لا هه لا بووه. تا کو ئیستاش پر ههر دوو گویتی له تریقه ی نه و پیکه نینانه یه که دوا به دوای قه شمه ریبیا ته کانی بیترکه وه دروست بوون. هه روا به سه رسورمان مایه وه: ئایا ده بی ههر وا خیرا، ئیعبا بیکی له راده به دهر شوین به و قیز لیها تنه وه یه چو ل کات؟

له هه قه تدا، له خو م ده پرسی، ئایا نه و ماچه چی به سه ر هات که روودا وه میژووییه گه ردوونییه مه زنه کان له سه ر ته ویلی جیه پیت؟

ئا به م شیوه یه نه وانیه که مامه حه مه یی به روودا وه هاوچه رخه کانه وه ده که ن، تووشی هه له دین. نه وه نازان نه و بارودو خانیه میژوو ده یان خاته سه ر شانو، ته نها بو چند ده قه یه ک رووناکییان ده گاتی. هیه چ رووداویک له نیو به رده و امییدا به هاوچه رخی نامینیتته وه، ته نها چند کات تکی کورت خایه ن نه پیت، نه ویش ههر له سه ره تای سه ره تادا. نه و منالانه ی که وا له سو مال به پیش چاوی ملیونه ها ته ماشا که رانی ته له فیز یونه وه گیانیان ده دا، ئایا له مه رگ رزگاریان بوو؟ چیسیان به سه رهات؟ ئایا لاواز تر بوون یا قه له وتر؟ ئایا سو مال ما وه یان نه؟ نه ری به راستی، سو مال وجودی هه بووه؟

گیرانه وه ی میژووی هاوچه رخ به ئاهه نگ تکی موسیقا ده چیت که تیایا سه د و سی و ههشت به ره مه ی بیته هوننی ریز کریت، به لام له ههر به ره مه و ته نها ههشت پیوه ری سه ره تا وه رگیریت. نه گه ر بیت و هه مان ئاهه نگ ده سالی تر پیش که ش بکریتته وه، نه وه ههر به ره مه و ته نها نوته ی به که می لیبدریت، که واته سه د و سی و ههشت نوته له هه موو ئاهه نگه که یا لیده دریت و حیسابی ئاوازی بو بکریت. دوای ده سال، سه رت پای موسیقای بیته هون، به نوته به کی دریتی زیقن بچویندریت، ههر وه کو نه و

نۆته بهرز و ههتا ههتایییهی رۆژی یهکهمی کهر بوونی گۆتی لئ بوو.

زانا چیکهکه نغرۆی میلانکۆلییهکه بهتی و ههر وهکو ئهوهی دلئ خۆی بداتهوه، فیکرهیهکی بهخه یالا دیت، بیری بۆ قاره مانایه تی خۆی چوو، هی ئه کاتهی که کرێکاری بیناسازی بوو. هه موو ده بانه وی ئه مه له یاد بکه ن، له و رووه وه یاداشتیکه مادیی و ههستیاری هه بوو: هه موو له شی ماسوولکه بوو. بزیه کی نهی نی له خۆرازی بوون، له سه ر لیوی چه که ره ده کات، چونکه له وه دلنیا یه که که سه یتک له وانه هه نده ی ئه و، خاوه ن هه مان بازوو و ماسوولکه نییه .

به لئ، بروای پئ ده که ن یا نه ء، ئه م فیکره یه، به عه نتیکه ده چیت، به راستی دلئ ده اته وه. چاکه ته که ی فرئ ده دات و له سه ر سک، ههر له سه ر عه رده که، له سه ر سک پال ده که وی، پاشان، ده که وی ته سه ر بازوو. بیست و شه ش جار گینگل ده دات و دلئ به خۆی خۆشه. ناو به ناو، ئه وه ی به بیرا دیت و له گه ل هاوکاره کانییه تی، دوا ی ئیش ده چوون له گۆمه بچووکه که ی پشته وه مه له یان ده کرد. راستر بو تریت، ئا ئه و کات، هه زار جار دلئ خۆشتر بوو له ئیستا. کرێکاران ناویان لینابوو ئه نیشتا یین و خۆشیا ن ده ویست.

ئه م فیکره سووکه ی به خه یالا دیت (هه ست به سووکیی فیکره که ده کات، به لام دلخۆشیشی ده کات) بچیت له گه رماوی میوانخانه که مه له بکات. هۆشیا ره به رامبه ر به م دلخۆشی خۆده رخستنه، ده یه وی له شی خۆی نیشانی ئه و ئه ننتیلیکتویله له رولا وازانه ی ئه و ولاته زۆر پیشکه وتوو، زیاد له پیوست رۆشنبیر و بئ وه فایانه بدات.

خۆشه ختانه، له پراگه وه ده رپیتی مه له ی له گه ل خۆی هینابوو، (هه مبه شه له ناو جانتاکه یه تی) ده یکاته پیتی و نیوه رووت، له ئاوتینه که سه یری خۆی ده کات. ئه نیشکی ده چه مینیتته وه و ماسوولکه ی بازووی به جوانی ره پ ده بن. "

ئه گه ر یه کی دان به رابردووم ناهینئ، با سه یری ئه م ماسوولکانه بکات، به لگه نه ویست! " دلغه ی ئه وه لئ ده دات وا به ده وری حه وزه که ده خولیتته وه و له شی به فهره نسبییه کانی نیشان ده دات و ده یه وی پیمان بلت، به هایه کی سه رتایی هه یه ئه ویش ته کامولی له شه، ته کامولیکه و ههر ئه و ده توانی خۆی پیوه هه لکیشئ و ئه وانی دی هیچ فیکره یه کیان له م رووه وه نییه. پاشان هه ست ده کات زۆر جوان نییه وا به نیوه رووت به دالانی میوانخانه که یا تپه ری، فانیله که ی ده کاته به ر. ئه وه ی ده مینیتته وه، مه سه له ی پتیه. به پتی په تیش بروات به قه د ئه وه ناشربنه که پتلا وه کانی له پی بیت، که واته بریار ده دات ته نها گۆره وییه کانی بکاته پتی. ئا به م شیوه یه ش. جاریکه دیش سه یری ئاوتینه که ده کاته وه. جاریکه دیش، ته نکه خه میک تیکه لئ شانازی به خۆ کردنه وه که ی ده بیت، سه رله نوی له خۆی دلنیا یه.

تاقیکراوه ته وه، پۆلینکراو، چاودیریکراو، گۆرانی پیتدا هه لدر او و
ناهنگی بو گیراوه.

دواپراوه که*: چوار ریتی پر له غه لبه غه لب که ئینسانییه تی پالکه وتووی
تیا یهک دهگری، تونیلیکه نه وه کانی پیتدا تیده پهرن.

ته نها گیل و گه لحویان نه و قه ناعه ته بیان له لا هه یه که نه و جیگا زۆر
گشتییه شویتیکه زۆر خسوسییه. له راستیدا، شوینی هه ر خسوسی،
کونه ره شه یه*، ده رگای بالا؛ بالا یه چونکه له هه مرویان نه فسووناویتر و
نه یینامیتره. بو نه وه ی نه پۆلینیر بگاته نه م حیکمه ته، ده بوایه چوار
مانگی ره به ق له ژیر توپاراندا ژیان به ریتته سه ر، له کاتیکدا، قانسان
ته نها دوا ی پیاسه یهک له گه ل ژولیدا، له ژیر تریفه ی مانگی سپی،
که یشته نه م قه ناعه ته.

پشته وه. ده کری به جۆریکی دیکه ش ناوی به رین، بو نمونه گیوم نه پۆلینیر
به ده رگای نۆیه می له شی ناوزه ده کرد. نه و شیعه ری که له باره ی نو ده رگای
له شی ئافره ته وه ده ووی، له دوو نوسخه دا بلا بو وه: به که میانی له ۱۱ ی
جۆزه ردانی ۱۹۱۵ نوسی کاتج که له سه نگه ری جه نگدا ده بی و بو "لوو"
ناویک، مه عشووقی ده بی و بو نه وی ده نیری، دوو ه میشیانی له ۲۱ ی
ره زه ری هه مان سال، هه ر له هه مان سه نگه ر نوو سیبووی، نه مه یانی بو
مادلین نارد، ژنه دۆستییک بوو. هه ر دوو شیعه که جوان، دوو خه یالی
جیاواز به به ره میان هیناوه، به لام به هه مان شیوه دارپژراون: هه ر کۆپله و
سه بارت به ده رگایه کی له شی مه عشووقه یه: چاویک، پاشان چاوی دووهم،
گوئییهک، پاشان گوئی دووهم، کونه لووتی راست، پاشان کونه لووتی لای
چه پ، ده م، له شیعه که ی "لوو" دا، باس له "ده رگای پاشه ل*" ده کات و
پاشانیس، ده رگای نۆیه م دیت و مه به ستیش له دواپراوه که یه*. به لام له
شیعه ری دوو ه مدا، نه وه ی که بو مادلیتی نوو سیوه، شتیکی سه بر به سه ر
ده رگا کانا دیت. دواپراوه که* ده که ویتته خانه ی هه شته مه وه و باسی کونیک
ده کات که له "نیوان دوو چیا ی عاقیقه وه" ده کرتته وه، که شوینی ده رگای
نۆیه م ده گرتته وه: "له وانی دی نه فسووناوی تره"، ده رگای "جادوو بازییه
که له و روو وه جو رته تی قسه کردن نامینی"، "بابی عالی" یه.

بیر له و چوار مانگه ده که مه وه که ده که ویتته نیوان نوو سینی نه م دوو
شیعه ره وه، نه و چوار مانگه ی که نه پۆلینیر له سه نگه ری جه نگدا بوو، نغرو
خه ون و نه ندیشه ی ئیرۆتیکیه و گۆرانکارییه کی ته و او ده کاته سه ر نه م
که شفه: ره ش* ده بیته باه تیکی عاجباتی و تیا یا هه مو و زه ی نیوکلیری
روو تایه تی تیا به کار ده هینی. بیگومان ده رگای دواپراوه که* گرینگه،
(بیگومان کی ده توانی حاشا له مه بکات؟)، به لام گرینگیه کی زۆر
ره سمیه، شویتیکه تو مارکراو و کۆنترۆلکراو و زۆر پیاسه لدر او،

وهزعیکی ناهه مواره کاتییک که نه توانین تنهها دهر باره ی شتییک قسه بکهین و له هه مان کاتییشدا، توانای نه وه مان نه بی له و پرووه قسه بکهین: نه و کوونه ی که فانسان له توانایدا نه بو له فزی بکات وه کو تۆپه له په رۆیه که و ناخراره ته قورگییه وه. سهیری ناسمان دهکات وه که نه وه ی له یارمه تیده رتییک بگه ری. ناسمانیش فریای ده که وه: نیحای شیعیریانه ی بو دهنیری، فانسان دهست دهکات به هاوار: "ته ماشا بکه!" نامارۆیه کیش بو مانگ دهکات. "هه ر ده لئی کوونی ره شه* به و ناسمانه وه لکاوه!"

چاوی به ره و ژولی وه رده گتیری. ناسک و بیگه رد و ژولی بزه ددیگری و ده لئی: "راسته"، چونکه نیو سه عات ده بی، به هه موو شتیکی فانسان موعجیبه.

گوئی له و "راسته" ده بیته، به لام تینویتی ناشکینی. هه ر به پاکیزه یه کی نه فسووناوی دهکات و فانسانیش چه زی ده کرد گوئی له: "کوئی ره ش*" بوایه. چه زی له وه ده کرد نه و زاره نه فسووناوییه، نه و وشانه ی له فز بکردبایه، نای که پی خۆش ده بو! چه زی له وه ده کرد که پی بلتی: له گه ل من نه مه دوو باره بکه وه، کوئی ره ش*، کوئی ره ش*، کوئی ره ش*، به لام ناویری. له جیاتی نه مه، زمانه وانییه که ی بو ده بیته ته له، نه وه نده ی دیکه به ره و زمانه ی نیستعاره ده خلیسکی: "له و کونه ره شه وه* رووناکییه کی کال به سه ر هه موو گه ردوونا په خش و بلاو ده بیته وه!" بازووی به ره و مانگ درێژ دهکات: "به ره و پیتشه وه، به ره و کوئی ره ش* هه تا هه تایه!"

ناتوانم سه رنجی خۆم به رامبه ر به م ئیرتیجالییه ته ی فانسان خۆی بیده نگ راگرم: له به ر نه و وه سواسییه ی که له مه ر کوئی ره شه وه* تووشی هات،

ده یه وئ په یه نده ی خۆیمان به سه ده ی هه ژده مه وه بو ساغ کاته وه، په یه نده ی خۆی به ساد و به گشت نه و گرووپه ی که لیبه رتان بوون؛ به لام له به ر نه وه ی هه نده هیتز شک نابات، بو نه وه ی تا دوا سه رحه دی نه م هاجیسه بروات، که له پووړتیکی دیکه، جیاواز، دژ به میان، ده که ویتته سه ده یه ک دوا ی نه وه وه، نه و فریای ده که ویت، به جوړتیکی دیکه، له توانایدا نییه دهر باره ی هاجیسه لیبرتینه کانییه وه بدوئ، تنهها به خۆ دالده دان نه بیته، نه ویش له پشتی لیریکییه که وه که ده کاته نیستعاره و میتافۆر. نا به م شتیوه یه. زهینییه ته ی لیبرتیناژ ده کاته قوربانی زهینییه تیکی شیعیری. کوئی ره ش*، له جه سته ی ژتییکه وه ده گوازیتته وه بو که شکه لانی فه له ک.

نای که نه م جیگۆرکییه شتیکی غه مگین و بینینیسه سه خته! هیتز چه زم لئی نییه نا به م جوړه دوا ی فانسان بکه وم: خۆی ده خواته وه، له و میتافۆرانه گیر بووه هه ر وه کو نه وه ی میتشییک به چریتشه وه نووساییت؛ جارتیکی دیش هاوار دهکات "کوئی ره ش* ناسمان وه کو چاویکی شاهانه یه!"

وه کو نه وه ی ژولی هه سته ی به مان دوو بوون کردبیت، ژولی نه فه سی شیعیریانه ی فانسان ده پچری، تا ده هات به ره و ژوور هه لده گرا، به ده ست نامارۆه بو سالۆنه رۆشنه که ی دهکات، له پشت چه په ره که وه دیار بو و ده لئی: "پی ده چی که سی تیدا نه ما بیته."

ده چنه ژوووه وه: وایه، له ده ور میزه کان، یه ک دووانیکی به جیماو و که سی دیکه ی لئ نه بوو. قات له به ره که شخه که ش له و ناوه نه ما بوو، به لام، غیابی نه و، به شتیوه یه کی وا دیت به بییری فانسانا، گوئی له ده نگیشی ده بیته، ساردوسر و شه رانی، هه روه ها له هه مان کات گوئی له پیکه نیی هه وه له کانیسه ی ده بیته. جارتیکی دیش شه رم دایده گری: چون ده بیته نا به و جوړه، بی ده سه لات به رامبه ری وه ستام؟ چون هه نده غه مگینانه زمانم به قورگمه وه نووسا؟ ده یه وئ نه م خه یاله له میتشیکی راجمالی، به لام ناتوانی، جارتیکی تریش گوئی له وشه کانی ده بیته وه:

"هه موومان له پيش چاوى كامپيرا ده ژين. ئيستر ئه م ديارده يه به شتيكه له هه لومه رج مرو قايه تي..."

به ته واوى ژولى له بيير ده كات و سه رسورماو، به رامبه ر به م دوو رسته يه هه لو ئيسته يه ك ده كات؛ چهندي سه يره: نه نجه ته كه ي قات له به ره كه هه ر ده قاو ده ق به فيكره ي فانسان ده چي ت، كاتي خو ي ناراسته ي پوتفاني ده كرد و ده يوت: "ته گه ر به وه ي تيكه لي ژياني گشتي بي ت و سه رنجي خه لكي به ره و ناعه داله تي رابكيشي، چو ن ده تواني تا له م سه رده مه ي ئيمه نه بيته سه ماكه ر، يا وه كو سه ماكه ر خو ت نه نويني؟"

هه ر له به ر ئه مه نييه به و جو ره هه ست به ته ريق بوونه وه بكات به رامبه ر به قات له به ره كه؟ ئايا نه نجه ته كه ي گه لي له وه ي نه وه نه زيك بوو، هه ر له به ر ئه مه بوو نه تيواني به ره و رووي بيته وه؟ ئايا هه موو له ناو هه مان ته له داين، سه يري به وه دا هات كه له پر ئيدا، نه و زه مينه ي كه له سه ري راو هستا بوو، ده بيته سه ر ته خته ي شانويه ك و ده رچه يه كي تيا نادو زيته وه؟ كه وا ته جيا وازييه كي نه وتو له نيوان بيكر د نه وه ي فانسان و نه و قات له به ره كه دا نييه؟ نه خير، نه م فيكره يه ته حه مول ناكريت! بي ز له بيكر ده كاته وه، بي زيش له قات له به ره كه ده كاته وه، نه م بي ز ليها تنه ويه ش پيش هه موو حوكمي ك ده كه وي ت. وركن، هه ولي نه وه ده دات ده ست به سه ر نه و جو دا وازييه نه دا بگري ت كه له واني ديكه ي جو دا ي ده كاته وه، تا ده گاته نه وه ي شتيكي زو ر رووني به خه يالا بيت: نه وان وه كو كه ساس و به دب ه خت، دلبيان به هه لومه رجي مرو قايه تي خو شه، هه ر وه كو نه وه ي كه سه پاندر او ه ته سه ريان: سه ماكه رن و دلبيانيش پي ي خو شه. به لام نه و، سه ره راي نه وه ي كه ده شزاني هيج ده رچه يه ك نييه، فيكره ي نه گونجاني خو ي له گه ل جيهاندا هيتوري ده كاته وه. تا نه م كاته وه لام يكي به بي را دي ت و ده بوايه نه م وه لامه ي بسا ويايه رووي قات له به ره كه شه كه: "ته گه ر بيت له پيش چاوى كامپيرا ژيان بر د نه سه ر هه لومه رجي مرو قايه تي بيت، من دژ به مه ده وه ستم. من نه مه هه لئه بژاردو وه!" تا نه مه يه وه لام! به ره و لاي ژولى ده چه ميته وه و

به يي هيج شه رح يكي پيشو ه خت، پي ي ده لي: "ته نها شت نه گه ر بو مان ما بيته وه، نه وه يا خي بوونه دژ به هه لومه رجي مرو قايه تييه، چونكه ئيمه نه م هه لومه رجه مان هه لئه بژاردو وه!"

ژولى به رسته سه يره كاني فانسان راهات، نه مه ي دوايي زو ر به دل بو و له سه ر تو نيكي خه با تگي رانه ش وه لام ده داته وه: "بي گومان!" هه ر وه كو نه وه ي وشه ي "يا خي بوون" پر گياني له وزه يه كي دل خو شه ر كر دي ت، ده لي: "با بو ژو و ره كه ت بچين".

له پر ئي كدا، كا بر اي كه شخه له پيش خه يالي فانسان ون ده بيت و سه يري ژولى ده كات و سه باره ت به دوا وشه كه ي ژولى تووشى حه په سانيكي ته وا و هاتو وه.

ژوليش تووشى حه په سان هات. نزيك باره كه، چهنه كه سيك ما بوونه وه، هه مان نه و كه سانه بوون پيش نه وه ي فانسان بيت و قسه كه ي خو ي بكات. نه و خه لكه، هه ر هه ستيان به بووني ژولى نه ده كرد و به مه ژولى هه ستي بريندار ده بوو.

ئيس تاش، سه يريان ده كا، سه ره رز و پته و، شه ويكي عاشقانه ي له پيشه، نه ويش سه باره ت به ئيراده ي و نازايه تي خو به تي، هه ست ده كات ده و له مه نده، به خت يار يتي و له و هه موو خه لكه ي ده و ر باره كه ش به هيتزه .

ده چر ينيته بنا گو يي فانسانا: "نه م خه لكه هه موويان ده عبا* قرتا ون." نه وه ش ده زاني كه نه م وشه يه هي فانسانه و نه مه ده لي بو نه وه ي تيببگه يه ني كه خو ي ته سلمي نه و كر دو وه و بو ته هي نه و.

هه ر وه كو نه وه ي ژولى نارنجو كي دل خو شي بكاته چنگييه وه. كه وا ته ده تواني له گه ل خا و نه جوان ترين سمتدا يه كسه ر به ره و ژو و ره كه ي بكه ويته ري؛ به لام هه ر وه كو نه وه ي ملكه چي فرماني ك بيت كه له دو و ره وه ده كه و ته به رگو يي، حه زي ده كرد پيش نه وه ي پروا ت هه رايه ك بنيته وه، كه و ته گيژا و ي مه ستييه كه وه، له پيش چاوى وي نه كان تيكه لو يي كه ل ده بوون، هي

زرتی سمیتیک، حه زبی شاهانه ی جووتیبون، دهنگی گالتی جارانه ی قات له بهره که شخه که و سیبهری پوتشان، ههر وهکو ترۆتسکی، له پونکه ره پارسییه که یه وه، داوی پاشا گهردانیی و زهخیره ی ئاژاوه یه کی بی بنی به دهسته وه یه.

"با بچین مه له بکه یین"، قانسان به ژولی ده لئی و به غاردان، به په یژه کانا دیتته خواری و بهره و حه وزه که ده چیت، له و کاته دا که سی لئی نه بوو، بو ئه وانه شی له سه ره وه ته ماشایان ده کرد ههر به دیمه نیکی شانۆ ده چوو. دوگمه ی کراسه که ی ده ترازی نی. ژولیش بهره و ئه و را ده کات. "با مه له بکه یین"، دووپاتی ده کاته وه و پانتۆله که ی فری ده دات.

"خۆت داکنه!"

۳.

ئاخواتنه توندوتیژه که ی بیترک که ئاراسته ی ئیماکولای کرد، به ده نگیکی نزم کردی، به چریه، ته نانه ت ئه وانه ی له و ناوه ش بوون، له سروشتی راسته قینه ی ئه و کاره ساته ی که له پیش چاویان رووی ده دا، تینه گه یشتن. ئیماکولای تا توانی به ته واوی شته کان بشاریته وه؛ کاتیکیش بیترکی جییه یشت، بهره و په یژه کان ده چوو و پیا نا سه رکه وت، ته نها کاتیک گه یشته نیو دالانی ژووره کان، ههستی به ته نهایی کرد؛ ههستی به گیتژ بوون کرد.

نیوسه عاتیک تیپه ری بوو، گومانی له هیج شتیک نه ده کرد، کامیرامانه که هاته ژووره وه، ئه و ژووره ی که پیکرا لئی دنووستن، بینی له سه ر سک راکشاه.

"چ رووی داوه"

وه لام ناداته وه.

له تهنیشتی داده نیشی و ده ست ده خاته سه ر سه ری. وهکو ئه وه ی ماریک گه سستی، راده چله کی.

"به راست، پیم بلئی چ رووی داوه؟"

ئهم پرسیاره ی چه ند جاریک دووباره کرده وه تا کو ئیماکولای هاته وه لام: "تکات لیده که م بچۆ هندی غه رغه ره بکه، ته حه مولی ئهم بۆنه ناخۆشه ی ده مت ناکه م."

بوئی ده می ناخۆش نه بوو، هه میشه به سابوون ده م و چاوی ده شوست، گه لیکیش وریای پاک و خاوتینی خۆی بوو؛ کامیرامانه که ده یزانی راست ناکات، به لام دیسانه وه ههر به گوتی کرد و چوو هه مامه که و وهکو پیتی راگه ینرا، دهستی به غه رغه ره کردن کرد.

فیکره ی بۆن ناخۆشی شتیک نه بوو ههر وا له خۆراییییه وه بکه ویتته خه یالی ئیماکولای؛ ئهمه زاکیره یه کی داپلوسراوه که لایه نی خراپ و

شهرانی پیتی قووت کردهوه: زاکیرهی بۆن ناخۆشی هه ناسه ی بێرکه. کاتی له ژیر گشت ئه و جوین و داشۆریانه پان بپوهوه، توانای ئه وه ی نه بوو گرینگه به بۆنی ده می بێرک بدات، یه کیکی دی، خۆی له ناو دلێ حه شارداوه، له جیاتی ئه و، هه موو ئه م بۆنه ناخۆشه ی تۆمار ده کرد و ههروه ها ئه م تیبینییه زۆر راست و کۆنکرته شی لای خۆی تۆمار کردبوو: ئه و پیاوه ی بۆنی ده می دیت، دۆستیان بۆ په یا نا کریت. هیچ ژنیک ئاماده ی ئه وه نییه خۆی له گه ل ئه م هه ناسه ناخۆشه یه رابه ئینی؛ هه ر ژنه و ئیتر به جوړیک له جوړه کان پیاوه تیده گه یه نی که ده بی بروات خه میتیک له گرفته که ی بخوات. جوړینیکی زۆری به سه را داباری، به بیده نگه گیتی بۆ ئه م سه رنجانه راگرتبوو و به هیوا به خش و دلخۆشکه ریشی زانی، چونکه ئه وه ی پچ راده گه یاند، سه ره رای ئه وه ی که بێرک و ا به خه لکی ده گه یه نی که سه یبه ری خاتوونی شه نگ به ده وریدا ده خوولینه وه، به لām له راستیدا ده میتیکه ده سه بهرداری موغامه رات بووه و که واته ش خه وتن له ته نیشه ی مه حال نییه.

کامیرامان پیاویکی عه مه لی و پۆمانسی بوو، له کاتی غه رغه ره کردندا به خۆی وت، تاقه ریگا بۆ ئه وه ی ئه م میزاجه کوشنده یه بگۆرم، پتیبسته تا زووه بچمه جیگاوه له گه لی. هه ر له حه مامه که، بیجامه ده کاته بهر و به هه نگاوی رارا، ده گه ریته وه و له قه راغ قه ره ویله که، له ته نیشه ییه وه داده نیشه.

به بی ئه وه ی جوړنه تی ئه وه بکات ده ستیکی بۆ درێژ کات، جاریکی دیش پیتی ده لیتنه وه: "چ پرووی داوه؟"

به حزووری توانستی هه موو زیهنیه وه وه لām ده داته وه: "ئه گه ر ته نها ئه م پرسیاره گیلۆکه یه ت لێ ده وه شیتته وه، بروا ده که م نابێ چاوه پروانی هیچ گفتوگۆیه کم له گه لدا بکه یه ت."

هه لده ستیت و پروو ده کاته کانتۆره که و ده بکاته وه، ده روانیتته جلویه رگه هه لواسراوه کانی، کراسه کانی سه رنجی راده کیشن؛ ئاره زوویه کی نامۆ و به هیزی تیا ده بووژینیتته وه، ئه ویش ئه وه یه که له سه ر ته خته ی شانۆ توپ

هه لدری و بگه ریته وه ئه و شوپینه ی که تیا یا سه ره شوپریان کرد و به دارمانه کانی قایل نه بیت، ئه گه ر دارمانیش هه بوو بیت ئه وه بیگۆریته سپیکتاکلیکی واکه جوانیه که ی تیا یا بگه شیتته وه و نه زا که ته یاخیبوو که شه ی بخاته وه گه ر.

"چ ده که ی؟ بۆ کوێ ده رۆی؟ پیتی ده لێ."

- ئه مه یان هیچ گرینگیه کی نییه. گرینگ ئه وه یه که له گه ل تۆ نه بم.

- به لām پیم بلێ چ پرووی داوه!

ئیماکولاتا سه یری کراسه کانی ده کاته وه و تیبینی ئه وه ده کات: "شه شه م جار"، ئه وه ش ده لیم له م حیسابه به هه له یا نه چوو بوو.

"تۆ گه لێ ریکو پیک بووی"، کامیرامانه که پیتی ده لێ و برپاری داوه پیتش میزاجه که ی بکه ویت.

"چاکمان کرد هاتین. پرۆژه که ت له مه ر بێرکه وه پیتی ده چی له گیرفان دا بیت. داوای بوتلیک شامپانیا م کرد بۆ ژووره که مان.

- چ ده خۆیتته وه بخۆره وه و له گه ل هه ر کتیه کیش ده ته وئ.

- به لām پیم بلێ چ پرووی داوه؟

- حه وته مین جار. ته و او له گه ل تۆ کۆتایی هات. هه رگیز. ئیتر ته حه مولی ئه وه ناکه م که بۆنی ئه و هه ناسه ناخۆشه ت بکه م. تۆ خه ونی ناخۆشی منی. تۆ شکستی منی. شه ر و شووره یی منی. شه رم و داشۆریی منی. قیژ و بیزلیه اتنه وه ی منی. ده بی ئه مه ت پچ بلیم. به توندوتیژییه وه. به بی ئه وه ی درێژه به دوو دلایی و پارایم بده م. به بی ئه وه ی درێژه به م حیکایه ته بده م که هیچ مانایه کی نییه.

به پتیه یه، به رامبه ر به کانتۆری جله کان، پشتی له کامیرامانه که یه، به هیمنی ده وئ، به هیوری، به ده نگیکه یی نزم، به چرپه. پاشان ده ست ده کات به خۆ پرووت کردنه وه.

ئەمە بۆ بەكەمەن جارە ئا بەم شېئو، بەبى موبالاتىيەكى ئاشكرا و بەبى شەرم خۆى بەرامبەرى پرووت دەكاتەو. بەم خۆ پرووت كىردنەو، بە دەبويست پىيى بلتى: وجودى تۆ لىرە، بەنيسبەت منەو، ھىچ گىرنگىيەكى ئەوتۆى نىيە، وجودى تۆ وەكو وجودى سەگى يا مشكى واپە. تەماشاشا كىردى تۆ، بەھىچ جۆرى، ھىچ ئەندامىكى لەشم ناھەزىنى. دەتوانم ھەر چىيەكم بویت بەرامبەرى تۆ بىكەم، دەتوانم چى ناھەموار و ناقۇلايە بەرامبەرت بىكەم، دەتوانم بەرامبەرت بېرىشمەو، گوتىيەكانم پاك بەكەمەو يا ناولىنگم بشۆم، مىز بەكەم و خۆمىش پەحت بەكەم. تۆ بەنيسبەت منەو، نا - چا و نا - گوتى و نا - سەرىكىت. ئەم بى موبالاتىيە رۆج بلندەم دەبىتە پالتۆبەك و يارمەتيم دەدات بەبى شەرم و ھەيا ئازادانە بەرامبەرت بجوولتيمەو.

كامىرامانەكە جەستەى شۆخەكەى دەبىنى چۆن لە پىش چاوى بەتەواوى تووشى گۆرانكارى دېت: ئەم جەستەبەى كە تا ئەو كاتەش شىتىكى ئاسان بوو بۆى، ئىستە دەبىتە پەيكەرىكى يۆنانى و لەسەر بناغەبەكى بلندى سەد مەتربىيەو و دەبى لە خوارەو تىي پروانى. ئارەزىو، بەكەمەكى شىتەنەى تىا بوو، ئارەزىو، بەكەمەكى نامۆ و ھەشەرىيەنە خۆى بەيان نەدەكرد، بەلكو رۆ دەچوۋە مىشكىيەو، مىشكى و بەس. ئارەزىو كاتى دەبىتە سەوداسەرىيەكى عەقلىي، ئەو دەبىتە دېوانەبىيەكى ئەفسووناوى؛ ئا تەنھا ئەم جەستەبە، ئەم جەستەبە و بەس، دەتوانى، ھەموو ژبانى پر خۆشىي بكات.

ئىماكولاتا ھەستى بەم سەوداسەرىيە دەكرد، ھەستى بەم خۆ فەيداكىردنە دەكرد كە دەلكايە پىستىيەو، وەكو شەپۆلى موچرىكىكى ساردىش بەرەو سەرى سەردەكەوت. ھەستى بەھەپەسان دەكرد، ھەرگىز لەو دەپىش ھەستى بەشەپۆلى و نەكردو. ئەم شەپۆلە ساردىيە، ھەر وەكو شەپۆلى عىشقە، يا شەپۆلى گەرمىي، يا ھى توورە بوون. ئەم ساردىيە لە

ھەققەتدا ھى عىشقە؛ لەبەر ئەو، ئەم خۆ فەيداكىردنە موتلەقەى كامىرامانە و پەز كىردنەو، بەكەمە بىر كە بەدو و پرووى يەك نەفەرەت لى كىردن دەچوون و ئىماكولاتا لە ھەردو كىيان ياخى ببوو. بەو دەچو پەز كىردنى بىر كە بىت، فېرى داتە باوھش دۆستە ئاسايىيەكەى و تەنھا لەخۆبايى بوونىش بىت و باكات بەرەو پرووى ئەم پەز كىردنە بىستەو، و قىنىكى زۆرى لە دۆستە ئاسايىيەكەى بىستەو. لەبەر ئەم ھۆبەيە كە ئا بەم توندوتىزىيەو پەزى دەكات و ھەزىش دەكات، كامىرامانەكە لە پىش چاوى بىستە مشكىك، ئەم مشكەش بىستە جالجالۆكەيەك و جالجالۆكەش بىستە مىش و جالجالۆكەيەكى تىش قوتى بدات.

ئىستا و بەكراسىكى سپىيەو، پىارى داو بەبىتە خوارى و خۆى بەبىر ك و گشت ئەوانەى دىكە نىشان بدات. دللى بەو خۆشە كە كراسىكى سپى لەبەرە، پەنگى سپىش، پەنگى بوو، چۈنكە ئەو و ھەست دەكات كە ئىمىرۆ رۆزى گواستەو، شايىيەكى بەرەواژ، شايىيەكى تراژىدى، شايىيەكى بى زاوا. لەژىر ئەم كراسە سپىيەش بىرنى ناعەدالەتتىك بەجەستەو، ھەست دەكات ئەم نا عەدالەتتىيەش گەرەى كىردو، ئەم نا عەدالەتتىيە جوانى كىردو ھەر وەكو چۆن كارەسات شەخسىياتى تراژىدىا جوان دەكات. بەرەو دەرگا دەپرات، ئەوھش دەزانى ئىستا ئەوتىر بەبىجامەيەكەو، بەسەر نووكى پىيەو، وەكو سەگىك دواى دەكەوتىت و ھەزىشى دەكرد ئا بەم شېئو بەناو ھەموو كۆشكەكەيا پىاسە بكات، جووتىكى تراژىدىاي مەسخەراوى، شازادەيەك سەگىكى ناجىنىش دواى كەوتو.

به لآم سه ری سوور ده مینیی له و که سه ی که به سه گی چواند. له نیو دهرگا که راوه ستاوه و به سیمایه کی تووره وه. له پریکدا ئیراده ی ملکه چی ده کوژیتته وه. پر له شی له ئاره زویه کی بیه یوا ده بیت، ئه ویش دژی ئه و شه نگیه به ستیت که وا به ناهق ئاپرووی برد. ئه و ئازایه تیبه شک نابات که شه پازلله یه کی لیبدات، یا دارکاری کات، یا فریی داته سه ر دۆشه ک و به زور له گه لی بخه ویت، به لآم هه ست به شتیک ده کات که کار له کار بترازینیی، شتیکی زل توندیره و ئامیز بیت.

ئیماکولاتا ناچاره له پیش دهرگا که هه لۆیسته یه ک بکات.

کامیرامانه که پیتی ده لی:

- نایه لم تیپه ری.

- تو له مه ودوا وجودت نیبه بۆم.

- چۆن؟ وجودم نیبه؟

- کاکه ناتناسم.

پیکه نینیکی گرژ ده یگری: "نامناسیت؟" دهنگی به رز ده کاته وه: "ئه م سه رله به یانیبه ش پیکه وه نووستین!

- مه جالت ناده منی ئا به م شیوه یه قسه م له گه لا بکه ییت! به م ئسلووبه!

- ئه م سه رله به یانیبه، تو به م ئسلووبه قسه ت له گه ل ده کردم، نه تده وت، ده ی... ده ی... ده ی!

به ته نکه شه رمیکه وه وه لآمی دایه وه:

- ئه و کاته ی که هیشتا خوشتم ده ویست، ئیستا بیز له م ئسلووبه ده که مه وه.

کامیرامانه که هاوار ده کات: "به لآم پیکه وه نووستین!

- به م شیوه یه قسه م له گه ل مه که!

- دوینیی شه ویش دیسانه وه هه ر پیکه وه نووستین، به یه که وه نووستین، به یه که وه نووستین!

- وس به!

- بو ئه م سه رله به یانیبه ته حه مولی له شمت ده کرد، ئه م ئیواره یه نا؟

- ده زانی من قینی گه وره م له م ئسلووبه ناشرینه ت ده بیتته وه!

- جا چ گویم له قینه اتنه وه ی تو یه! تو سۆزانیبه کی بو خۆت!"

ئای که نه ده بوو ئه م وشه یه بدرکینیی، هه ر هه مان وشه بوو بیکیش پیتی وت. ئیماکولاتا هاوار ده کات:

"بیزم له م قسه بازارپیانیه، بیزم له تو شه!"

کامیرامانه که ش دیسانه وه هاوار ده کات: "که واته تو له گه ل یه کپیک نووستی بیزت لیتی ده کرده وه! به لآم ئایا ده زانی ئه گه ر بیت و ژنیک له گه ل یه کی بنوی و له هه مان کاتیشدا بیزی لیکاته وه، ئه وه په تیاره یه که بو خۆی، په تیاره یه، په تیاره یه که بو خۆی!"

وشه کانی کامیرامانه که تا دین شیکلی بازارانه وهرده گرن و تا دیتیش ترس له سه ر روخساری ئیماکولاتا ده نیشیی.

ترس! ئایا به راستی لیتی ده ترسی؟ پروا ناکه م: ئه و باش ده زانی، له قولایی ناخیدا، پتیوستی به وه نه ده کرد که گرینگیه کی زور بدرتته ئه م به گژدا چوونه. شه رزای ملکه چی کامیرامانه که یه و له م رووه شه وه ئه وه ی مسۆگر کرده وه. ئه وه ش ده زانی که به م جوینانه ده یه وی بلی گویم لیبگرن، بمبین، ئیعتیارم بو دابننن. چونکه لاوازه، بۆیه جوین ده دات، له جیاتیی هیز شه لاتیه نه هه لسوکه وت ده کات و قسه ی توندیره وانه ش به کار ده هیتنن. ئه گه ر ئیماکولاتا که میکیش خوشتی بو یستایه، ئه وه هه ر هه ندۆکه یه ک و به س، که واته ده بویه ئیستا به رامبه ر به م ته قینه وه ی بیه یوا ییبه خاو

بیتتهوه. بهلام بهپتچهوانهوه، لهجیاتى خاوبوونهوه، نارەزووێهکى جلهوترازوى تیدایه، ئەویش له پیناوی نازاردانى ئەوه.

هەر لهبەر هه‌مان هۆش، واى لى دهکات که وشه‌کانى به‌جیدى وه‌رگرت و پروا به‌جوین و هه‌ره‌شه‌کانى بکات و لىشى بترسى. هەر بۆیه‌ش، ئیماکولاتا زه‌ق زه‌ق ته‌ماشای دهکات و له‌چاوانیشییه‌وه هه‌ست به‌وترسه ده‌کرا.

ترس له‌سه‌ر سیمای ئیماکولاتا ده‌خوینیتتهوه و هه‌ست به‌نازایه‌تى خۆى دهکات: به‌شێوه‌یه‌کى ناسایی، ئەوه‌میشه‌ترسى له‌سه‌ر ده‌نیش، خۆى بۆ شل ده‌کرد و داواى لى‌بورڤنى لى‌ده‌کرد، وا ئىستا له‌پڕیکدا، هێز و توانا و سه‌رشیتى خۆى پى‌نیشان ده‌دا، ئىستا، ئەوه‌ترسا هه‌لده‌له‌رزى. کاتیکیش ئیماکولاتاش ده‌بینى، لاواز و بى‌ده‌سه‌لات، ئەوه‌زباتر ده‌نگى هه‌راش ده‌کات و جوینه‌توند و بى‌سووده‌کانى جارێکى دى بۆ هه‌لده‌له‌رزى. داماو، نازانى که‌وتۆته‌گه‌مه‌ى ئەوه‌وه و بۆته‌شتیک که‌به‌ناسانى یارى پى‌ده‌کرى، ته‌نانه‌ت له‌وکاتانه‌شى که‌هێز و سه‌ره‌سته‌یشى له‌نبو تووره بووندا ده‌سگىر ده‌بوو.

ئىماکولاتا پى‌ده‌لى: "ده‌مترسىنى. شه‌رانىت و جى قىزلیهاتنه‌وه‌ى"، ئەوى داماویش، نازانى ئەم تاوانبارکردنه‌ په‌شیمان بوونه‌وه‌ى بۆ نییه و ئەویش سىپالى ملکچه‌چى و دل‌سافى، ئىتر بۆ هه‌تا هه‌تایه، لای ئەوه‌ ده‌بیتته یه‌کى توندپه‌وه‌ و ده‌سدريژکه‌ر.

"ده‌مترسىنى" جارێکى تریش ئیماکولاتا پى‌ده‌لى ته‌وه‌ و خۆى لا دا بۆ ئەوه‌ى تىپه‌رى.

پى‌ده‌دات بروت و وه‌کو سه‌گىکى ناجسن داواى شازاده‌یه‌ک بکه‌وێت، هەر ئەوها داواى ده‌که‌وێت.

رووتایه‌تى. چەند لاپه‌ره‌یه‌کى گۆڤارى نوقیل ئۆسه‌رفاتۆرم هه‌لگرتوه، هى مانگی خه‌زه‌له‌ورى ۱۹۹۳هـ، تىایا راپرسىک ئەنجام دراوه: لىستىکیان بۆ سه‌د و بیست که‌س نارده‌وه که‌خۆیان به‌چه‌پ ده‌زانن بۆ ئەوه‌ى هیل به‌ژىر ئەو وشانه‌دا به‌ین که‌پىیان وایه‌ ئەفسوونبه‌خشن، یا هه‌ستىکى تاییه‌تیا له‌لا دروست ده‌که‌ن، یا سه‌رنج راکىشن یا ئەوه‌تا ته‌عبىر له‌هاوده‌مى ده‌که‌ن؛ چەند سالىک له‌مه‌وبه‌ر، هه‌مان راپرسیان ساز کردبوو، هه‌مان پرسىاریان تىایا دارشتبوو، هه‌ژده‌خال، خه‌لکى سه‌ر به‌چه‌پى له‌ده‌ور خۆکوڤه‌کرده‌وه و به‌مه‌خالى هاوبه‌شيان پیکده‌هیتا. ئىمرو ته‌نها سى وشه‌هه‌ن خه‌لک له‌ده‌ورى کوڤه‌بیتته‌وه. ئایا چه‌په‌کان ته‌نها له‌سى خال یه‌کده‌گرن؟ چ‌غلۆربوونه‌وه‌یه‌که! چ‌ئاوبوونیکه! باشه ئەم سى وشه‌یه‌چى؟ باش گوتبگرن: یاخى بوون و په‌نگى سوور و رووتایه‌تى. له‌یاخى بوون و په‌نگى سوور خىرا تىده‌گه‌ین. باشه له‌ده‌ره‌وه‌ى ئەم دووه، ته‌نها رووتى ده‌مىنیتته‌وه که‌دلى چه‌په‌کانى بۆ لى‌ده‌دات، ته‌نها ئەم وشه‌یه‌وه‌کو که‌له‌پوورى سه‌مبولى هاوبه‌ش له‌نىوانیان ده‌مىنى، شتىکى سه‌رنج راکىش. ئا ئەمه‌که‌له‌پوورى مېژوو به‌کى مه‌زنى دوو سه‌د ساله‌که‌ ده‌سپیکه‌که‌ى شوپشى فه‌ره‌نسا، ئا ئەمه‌که‌له‌پوورى رۆبسىپه‌ر و داننۆن و ژۆرىس و رۆزا لوكسومبورگ و لىنین و گرامىچى و ئەراگۆن و چى گىشارایه؟ رووتایه‌تیه‌؟ سکی رووت و گواندینى* رووت و سمتى رووته؟ ئا ئەمه‌یه‌دوا به‌یداغ که‌به‌ژىریا چه‌په‌کان مه‌زترین ره‌وتى مېژوو پىیان ساز به‌دن؟

باشه ئاخ‌له‌بەر چى رووتایه‌تى؟ بۆخه‌لکانى چه‌پ، ده‌بى ئەمه‌چ بگه‌یه‌ن؟ په‌مانگای راپرسىن لىستىکیان بۆ بنىرى و ئەوانیش هیل به‌ژىر ئەم وشه‌یه‌دا به‌ین؟

مه‌سىره‌ى چه‌په‌وه‌کانى ئەلمانىام دىنیتته‌وه‌یاد، له‌هه‌فتاکاندا، بۆ

رووتە. كەمى تووشى حەپەسان دېت و پىدەكەنى و پىكەنپەكەنى نەتر دەدات و لە راستى بەخۆى پىدەكەنى، نەك بەئەو، چونكە ئا بەم شىوہ رووت بوونەوہى، لەم فەزا پانويەرىنە پر جامخانەى، بۆئەو ھەند نا ئاسايىيە و تەنھا شتىش بىرى لىكاتەوہ، ئەوہ ئەو وەزە نامۆيەى و ھىچى تر. مەمكلغەكەى فرى دا، پاشان ئاوەلكراسەكەى*، بەلام قانسان نەيدەبىنى: سەرنجى ئەوہ دەدات رووتە، بەلام بەبى ئەوہى بزانى ئايا بەرووتى دەبى چۆن بى. با بىخەينەوہ يادى خۆمان، چەند ساتىك لەمەوہەر، قانسانمان بىنى چۆن تووشى وەسواسەى سمتى بىو، ئايا ھەمىشە بىر لە سمتى دەكاتەوہ، دواى ئەوہى ئاوەلكراسە* ئاورىشمىنەكەى فرى دا؟ نەخىر. ئەم بىرەى لە لاي رەويىەوہ. لەجىاتى ئەوہى بەوردى سەبرى ئەم لەشە بكات كە خەرىكە رووت دەبىتەوہ، لەجىاتى ئەوہى خۆى لى نىك كاتەوہ، ھىدى ھىدى ھەستى پى بكات، بۆنە دەستى لى بدات، نەخىر پىشتى تىدەكات و خۆى فرى دەداتە حەوزەكەوہ.

ئەم قانسانە زەلامىكى سەپروسەمەرەى. سەماكەرانى لەتوپەت كرد، وپنەپەكى زۆرىشى لەمەر مانگەوہ دەكرد، لە راستىشدا، ئەم قانسانە وەرزشەوانە. خۆى نغرو دەكاتە نىو ئاوەكە و مەلە دەكات. لە پىپەكدا، رووتى خۆشى لە بىر نامىنى، ئەوہى ژوليش، ئەوہى تەنھا بىرى لى بكاتەوہ، ئەم مەلە كەردنەپە كە بازوو و قاچەكانى بەخىرايى دەجوولپىتەوہ.

دوا بەدواى ئەوئىش، ژولى، چونكە زەرگ نازانى، بۆپە بەورىيى بەپەيژەكەيا دەچىتە خواری. قانسان، ھەر ئاورىشى لى ناداتەوہ! جىتى داخە: غەدر دەكا، چونكە ژولى گەلنى جوانە، زىاد لە پىبوستىش جوانە. لەشىكى تىشكھاويژى ھەپە؛ ئەمەش ئەنجامى شەرم نىيە، بەلكو شتىكى

خۆپىشاندان و نارەزايى دەربىرەن ھاتبوونە سەر شەقام (نازانم، دژ بەبۆمباى نىوكلىر بوو، يا دژى جەنگ يا دژ بەدەسەلانى پارە بوو) لەسەر شەقامى يەكئى لە شارە گەورەكانى دونيا، خۆيان رووت كەردبۆوہ و ھاواريان دەكرد.

دەبى ئەم خۆ رووت كەردنەوہى تەعبىر لە چ بكات؟

گرمانى يەكەم: رووتى بۆ ئەوان بەھاترىن سەربەستىيە و يەكئىكە لەو بەھايانەى كە زۆرترىن ھەرەشەى لىكراوہ. ئەم چەپرەوہ ئەلمانانە بەم سەر و ئەوسەرى شاردا دەھاتن و دەچوون، گەلى خۆيانيان نىشان دەدا، ھەر وەكو ئەو مەسحىيانەى كە كاتى خۆى، خاچ لەسەر شان، بەرەو مەرگ دەپۆشتن.

گرمانى دووہم: چەپرەوہ ئەلمانەكان، بەمە سەمبۆلى يەكئى لە بەھاكانيان ەرز نەدەكرد، بەلكو بەشىوہىكى ئاسايى، دەيانوبىست سەدەمە لە لاي ئەو خەلكە دروست بكەن كە خۆشيان بەچارەيان نەدەھات. سەدەمە دروست كردن و تۆقاندن و نەفرەت لى كەردنە. پىسايى فيليان بۆ تىگرن. ھەموو پۆخلەواتى دونيايان بەسەرا پىژىتن.

دو فاقىبەكى سەبر و عەجايب: ئايا رووتى دەبىتە گەورەترىن بەھا، يا زەبەلاخترىن پۆخلەوات و وەك قۆمپارەپەكى قەستەقول فرى درىتە نىو دوژمنەوہ.

باشە كاتىك قانسان بەژولى دەلى: "خۆت رووت كەوہ" چ واتايەكى بۆى ھەپە و ھەرەھا پىشى دەلى: "چ قەپالگرتنىكە لە پىش چاوى ئەم دەعبا* قرتاوانە!"

ئەى باشە دەبى بەنىسبەت ژولپىيەوہ چ مانايەكى ھەبىت كە بەناسكىي و گەرموگورپىيەوہ، وەلام دەداتەوہ: "بۆنە"، قۆپچەى كراسەكەى دەترازىنى؟

دیکه یه، ئه ویش جوانه: ئه نجامی ناقولایی هه میمییه کی ته نهاییانه یه، چونکه، فانسان له بهر ئه وهی سه ری له ژیر ئاو دایه، ژولی گومانی له وه دا نییه که که سیکی دیکه نییه ته ماشای بکات؛ ئاو تا کو قژی دیت و هه ست دهکات ئاوه که سارده، هه زیش دهکات خۆی نوقم کات، به لام غیره ت ناکات. راوه ستا و دوو دله؛ پاشان، به ئه سپایی په یژه یه کی دی ده چیه خواره وه، هه رچه ند ئاوه که تا کو ناوکی دیت و هه ر دوو دهستی نوقم دهکات، به ناو له پ مه مکی ته ر دهکات و فینکی دهکاته وه. به راستی دیمه نیکی جوانه. فانسانی ساویلکه، گومان له هه یج شتیک ناکات، به لام من له کو تاییدا پرووتیییه که ده بینم که ته مسیلی هه یج شتیک ناکات، نه ته مسیلی نازادی دهکات، نه ته مسیلی پۆخله وات دهکات، پرووتیییه که له هه موو مانایه که دامالراوه، پرووتیییه کی په تییه، هه ر وه کو خۆی، ساف، بیوا شیت دهکات.

له کو تاییدا ده ست به مه له کردن دهکات. زۆر له فانسان هه مینتر مه له دهکات، سه ری نارپیکانه سه رئاو ده که ویت؛ فانسانیش، سه ج جار ئه مه سه ر و ئه و سه ری ئه و پانزه مه تره دهکات. کاتیک ژولی له په یژه که نزیک ده بیته وه بو ئه وهی سه رکه ویتته وه، فانسان خه ر دووای ده که ویت. هه ر دوو که له قه راغی هه وزه که ن، له سه ره وه ش له سالونه که وه غه لبه غه لب هه لده ستیت.

که مه ی په شوکان چونکه خه لکیکی نه ناسیاویان لینه نزیکه، فانسان ده ست به هاوار دهکات: "هه ر ئیسته په لامارت ده ده م!" به گرژیییه کی ئاژه لانه خۆی ده کو تیتته سه ری.

چۆن شتی وا پروو ده دات، کاتیک هه ر دوو که پیاسه یان ده کرد، پرووی نه ده هات وشه یه کی پیس چیه بدرکینتی، وا ئیستاش، ترسی ئه وهی هه یه که یه کی گویی لی بیت، ئا به م جوژه هاوار دهکات و قسه ی ناشرین ده درکینتی؟

زۆر راسته، چونکه فه زای هه میمی جیه یشت. کاتی وشه یه که له پانتایییه کی بچووک و داخراودا له فز ده کریت هه مان ده لاله تی نییه، ئه گه ر بیت و هه مان وشه له ئه مفیتیا تریکدا^(۱) له فز بکرتت. که واته ته نه ا وشه که لیپرسراو نییه و ته نه اش ئاراسته ی ژولی کرابیت، ئه مه وشه یه که که ئه وانی تر ده یانه وئ گوییان لیتی بی، ئه وانه ی که و له وین و سه یری ئه م دیمه نه ده که ن. راسته ئه مفیتیا تر به تاله، به لام سه ره رای به تالییه که شی، جه ماوه ری خه یالی، جه ماوه ری ئیحتیمالی لیته دان، له گه ل ئه وان دایه.

ده کری پرسیا ری ئه وه ش بکه ین، ئه م جه ماوه ره له کی پیکه اتوه؛ پروا ناکه م مه به ستی فانسان جه ماوه ری کو ره که بیت؛ ئه و جه ماوه ره ی که ئیستا ده وریان لیتی داوه، زۆرن، داواکاری زۆره، شله ژاو و فزولی دیاره، به لام به ئاسانی شناسنامه یان نازانین، خاوه ن روخساری نادیارن و ئه مه ش مانای ئه وه یه ئه و جه ماوه ره ی ئه و ئه ندیشه ی دهکات، خه ونی سه ما که رانن؟ جه ماوه ریکی نادیارن؟ ئه و جه ماوه ره یه که پوتشان ده یویست تیورییه کانی له سه ری دا برتی؟ که واته تیکرای جیهان ده گریتته وه؟ هه تا هه تایییه کی بی روخسار؟ جوژه ته جرید کردنیکه؟ نه ک سه د له سه د: چونکه له داوه ی ئه م هه شاماته نادیاره هه ندی روخساری دیار ئاشکرا ده بوون: پوتشان و هاو رپیکانی؛ سه رنجیان ده دن، پیده که نن، سه رنجی ئه م دیمه نه ده دن. سه رنجی فانسان ده دن، سه رنجی ژولی ده دن، هه روه ها جه ماوه ره نه ناسیا وه که ش. فانسان بو ئه وان هاواری ده کرد، ده یه وئ ئی عجاب و ئافه رینی ئه وان بباته وه.

"ناتوانی دهستم بو درپژ بکه ی!" ژولی وه لام ده داته وه، ئه ویک به هه یج شیوه یه که پوتشانی نه ده ناسی، ئه ویش ئه م رسته به ی وت، بو ئه وانه ی که له وین و ئه وانه ی که له ویش نین ده توانن ئاماده بن. ئایا ئه ویش هه ز

(۱) مه به ست له شانوی یۆنانی کۆنه، هه روه ها هۆلی ده رس وتنه وه و شوینی کۆر گیرانیش ده گریتته وه. (وه رگپه).

هیچ پرووی نه‌دا. هەر هیچ پرووی نه‌دا، چونکه ئەندامی ئانسان وەکو شاتوویەکی چرچ و لۆچی کیتیویە، وەکو ئەسکیفیچی دورمانی داپیریە.

ئەری بۆچی هەند بچووکە؟

ئەم پرسیارە راستەوخۆ لە ئەندامی ئانسانی دەکەم، ئەندامیش بە ئاشکرا تووشی حەپەسان دیت و لە وەلامدا دەلی: "بۆ نابێ هەند بچووک بم؟ هیچ هەست بە پیتداویستییه‌کی ئەوتۆم نەکردوو بۆ ئەوەی گەورە بم! بروام پیتبەکن، ئەم فیکریه‌م قەد نەهاتوو بە خەیاڵ! ئاگادار نەکرامەتەوه. لە گەل ئانسان هاوتەبام، بەسەر سوپمانیشەوه بە دەوری حەوزەکه غارم دەدا و حەزبشم دەکرد بزەنم چی بەسەر دیت! بەباشی رامباردا! ئیستاش ئانسان بەوه تاوانبار دەکەیت که بێ توانایه! تکات لێ دەکەم! ئەمە بەتەواوی هەستم بریندار دەکات و تووشی تانیسی و پتزانم دەکات و کارتیکی نارەوايه، چونکه ئیمە هەردووک لە هارمۆنییه‌کی مۆتله‌قدا دەژین و تکاشت لێ دەکەم، تووشی بێ هیوایمان مەکه. من هەمیشە شانازی پتوه دەکەم، هەر وەها ئەویش شانازی بەمنه‌وه دەکات!"

ئەندامه‌که راستی دەکرد. لە لایه‌کی تریشه‌وه، ئانسان بەهەلسوکه‌وتی ئەندامه‌که‌ی تەریق نەبووه‌وه. ئەگەر ئەندامه‌که‌ی ئا بەم جۆره‌ له ئەپارتمان‌ه‌که‌ی هەلسوکه‌وتی لە گەل بکەربایه، هەرگیزاو هەرگیز لیتی خۆش نەدەبوو. بەلام لێره، ئەم هەلسوکه‌وتی زۆر بەماقوول لیکدايه‌وه و هەر وەها بەسەنگینی لە قەلەم دا. کەواته بریاری ئەوه دەدات که شتەکان هەر وەکو خۆی چۆنه ئەوها وەرگریت و وا پیشان بدات که جووت دەبیت لە گەلی.

ژولیش، دیسانه‌وه نە تەریق‌بووه‌وه، نە هەستی‌شی بەحیرمان کرد. هەستی دەکرد لەشی ئانسان لە سەر‌وه‌وه دەجولیت‌ه‌وه و لە خوار‌وه‌وهش هیچ شتیکی

دەکات موعجیب بن پیتی؟ بەلێ، بەلام ئارەزووی ئەو هەر ئەوه‌نده‌یه که ئانسان موعجیب بن پیتی. ئارەزووی ئەوه دەکات که جه‌ماوهرتیکی نادیار و نەناس چەپلەه‌ی بۆ لیدات بۆ ئەوه‌ی له لای ئەو ئینسان‌ه‌وه خۆشه‌ویست بیت که بۆ ئەم شەوه هەلیبژارد، چوزانین چ پروو دەدات؟ رەنگبێ بۆ کەسانی دیش. بە دەوری حەوزە‌که‌دا غار دەدات و مەمکۆله‌کانی بە کامه‌رانی بەراست و چەپدا هەلته‌ک هەلته‌کیانه.

ئانسان تا دیت، بەجورته‌توه و شه‌کانی هەلده‌بژیری؛ تەنها خەسله‌تی ئیستیعاره‌ییان هەندیک له قسه‌ی پرووی بازایی رزگاراییان دەکات.

"بەهینه‌که‌م* هەلته‌ده‌گرم و بەدیوارا داتده‌کوتم!

- ناتوانی دامکوئی!

- له ناوه‌ند حەوزە‌که له خاچت دەدەم!

- له خاچ نادریتم!

- له‌بەر چاوی عالەم سمتت دەدریم!

- ناتوانی ببدری!

- هەموو دونیا کونی ره‌شت* دەبینن!

ژولی بەهاوار کردنه‌وه

- که‌سیک ناتوانیت ببینی!

ئا لەم کاتەدا، جارتیکی تریش، گوییان لە دەنگی زۆر نزیک دەبیت و وەکو ئەوه‌ی هەنگاوه سووکه‌له‌کانی ژولی قورس بکەن و داوای لیدەکات راوه‌ستیت: ژولی دەست بە قیژیه‌کی که‌رکه‌ر دەکات، هەر وەکو دەست بۆ ژنیکی درێژ کرابیت. ئانسان دەیگرێ و هەردووک پیکرا بەردەبنه‌وه. ژولی سەیری دەکات، چاوانی کراوه، چاوه‌روانی ئەوه دەکات ئانسان پەلاماری بدات و بریاری ئەوه‌شی داوه که بەرگری نەکات. ژولی لینگێ دەکات‌ه‌وه. چاوانی دادەخات. بە ئاستەم سەری بە لایه‌کدا وەرده‌چرخینی.

وا پروو نادات، ئەمەى له لا غەریب بوو، بەلام بۆ نا، پیتی رازی بوو و ئەویش واتە ژولی، ئەویش هەر بەلەشی، وەلامی جوولانەوێ دۆستەکەى دەدایەو.

ئەو دەنگانەکەى پێش چەند ساتیک گوتیان لى بوو، وا هەست دەکرا دوور دەکەونەو، بەلام غەلبە غەلبەیکى دیکە لەو فەزایە دەنگى دەدایەو: دەنگى پیتی یەکتى بوو بەو ناوہیا غارى دەدا.

هەناسەبرکیتی فانسان خیراتر و هەراشتر دەبیت؛ دەمرخینى و دەبۆرتینى، لە هەمان کاتیشدا، ژولی دەنووزیتەو و هەنسک دەدات، چونکە لە لایەک، لەشە تەرەکەى فانسان تازارى دەدات کە بپوچان دەکەوتیتە سەر لەشى ئەو، لە لایەکی دیکەش، دەپەوێ بەم جوۆرە وەلامى مرخە مرخەکانى ئەو بداتەو.

تەنھا لە دوا لەحزەدا زانا چیکە کە چاوی پیکەوتن، نەیتوانى خۆى لیبیان بپاریزى. بەلام بەجوۆریک هەلسوکەوت دەکات، هەر وەک لەوێ نەبى وایە، چاوی بەلایەنى دیکە گر دەدات. کەمۆکە یەک دلەراوکیى هەیه: بەتەواوی سەر لە ژيانى رۆژئاوا دەرناکات. لەناو جووگری ئیمپراتۆرییەتى کۆمۆنیسمدا، لە دەور حەوزى مومارەسەى خۆشەویستى مومکین نەبوو، نەک ئەمە بەلکو مومارەسەى چەندین شتى دیکەش؛ دەبى هیدی هیدی خۆى بەم جوۆرە ژیانە رابھیتى. وا گەیشتە دیوہکەى تری حەوزەکە و حەزى بەو دەکرد کە ئاورپیک بداتەو و بەلایەن کەم بەقونە چا و خیرا تەماشای ئەو جووتە بکات کە خەریکی جووتبوون؛ چونکە سەرى لە شتیک دەرنەدەچوو: ئایا ئەو پیاو بەتەواوی لەشى خۆى بۆ کارى وا رابھیتاوە؟ چ شتیک لە هەققەتدا بۆ پەرودەکردنى لەش سوودمەندە، خۆشەویستى فیزیکی یا کارى دەستیى؟ بەسەر حەز و ئارەزووەکانى زالە، نەیدەویست بەقۆبۆرى^(۱) نەچوین.

لە دیوہکەى تری حەوزەکە رادەوہستى و خۆى بەوہرزى کردنەو خەریک دەکات: سەرەتا، دەست بەراکردن دەکات و ئەژنۆى بەچاکى بەرز دەکاتەو؛ پاشان خۆى لەسەر دەست رادەگریت و پیتیەکانى بۆ ئاسمان بەرز دەکاتەو؛ هەر لە مندالبیەو ئەم مەشقە فیر بوو کە جوۆمانزەکان پیتی دەلین سەرموقولانج، ئیستاش هەر وەکو جارى جارن چاکى لى دەزانى. پرسىاریکیش مېشکى داگیر دەکات: دەبى چەند زانای فەرەنسى هەبیت، چەند وەزیر هەبیت، بتوانى ئەمە بکەن؟ ناو و رەسمى هەموو وەزیرەکانى فەرەنسای بەخەيالاً دیت، ناوی هەموویان دەزانى و رەسمەکانى بیبیون و

(۱) وشە یەکی فەرەنسییە، بەو کەسە دەوتریت ئارەزووی بیبىنى دیمەنى ئیرۆتیکی دەکات بەبى ئەوہى خۆى ببینریت. (وەرگێر).

دهیهوئ بهخه یال بیانبینی که ئەوانیش هه مان مه شق ده کهن، هاوسه ننگ لهسه ر ناوله پ راوهستن و قاچه کانیان به ره و ههوا بهرز ده کهنه وه و دلی بهمه خو شه: وه کو ئەوهی ئەو دهیبینی، هه موو لاواز و لاسانگ وه ستاون. دوا ی ئەوهی ههوت جار ان ئەم مه شقه ده کات، خو ی لهسه ر سک دهخه ویتنی و دهست ده کات بهشنا و کردن.

نه ژولی نه فانسان ناگیان له وه نیبه چی له دهووبه ریان روو ده دات. ئیکزیسیۆنیست نین، نایانهوئ ته ماشای هیتان بیوژتینه وه؛ ئەمه ئاههنگی ئورژی نیبه، ئەمه سپیکتاکله، و ئەکته ره کانیس له کاتی عه رزدا نایانهوئ چاویان به چاوی ته ماشاکه ران بکه ویت. له فانسان زیاتر، ژولیه به هیچ شتیه که نایه وئ که سیککی دی ببینی؛ به لام توانای ئەوهی نیبه خو ی له و ته ماشاکر دنه بیاریزی که دیت و به قورسی لهسه ر روخساری ده نیشتیه وه.

چاوی بهرز ده کاته وه و دهیبینی: کراسیکی زۆر جوانی سپی له بهردایه و به راوه ستاوی ده میک تیی ده روانی، ته ماشا کردنه که ی نامۆ دیاره و قورسیشه، گه لی قورسه؛ قورس چه شنی بیه یوایی، قورس وه کو ئەوهی نازانم چی بکه م، ژولیش، له ژیر ئەم بارستاییه ئیفلیح ده بیت. جووله کانی سست ده بنه وه و ده ژاکین، چه ند حنکیک و ئیتر بی دهنگ ده بیت.

ژنه کراس سپی له به ره که هه زتیکی شیتانه ی تیایا بو ئەوهی بقیژتینی، به لام خو ی ده گری، ناتوانی خو ی له م ئاره زوه بشاریتته وه، چونکه گه لی له وه به هیتره که بو که سیککی ده کات که هه رگیز گوئی له م هاواره نابیت. هه نده نابات، خو ی پی ناگیریت و له پر پکدا، قیژه به ک ده کات، قیژه به کی باریک و سامناک.

ژولی راده چه له کی، خو ی راست ده کاته وه، ده ریپکه ی هه لده گری و ده بکاته پیتی و خیرا خو ی به کراسه که ی داده پۆشی و بۆی ده رده چی.

فانسان له و خاوتره. کراس و پانتۆله که ی کو ده کاته وه، به لام ده ریپکه ی نادۆزیتته وه.

چه ند هه نگاویک له پشتته وه، پیاویکی بیجامه له بهر، ره ق راوه ستاوه، نه که س دهیبینی، نه که سیش ئەو دهیبینی، به ته رکیزه وه سه یری ژنه کراس سپیه که ده کات.

نەبەدەتوانی ئەو رەفزی بێرک هەرس بکات، بۆیە ئەم ئارەزوو شیتانەییە تیا دروست بوو: بچیت و ئیسارە کات و بەو کراسە سپییەو بەدەوریا بخولیتەو (تایا جوانییەکی پاکیزە رەنگی سپی نییە؟)، بەلام ئەم چوونەیی بۆ سالتونی کۆشکە و گەرانى لە دالانەکاندا بەهیچ چوو: بێرک لەوئ نەمابوو و کامیرامانیش، نەک بەهیتمنیش وەک سەگیکى ناجنسى نابوو دواى کەوتبوو، بەلکو بەدەنگیکى ناچیزە و بەهیتز قسەى ئاراستە دەکات. ئیماکولتا سەرنجى ئەوى بۆ لای خۆى قوزتەو، بەلام سەرنجیکى زۆر ناقوللا و گالتەجار، بەجۆرێک هەنگاوى گورج هەلدەنێ و بەم جۆرە هەلدێ، تا دەگاتە بەردەم حەوزى گەرماو و چاوى بەم دوو دەکەوئ کە خەریکی جووتبوون و ئیتر دەست بەقێژە دەکات.

ئەم قیژە بەخەبەری دەکاتەو: هەر خیرا و بەروونی هەست بەو تەلەیه دەکات کە تەقیبەو سەری: ئەو دواى کەوتوو لە دواوایە و لە بەردەمیش ئاو. روونبین، لەو تێدەگات کە ئەم ئابلوقەیه بچ دەروازەیه و تاقە دەروازەش شک بەریت، دەروازەیهکی ناعاقلانەیه؛ تاقە چارەسەری عاقلانەى لە بەردەم مابیتەو، ئەو چارەسەریکی شیتانەیه، بەهەموو هیزی ئیرادەى خۆیهو شتیکى ناهەموار هەلدەبژیرئ: دوو هەنگاو دەچیتە پیتشەو و خۆى فری دەداتە ناو ئاوکەو.

جۆری خۆ هاویشتنەکەشی گەلئ سەیر بوو: بەپیتچەوانەى ئەو دواى ژولى، زەرگی زۆر باش دەزانئ، بەلام بەسەر کەوتە ناو ئاوکەو، بازوو کەنای ناتەبا بەملا و ئەولایا یەکناللا دەبوونەو.

چونکە جوولانەو ئەندامى لەش، جگە لە وەزیفەى عەمەلى خۆیان، واتای دیکەشیان هەیه کە تەجاووزى ویستی کەسە کە دەکەن؛ کاتیک یەکیک بەمابوو خۆى فری دەداتە ناو ئاو، لە جوولەى ئەندامەکانى، هەر دلخۆشییه و تەعبیر لە خۆى دەکات، بەپیتچەوانەشەو، غەمگینى هاویاری ئەوانەیه کە بەم جۆرە خۆیان فری دەدەنە ناو ئاو.

کاتیک یەکیک بەجلوبەرگەو خۆى فری دەداتە ناو ئاو، بەراستی شتیکى تر، تەنها ئەوانەى کە مەبەستیان لە خۆکۆشییە، خۆیان بەجلوبەرگەو فری دەدەنە ناو ئاو و ئەو شى دەبەوئ خۆکۆشێ بکات، زەرگ ناهاویتت؛ خۆى شلپ دەکەوینئ: ئا بەم جۆرە زاکیرە قوولئ جوولانەو ئەندامەکان زمانى خۆیانیان دەبیت. هەر بۆیە ئیماکولتا، سەرەرای ئەو مەلەزانیکى دەگمەنیش بوو، نەبەدەتوانی بەو کراسە جوانەیهو، بەشیتوێکی دیکە خۆى فری داتە ناو ئاو.

بەبئ هیچ هۆیهکی عاقلانە، وا خۆى لەناو ئاو کە دەبیتتەو؛ وا لەناو ئاو کە دایە، ملکەچی کردەکی خۆیهتى و ماناکەى وردە وردە رۆحى داگیر دەکەن؛ هەست دەکات خۆکۆشێ خۆى دەژیت، خۆخنکەندى خۆى، ئیتر لەمەودا هەر چیبەک بکات، تەنها پانتۆمىم و بالیبە کە جوولانەو تراژیدییەکانى درێژە بەخیتابە بیدەنگەکەى دەدەن: دواى ئەم کەوتنە ناو ئاو. خۆى راست دەکاتەو. ئا لەو شۆینەى کە ئەو خۆى فری دا، ئاو کە زۆر قوول نەبوو، ئاو کە تا ناوقەدى دەهات، چەند چرکەیهک بەراووستاوى مایەو، سەر قیت و پشت قۆقز. پاشان جاریکى دى خۆى بەر دەداتەو. ئا لەم کاتەدا، ملپیتچیک لە کراسەکەى جیا دەبیتتەو و سەر ئاو دەکەوئ، هەر وەکو چۆن یاداشت دواى مردووان سەر ئاو دەکەوئ. جاریکى دیش قیت دەبیتتەو، کەمۆکەیهک سەری بەپشتا چەماو تەو، بازوو کەنای دوور لە خۆى؛ وەکو ئەو بیهوئ غار بەدات، چەند هەنگاویک دەچیتتە پیتشەو، دەگاتە ئەو شۆینەى کە عەردى حەوزەکەى لیژایییه، جاریکى دیش خۆى نوقم دەکاتەو. ئا بەم جۆرە دەچیتتە پیتشەو، هەر بەنازەلێکی ئاوى دەکات، بەسۆنەیهکی ئەفسانەیی دەکات کە سەری خۆى نوقمى ئاو دەکات و جاریکى دیش بەرەو پیتشەو بەرزى دەکاتەو. ئەم حەرەکاتانە گۆرانى بۆ ئارەزوویەک دەچرن کە حەز لە بەرزایییهکانى ژیان دەکات یا ئەو تا خۆ نغرو کردنە نیو قوولایییهکانى ئاو.

بیتجامە لەپیتبە کە دەکەوئ سەر ئەژنۆ و دەست بەگریان دەکات: "وەرەو، وەرەو من تاوانبارم، من تاوانبارم، وەرەو!"

لهوبه‌ری حه‌وزه‌که، له به‌ره‌ی قوول‌ه‌که، زانا چیکه‌که خه‌ریکی شناو کردنه و ته‌ماشاکانیشی حه‌په‌ساون: سه‌ره‌تا وای بی‌ر ده‌کرده‌وه که نه‌و ژنه و پی‌اوه‌ی که تازه به‌تازه گه‌یشتنه نه‌وی، نه‌وا هاتوونه لای ژن و پی‌اوه‌که‌ی دیکه و هه‌نده نابات، چاوی به‌و پارتوزه^(۱) نه‌فسانه‌یییه ده‌که‌ویت، نه‌و پارتوزه‌ی که ده‌می‌ک بوو گوتی لی بوو بوو، به‌دری‌ژیایی نه‌و ماوه‌یه‌ی که له‌سه‌ر نه‌سکه‌له‌کانی ئیمپراتورییه‌تی کۆمۆنیسمی توند‌ره و ئیسی ده‌کرد. هه‌ر له‌به‌ر عه‌بییه‌ش، بی‌ری له‌وه‌ش ده‌کرده‌وه که له زرووفی وا دا، پی‌ویست ده‌کات نه‌م شوینه جیه‌یلتی و بگه‌ریتنه‌وه ژووره‌که‌ی خۆی. پاشان نه‌و قیژه به‌رز ناخراپه‌ گوتیه‌کانی و هه‌ردوو بازووی خا و بوونه‌وه و له‌شی وه‌کو په‌یکه‌ری لی‌هات، هه‌رچه‌نده ته‌نها هه‌ژده جاری کردبوو و به‌س، مه‌شقه‌که‌ی راده‌گریت. له پیتش چاوی نه‌و ژنه کراس سپی له‌به‌ره‌ش که‌وته ناوه‌که‌وه و ملی‌پتی‌چیکیش سه‌ر ناو که‌وتوو و ورده گولی شین و سووریش عه‌ردی ملی‌پتی‌چه‌که‌یان دا‌پۆشبوو.

ره‌ق وه‌ستا و، شان و ملی به‌رز کرده‌وه، زانا چیکه‌که له‌وه تی‌گه‌یشت که نه‌و ژنه نیازی خۆ‌خنکانی هه‌بوو: هه‌ولی نه‌وه‌ی ده‌دا که سه‌ری نو‌قم کاته ژیر ناوه‌که، به‌لام له‌به‌ر نه‌وه‌ی ئیراده‌ی هه‌نده به‌هیز نه‌بوو، هه‌میشه سه‌ری به‌رز ده‌بووه‌وه. زانا ته‌ماشای خۆ‌کوشتنی‌ک ده‌کات هه‌رگیز له‌وه‌و‌پیتش وینه‌ی وای به‌خه‌بالا نه‌هاتبوو. نه‌و ژنه نه‌خۆشه یا برینداره یا نه‌وه‌تا راده‌نریت؛ خۆی به‌رز ده‌کاته‌وه و جارێکی دیکه‌ش نو‌قمی ناوه‌که ده‌بیته‌وه، نه‌م دیمه‌نه دووباره ده‌بیته‌وه، بی‌گومان مه‌له نازانی؛ تا دیتیش، زیاتر نو‌قمی ناوه‌که ده‌بیته‌وه و هه‌نده نابات ناو هه‌موو له‌شی داده‌پۆشی و له پیتش چاوی نه‌و بی‌جامه له‌به‌ره ده‌ست و پی سپییه ده‌مریت و نه‌ویش

(۱) موماره‌سه‌ی خۆشه‌ویستی به‌کۆمه‌ل. (وه‌رگری).

له‌سه‌رچۆک سه‌یری ده‌کات و ده‌گری.

زانا چیکه‌که ئیتر خۆی په‌کئالا ده‌کاته‌وه: هه‌له‌ده‌ستی، خۆی به‌لای ناوه‌که ده‌چه‌می‌نیته‌وه و رانی ده‌نووشتی‌نیته‌وه و بازووشی به‌ره‌و دواوه گرز بوته‌وه.

کابرای بی‌جامه‌له‌به‌ر ئیتر سه‌یری ژنه‌که ناکات، سه‌ری له هه‌یکه‌لی نه‌و پی‌اوه نه‌ناسیاوه سوورماوه، زل و زه‌به‌للاح، به‌هیز و سه‌یریش گپروگه‌وال، ریک به‌رامبه‌رییه‌تی، ده پانزه مه‌تری‌ک و به‌س، خه‌ریکه خۆی تی‌که‌لی درامایه‌ک ده‌کات که هه‌یچ په‌یوه‌ندی به‌وه‌وه نییه؛ مه‌به‌ست له‌و درامایه‌یه که نه‌و بی‌جامه‌له‌به‌ر حه‌ز ده‌کات ته‌نها هی خۆی و هی نه‌و ژنه بیته‌ که خۆشی ده‌وی و به‌س. چونکه، کئ هه‌یه گومان له‌وه بکات؛ خۆشی ده‌وی، قینه‌که‌ی شتیکی کاتییه؛ ناتوانی قینی لی بیته‌وه و به‌رده‌وامیش بیته له‌م قین لی‌هاتنه‌وه‌یه، سه‌ره‌رای نه‌وه‌شی گه‌لی نه‌شکه‌نجی داوه.

نه‌وه‌شی ده‌زانی له‌ژیر فشاری هه‌ستی ناعاقلا‌نه و کیتی به‌م کاره هه‌لسا، له‌ژیر فشاری نه‌و هه‌ست ناسکییه عاجباتییه بوو که خۆشی لی تی‌ناگات و هه‌روه‌ها به‌پیرۆزیشی ده‌زانی. سه‌ره‌رای نه‌وه‌ی جوتینیکی زۆری پیتدا، له قوولایی ناخی، ئافره‌تیکی بی‌تاوانه و تاوانباری راسته‌قینه‌ی نه‌م شه‌روشۆر و ناته‌بایییه چاوه‌روان نه‌کراوه‌ی نیوانیان په‌کیکی دیکه‌یه. نایناسیت و ناشزانیت له‌ کویییه، به‌لام ناماده‌یی نه‌وه‌ی تیا‌یه به‌ره‌و رووی بیته‌وه. نا له‌م حاله‌ته زه‌نییه‌دا، سه‌یری نه‌و پی‌اوه ده‌کات که سپۆرتانه بو سه‌ر ناوه‌که ده‌چه‌میته‌وه و وه‌کو نه‌وه‌ی به‌نج کرابیت، سه‌یری له‌شی ده‌کات، چوست و ماسوولکه‌کانی له‌شیشی پته‌و و غه‌ربیش له‌شیتیکی نه‌گوجاوی هه‌یه، رانی پانوپۆری ژنانه و پوزی گه‌وره و حۆل، له‌شیتیکی بیته‌وه و هه‌ر چه‌شنی ناعه‌داله‌تیکی قه‌واره پیتداوه. هه‌یچ شتیکی له‌باری نه‌و پی‌اوه نازانی، گومانی هه‌یچی لی ناکات، به‌لکو له‌ تاو نازاره‌کانی کویریایی داها‌توو، له‌و په‌یکه‌ره می‌ژوویییه دزیوه‌دا، وینه‌ی به‌دبه‌ختی خۆی ده‌خوتنیته‌وه که رافه‌کردنی مومکین نییه و به‌رامبه‌ر به‌و پی‌اوه هه‌ست

به قینیکی ملهوریش دهکات و تیایا زیندوو ده بیته وه.

زانا چیکه که زهرگیتک ده هاویژئی و به چهند باسکه مه له به کیش له ژنه که نزیک ده بیته وه.

"وازی لیبهینه!" بیجامه له به ره که هاوار دهکات و ئه ویش خۆی فری ده داته ناو ئاوه که وه.

زانا چیکه که تهنها دوو مه تریک ماوه بگاته ژنه که و پیته کانی وا له زه مینی حه وزه که ده دن.

بیجامه له به ره که به ره وه ئه و ده چیت و جاریکی دیش هاوار ده کاته وه: "وازی لیبهینه! دهستی لی نه دهیت!"

زانا چیکه که بازووی بوژیر له شی ژنه که درپژ دهکات و هه ناسه یه کی درپژ ده دات.

ئا له م کاته دا، بیجامه له به ره که، لیبی نزیک بوته وه: "به ریده یا ئه وه تا ده تکوژم!"

له بهر خوره ی فرمیسه کانی هیچ شتیکی دیکه نابینی، هیچ شتیکی دیکه جگه له سیتبه ری له شتیکی گپروگه وال. شانیتیکی ده گریته و به هیتز رایده وه شینی. زاناکه لا ده دات و ژنه که ش له سه ر بازووه کانی غلور ده بیته وه. ئیتر هیچ کامیکیان به ته نگی ئه و ژنه وه نایهن، هه ردووک خه ریکن به ره و په یژه که ده چن و سه رده که ون. زاناکه سه یری چاوه به کینه کانی بیجامه له به ره که ده کات و چاوانی ئه ویش به قینیکی هاوشان ده بریسکینه وه. بیجامه له به ره که خۆی پی ناگیریت و مستیکی لی ده دات.

زاناکه هه ست به ئازار له سه ر ده موپلی ده کات. به زمان له وه تپده گات که دانیتیکی پیشه وه ی له ق بووه. دانیتیکی درۆزنه بوو که زۆر به مه حکه م له ره گی ئه وه ی پیشوو له لایهن دانسازیتیکی شاری پراگ راگیرا بوو و دانی درۆزنه ی دیکه ی ده وره به ری خۆی راگرتبوو، زۆر به شیتلگیری ئه وه شی بو باس کردبوو که ئه میان وه کو کۆله گه یه ک وایه ئه وانی دیکه راده گری،

ئه گه ر هاتوو رۆژتیکیان ئه میانت له کیس چوو، ئه وه هه موو ئه وانه ی تر جی له ق ده بن، بو به زانا چیکه که تووشی دلته زانیتیکی به دهر له وه سف ده کات. به زمان ده که ویتته سو راغی دانه که و ره نگی ده په ری، سه ره تا دلله را وکه یه که، پاشان شیتوه ار ده بیته. هه موو ژبانی له به رده میا قووت ده بیته وه و فرمیسه ک بو جاری دوو دم، هه ر ئیمرۆکه چاوانی غه رق کرد؛ به لی ده ست به گریان ده کات، له ناو گه رمه ی گریان ده بیته ئه مه ی به خه یالا دیت: هه موو شتیکی له کیس چوو، تهنها بازوو و ماسوولکه ره په کانی ماون، به لام ئیتر ئه م بازووانه، ئه م بازووه هه ژارانه به چی ده چن؟ هه ره کو ئیسه برینگیتک، ئه م پرسیه ره بازووی راستی ده خاته جووله یه کی زۆر تونده وه: شه پازلله یه ک، شه پازلله یه کی به هیتز به قه د غه مگینی تاخمیتیکی دان، به هیتز وه کو نیو سه ده ی پانپانوکی* له بارچووی قه راغ حه وزه کانی فه ره نسا، ده کیشیتته بنا گوئی بیجامه له به ره که، بیجامه له به ره که له ژیر ئاوه که ون ده بیته.

که وتنه که ی هه ند خیره بوو، هه نده گونجاو بوو زانا چیکه که هه ست ده کات کوشتی، دوا ی چه ند ساتیتیکی حه په سان، ده چه میتته وه و به رزی ده کاته وه و چه ند زلله یه کی هیتواش ده ساویتته ئه ملا و ئه ولای روخساری؛ کابرا چاوی ده کاته وه، ته ماشا لیلله که ی ده که ویتته سه ر له شه گپروگه واله که و پاشان خۆی رزگار ده کات و به ره و ژنه که و به ره و په یژه که ده چیت.

ژنه که، له سهر چينچک له دهوری حهوزه که خوی گرمۆله دابوو و بهوردی سهرنجی بيجامه له بهر که ده دا، بیری له تهلش و کهوتنه ناو ئاوه که ده کردوه. کاتیکیش ده گاته قهراغه کاشیرپژده که، ژنه که هه لده ستی و به بی نه وهی ناوری لی بداته وه، له سهر خو به ره و په یژه که ده چیت بو نه وهی بيجامه له بهر که دواي بکه ویت. ئا بهم جوړه، به بی ورته، شاهانه تهر بوونه، به سالونه که دا تیده په ږن (ده میکیسه که سی تیا نه ماوه)، دالانه که ده ږن و ده گنه ژووره که بیان. جلویه رگه کانیاں چوړه دی دیت، له بهر سهر ماش هه لده له رزن، ده بی جلویه رگه کانیاں بگوړن.

ئهی دواي؟

مه به ست له دواي چیه؟ پیکرا دهنون، ئهی بیرتان له چی تر ده کرده وه؟ به درپژایي هم شه وه بیده ننگن، تنها نه وه نه بیت، ژنه که به نووزانه وه شه و ده بته سهر وهک نه وهی غه دریاں لی کرد بیت. ئا بهم شیوهیه هه موو شته کان به رده وام ده بن، هم دیمه نهی که نه مشه و پیتسه شیان کرد، به رۆژ و به هه فته دوو باره دی ده که نه وه. بو نه وهی پی نیشان بدات که ژنیکی بازایی نییه، له سهرووی هم جیهانی ئاساییه وهیه که بیزی لی ده کاته وه، جاریکی دیش وای لی ده کات که بزی بیته سه رچوک، دان به تاوانه که دی داده نیت، ده گری، ژنه ش شه رانتر ده بیت، له گه ل هیتران دهر ده چیت، به بیوه فای داده نی، نازاری ددات، دهیشکینیت، جاریکی دی لیتی یاخی ده بیته وه، زمانی شه لاتیانی ده بیت، هه ر شهی لی ده کات، بریاری نه وه ش ددات شتیکی زور ناقولا بکات، ئینجانیه که ده شکینتی، جوینی پیس ددات، بویه ژنه ترس دایده گرتته وه، به ده سدرپژکه ر و توند ره ویش ناوی ده زړینتی، جاریکی دیکه بوی دیتته وه سه رچوک، جار بو تاوانباری خو لی ددات، ژنه بریاری نه وهی پی دداته وه جاریکی دیش له گه لیا بچیتته جیگاوه و ئا بهم جوړه، رۆژ و هه فته تیده په ږن، سال دیت و سال دپروا.

ئهی زانا چیکه که؟ زمانی نووسایه نه و دانهی که له ق بوو، به خوی ده لی: له م ژیا نه چیم بو ماوه ته وه: دانیتیکی له ق و ترسی نه وه ش که ده بی له مه ولا تاخم هه لگرم. هه ر نه مه و بهس؟ هیچی دیکه؟ هیج. له ریگای رۆشنینییه کی کتوپردا، هه موو رابردوی نهک وهک موغامه ره به کی مه زنی پر روودای تاک و تراژیدی، به لکو وه کو تو زقالی روودای تیکه لوییکه لی بی سه رو شین که هه موو گه روونیاں له چا ونوقیتدا ته ی کرد به به رده میا تیه ری که ئیتر له توانایدا نییه له یه کتریان جیا کاته وه، به جوړیک که رهنگی بیترک هه قی بو بیت که به هه نگاری بچوینتی، یا به پۆلونیسه ک، چونکه زور پیی ده چی هه نگاریسه ک یا پۆلونیسه ک یا تورکیک، یا پروسیک بوايه، بوشی هه یه منالیتیکی سۆمالی بیت له کاتی گیاناندا. کاتی شته کان زور به خیرایی تیده په ږن، کهس له هیج دلنیا نییه، له هیج دلنیا نابین، تنانهت له خوشمان.

کاتی که باسی شه وه که دی خاتو ت یم کرد، نه و هاوکیسه به ناوبانگه م هینایه وه یاد که له فه سلی یه که می نامیلکه دی ماتماتیکی و جوو دیدا هاتووه: پله ی خیرایی راسته و خو په یوه ندی به ته ناسوی پله ی له بیر کردنه وه هه یه. له م هاوکیسه په وه ده کری چه ندین په یوه ندی بقوزینه وه، له وانه: هم سه رده مه ی ئیمه خو دی دا وه ته ده ست شه ی تانی خیراییه وه، هه ر بویه شه زو خو ی فه راموش ده کات. به لام ده مه وی نه و هاوکیسه یه سه رو ژیر بکه م و بلیم: هم سه رده مه ی ئیمه هاجیسی فه راموش کردنی هه یه و بو نه وهی هم ئاره زووه به ده ست به یینتی، بویه خو دی دداته ده ستی شه ی تانی خیراییه وه، هه نگاوه کانی گورج ده کات بو نه وهی نه وه مان تیبگه یه نی که نایه وی بیتته وه یادمان و له ده ستی خو ی بیزاره، بیتر له خو ی ده کاته وه و ده یه وی نه و گره له رزۆکه ی زاکیره ش بکوژینیتته وه.

هاوولاتی خوشه ویستم، هه قال، ئهی کاشیفی به ناوبانگی موسکا

پراژنیسیس، کرىكارى قاره مانى سهر ئه سكه له كان، نامه وى چىتر نازارت به دهسته وه بچىزم، ئا ئوها بتبىنم له ناو ئه و ناوه راوه ستاوى! تووشى په تا دهبيت! هاوړى! برا! هه نده نازارى خوت مه ده! ده رچو! برؤ بخره وه. دلته به وه خوښ بيت كه فه راموش كراوى. خوت له ناو په شته مالى نهرمونولى له بىرچونه وهى گشتيدا بپىچهره وه. بىر له و پىكه نينه مه كه ره وه كه هه سته برىندار كړدى، ئه و پىكه نينه ش وه كو رابردوى سهر ئه سكه له كانت كو تا بى هات، هه روه ها شكومه ندى راوانت كو تا بى هات. كو شك هيمنه و په نجه ره كان بكه ره وه با بونويه رامه ي دره خته كان ژوره كه ت پر كه ن. هه ناسه بده. ئه مانه دره خته شابه روون، ته مه نيان سى سه ده يه. ورشه ي ئه و دره ختانه، هه مان ئه و ورشانه ن كه كاتى خو ى خاتو و ت و سوارچا كه كه گو تيان لى ده بو، كاتى له كو شكه بچو كه كه خو شه وى ستىيان ده كړد، ئه و كو شكه بچو كه كه كه له په نجه ره كه كه توه ديار بو، به لام تو نايى نى، ئه فسوس، چونكه ده پانزه سال دواتر له ناو كه ف و كولى شو رشى ۱۷۸۹ دا روو خىنرا و له و چهنه لاپه ربه يه قىقان دىنون كه تو نه تخو ىندو ته وه و هه رگى زىش ناى خو ى نى ته وه، هىچى تر شك نابه ين.

فانسان ده رپى كه ي نه دو زى به وه، پانتو له كه ي كرده پى و كراسه كه ي له بهر كړد، به بى ئه وه ي له شى وشك كاته وه و به دواى ژوليا راي كړد. به لام ژولى زور خىرا و ئه وىش زور له سه رخو. فانسان به دالانه كه دا ده گه را، سه رنجى ئه وه ي دا كه ژولى له و ناوه نه ماوه. له بهر ئه وه ي ژوره كه ي ژولى نه ده هاته وه ياد و ئه وه شى ده زانى به ختى زور نى به له وهى كه بى دو زى ته وه، به لام به دالانه كه يا ده هات و ده چوو به هى وى ئه وه ي ده رگايه ك بكرى ته وه و گو تى له دهنگى ژولى بيت و پى بلى: "وه ره فانسان، وه ره." به لام له و كاته دا هه موو خه لك نووستوون و گو تى مان له هىچ دهنگى ك نابى ت و ده رگا كانىش هه موو دا خراون. به چرپه: "ژولى، ژولى!" چرپه كه ي هه راشتر ده كات، به لام ته نها بى دهنگى وه لامى ده داته وه. بىرى لى ده كاته وه. بىر له رو خسارى ده كاته وه، چون له ژى تر تريفه ي مانگ سپى ده چوو وه. بىرى له سمته خرپه كه ي ده كاته وه، ئاى بو ئه و سمته روو ته ي كه چهنه لى نى نىك بو وه وه و هىچى لى نه كړد، هه ر هىچى لى نه كړد. نه ده سته لى دا، نه بىنى. ئاى بو ئه و وىنه سامنا كه و جار پىكى دىش ئه ندامه كه ي دىته وه هو ش، دىته وه ئاگا، خو دىته وه ئاگا، ئه مجاره، بى سوود و بى حى كمه ت و به وىقاره وه دىته وه ئاگا.

ده چى ته وه ژوره كه ي، خو ى فرى ده داته سه ر ئه سكه م بى لى ك و له ناو مى شكى شى ته نها ئاره زوى ژولى پهنگى خوار دو ته وه. ئاماده به هه موو شتى ك بكات له پى ناوى ئه وه ي ژولى بدو زى ته وه، به لام هىچى له ده ست نابه ت. سبه ينى دىته چى شته خانه كه بو ئه وه ي قاوه لتى بكات، به لام ئه و، به داخه وه ده بوايه بگه رپى ته وه مه كته به كه ي له پارىس. نه ناو و نى شانى پى ده زانى، نه ناوى خى زانى شى، نه شو ى نى ئىش، هه ر هىچ. به ته نها له گه ل شكستى به كه ي مه زن، شكستى به كه ي كه عه جاب زلى ئه ندامه كه ي قه واره ي دا وه تى.

ئەم ئەندامە، سەعاتىك نابىت، گەلى ژىر و تەنھا جەمىتىكى شىاوى بەخۆى شك دەبرد و لە گفتوگۆبەكى زۆر سەرنج راکىشدا، بەئەنجەتى زۆر مەحكەم و عەقلانى ھەموومانى ھەپەساند؛ ئەوا ئىستاش، ھەمان ئەندام تووشى گومانى كرددوم و ئەمجارەيان رېتى لى و ن بوو و ھىچ ھۆبەكيش نىيە و بەرەو پروى گەردوون قىت بۆتەو و ھەر چەشنى سەمفۆنىيائى نۆبەمى بىتھۆفن، بەرامبەر بەكەساسى مرۆفایەتى، سروودى ئۆخزنى تايبەتى خۆى دەلوورېتى.

۴۳

ئەمە دووھم جارە كە ئىرا دېتەو ئەگا.

"بۆچى ناچارى ئەوھى كە دەنگى رادىۆكە ھەندە بەرز كەيت، وەختە گىژىم؟ بەئەگات ھىنامەو.

- رادىۆم دانەگىرساندوو. لە ھىچ شوپىنىكى دىكە ھىمنى وەكو ئىرەت دەست ناكەوئىت.

- نەخىر، رادىۆت داگىرساندبوو و ئەمەش جوان نىيە. خەوتبووم.

- بەخودا!

- بەتايبەت ئەم سروودە ناخۆشەش، چۆن دەتوانى گوى لەمە بگىرى!

- داواى لىبورەنت لىدەكەم، جارېكى دىش خەتاي خەيالەم.

- چۆن؟ خەيالې تۆ؟ رەنگى تۆ بووئىتى كە سەمفۆنىيائى نۆبەمت نووسىبى؟ دەلېى خۆت بەبىتھۆفن دادەنېت؟

- نا نا، مەبەستم ئەمە نىيە.

- ھەرگىز ئەم سەمفۆنىيائەم ھەندە لەلا بىزاركەر و ناخۆش و گەمژە و حۆل و ساوئىلكە و بازارېى و مندالانە نەبوو. ئىتر لە تاقەتدا نىيە. بەراستى ھەر ئەمە ما بوو. ئەم كۆشكە ئەجندەى تىايا، دەقەيەك چىيە زىاتر نامەوئى لىرە بىنم. تكات لى دەكەم، با بۆىن. وا رۆژىش خەرىكە ھەلېت. "

سپیدیه. بیری له دوا دیمه نی چیرۆکه که ی فیشان دینۆن ده که مه وه. شهوی خوشه ویستی له کابینه نهینیه که ی کۆشکه که کۆتایی هات، ژنه کاره که، نهینیراگر هات و نهوه یان پی رابگه به نی که رۆژ بۆته وه. سوارچاک خیرا جلویه رگه که ی ده کاته بهر، دهرده چی، به لام له دالانی کۆشکه که ون ده بیته. له بهر نهوه ی له وه دترسا که که شف بیته، نهوه به باش ده زانی که بگه پیتته وه باخچه که و وانیشان بدات که پیاسه ده کات، وه کو یه کیک که تیروپیش نووستی، ههر بویه شه زوو هاتۆته وه ناگا. که می گیتز، دهیه وی له واتای نه م سه رچلییه تیبگات: ئایا خاتوو ت وازی له دۆسته که ی هیناوه، مه به ست له مارکیزه؟ ئایا دهیه وی وازی لیبتی؟ ئایا ته نها دهیه وی به م جوړه سزای بدات؟ ئایا له م شه وه به دوا وه ده بی چ شتیکی دیکه روو بدات؟

له نیو نه م پرسیارانه گومرا بوو، له پریکدا تووشی مارکیز دیت، دۆسته که ی خاتوو ت هنده نیبه گه بشته کۆشکه که و خیرا به ره و لای سوارچاکه که ده روات: "چۆن نه مه رووی دا؟" زۆر به هیمنی نه م پرسیاره ی ئاراسته ده کات.

دیالوگی نه و دووه، سوارچاک ده گه یه نیته مه به ستی موغامه ره که ی: نیازیان وا بوو میرده که ی خاتوو بیری بو لای دۆستیکی دیکه وه رچه رختن و نه م رۆلش بهر نه و که وت. رۆلکی جوان نییه، ته نانه ت رۆلکی نابوتیسه، مارکیز به پیکه نینه وه نه مه ی تیده گه یه نی. بو نه و خو به خت کردنه، مارکیز ده یوبست پاداشتی سوارچاکه که بداته وه، چهند نهینیه که ی له لا ده درکینتی: خاتوو ت ژنیکی زۆر خوشه ویسته و بو وه فاداریش وینه ی نییه. ته نها یه ک لاوازی هه یه: له لایهن فیزیکییه وه ساردوسره.

ههر دووک ده گه رپته وه کۆشکه که بو نه وه ی سلاو له میرده که ی بکه ن. زۆر

به حورمه ته وه سهیری مارکیز ده کات و به لالووتیسه وه سهیری سوارچاکه که ده کات: داواشی لیده کات که ههر زوو باروبارگه ی بیچیته وه و مارکیز گالیسکه که ی خو ی بو ته رخان ده کات.

پاشان مارکیز و سوارچاکه که ده چنه خزمه ت خاتوو ت دوا ی نه م چاوپیکه وتنه، له پیش دهرگا، چهند وشه یه کی میهره بان ئاراسته ی سوارچاکه که ده کات: ئا نه مه ش نه و دوا رستانه ن که چیرۆکه که بۆمانی نه قل ده کات: "له م کاته دا، خوشه ویسته که ت بانگت ده کات؛ نه وه ی با به تی خوشه ویستییه، ههر نه ویش شانازیکه ره (... جارێکی دیش خوات له گه ل. کورپکی نازداری... وا مه که که له گه ل کۆنتیس تیکچم."

"وا مه که که له گه ل کۆنتیس تیکچم." نه مانه دوا وشه بوون که خاتوو ت به دۆسته که ی وت.

ههر دوا ی نه مه، دوا وشه کانی چیرۆکه که: "سوار نه و گالیسکه که یه بوو که چاوه روانی ده کردم. ده مویست له حکمه ی نه م موغامه ره یه ش تیبگه م و... هه چ شتیکم نه دۆزیبه وه."

به لام، حکمه ته که ئا لیرده یه: له خاتوو ت دا قه واره ی وه رگرتوو: درۆی له گه ل میرده که ی کرد، درۆی له گه ل دۆسته که ی کرد، واته له گه ل مارکیز، درۆشی له گه ل سوارچاکه که کرد. نه و، موریدی راسته قینه ی نه پیکوره و هاوپی و دۆستی له زه ته. درۆزنیکی ناسک بو خو پاراستن. ههر نه وه پاسه وانی به ختیاریی.

حیکایه تی چیرۆکه که له لایهن کەسی یەکه مەوێ دەگێردرێتەو، ئەویش سوارچاکە کە یە. ئاگای لە بیرکردنەوێ خاتوو ت نییە و ناشزانێ چۆن بیر دەکاتەو و کاتێ تەعبیر لە هەست و بیرکردنەوێ کانی خوشی دەکات هەندێک قەرچۆک دیارە. جیهانی ناوێوێ ئەم دوو شەخسییە تە داپۆشراوێ یا نیمچە داپۆشراوێ.

کاتیکیش بەو بەیانییە زوو، مارکیز باسی ساردوسری خاتوو ت یی بو کرد، سوارچاک هەق بوو تیرۆپر پێبکەنێ چونکە ئەوێ روویدا بەپێچەوانە ی ئەو بوو کە روویدا و مارکیز باسی کرد. بەلام جگە لەم دنیایییە، لە هیچ شتیکی دیکە دلتیا نییە. ئایا ئەوێ روویدا، بو خاتوو ت شتیکی رۆتینی بوو یا ئەو تە بەموغامەرەبەکی تاک و دەگمەنی لە قەلەم دا؟ ئایا گۆرانکاریبەک بەسەر دلی داها، یا وەکو ئەوێ نە بای بینیبت نە باران؟ ئەو شەوێ عیشقە وای لیکرد کە ئیرەیی بەکوئیتس بەریت؟ ئەو دوا وشانە ی کە لە دەم خاتوو ت هەو دەرچوون، ئەو جۆرە فەرمايشە، لە دلێبەو دەرچوو یا ئەو تە جۆرە پێداوئیتیبەک بوو و بەس، بو دابینکردنی ئاسایشی خۆی بوو؟ لە رۆشتنی سوارچاک، ئایا خاتوو هەست بەسۆز و نوستالژی دەکات، یا بەهیچ شێوێبەک گوئی لی نییە؟ ئە ی ئەو: کاتیکی بەو بەیانییە زوو، مارکیز بەگالته پیکردن شۆریبەو، بەزیرەکی وەلام دەداتەو و جەلەو و دەزەکە ی لە مستدا دەبیت. لە راستیدا دەبێ هەستی بەچی کردبیت؟ ئە ی دوا ی ئەوێ کۆشکە کەش بەجێدەهێلێ، ئایا چ شتیکی لە دلیدا خە تەری کردبیت؟ دەبێ بیری لە چی کردبیتەو؟ دەبێ بیری لە لەزەت کردبیتەو یا بیری لە سومعە ی لاویکی گالته جار؟ ئایا بیری لەوێ کردبوو هەو کە برەوێبە یا دۆراو؟ دلخۆشە یا غەمگین؟

بەشێوێبەکی دی: ئایا دەتوانین لەناو لەزەت و لە بو لەزەت بژین و لە

هەمان کاتیشدا دلخۆش بین؟ ئیدیالی ئیدۆنیسم ئایا تەحقیق دەکریت؟ ئایا هیوای وا وجودی هەیه؟ یا ئایا پرشکیکی لە بلتیسە ی ئەو هیوایە وجودی هەیه؟

له ماندوویی و هخته گیانی ده ریته. حهز ده کات له سه ر رایه خه که رایکشیت و بخه ویت به لام له وهش ده ترسی که له کاتی خۆی نه یه ته وه ناگا. ده بی سه عاتیکی دیکه پروات، ده قه یه ک دوا نه که وی. له سه ر نه سه که مبیله که دانیشته وه، ته پله ی ماتوره که ده ناخنیته سه ری و واش بیر ده کاته وه ئیتر بارستا بییه که ی نایه لی چا و له یه ک بنی. به لام دانیشیت و ته پله یه کیشته له سه ر بیته و نه شخه وی هیچ مانایه کی نییه. هه لده ستی و بریاری نه وه ده دات که ده بی پروات.

ئه م هه لسه نه کتوپره وای لیده کات بیر له پوتقان بکاته وه. ئای پوتقان! ده چی هه ندی پرسیری لی کات. ده بی چی بو بگی پته وه؟ ئه گه ر کتومت هه موو نه و شتانه ی بو بگی پته وه که روویان دا، نه وه ی خو ده بیته مه سخه ره ی نه و، نه ک نه و به سه به لکو هه موو نه وانه ی که له ویشن. چونکه گیره وه هه میشه ده بیته جی پیکه نین کاتیکی خۆی رۆلکی کۆمیک بی نیی. که سه یسه به قه د پوتقان لیزان نییه. بو نمونه کاتیکی باسی به سه ره اته که ی خۆی له گه ل تایبچه نه که ده کات، کاتیکی به یه کیتی دی له قه لده دات و پرچی ده گری و ده یه وی به ره رایه خه که رایکشیت. به لام له وه ناگادار بن! پوتقان گه لی فیلبازه! هه مووش نه وه ده زانن که نه م چیره که کۆمیکه ده مامکی حه قبه تیکی تری له ژیر دایه، نه مه یان جو ره به خو نازکردنیکه. گوئگران ئیره بییان پی دپته وه و کچه ها ورپییه که ی داوای نه وه لی ده کات که توند ره وی له گه ل بنوینی و بیر له وهش ده که نه وه و بریان بو نه و تایبچه جوانه ده چیت و ده لین ده بی مه گه ر هه ر خوا بزانی چی له گه ل بکات. به لام نه گه ر بیته و ئانسان باسی نه و رباوردنه له بار جووه ی دم حه وزه که یان بو بگی پته وه، هه موو پروای پیده که ن و به خۆی و شکستییه که شی پیده که نن.

به درپژ و پانی ژووره که یا دیت و ده چی و ده یه وی ده سکاری چیره که ی

بکات، بیگونیجینی و هه ندی رتووشی بکات. یه که م شت که بیری لی بکاته وه نه وه یه ده یه وی جووتبوونه درۆزنه که بکاته جووتبوونیکی راسته قینه. نه وه شی به خه یالا دیت که خه لکه که ی نه وی به ره و حه وزه که ده چن و هه موویان چاویان نه بله ق ده بی و به رامبه ر به م دوو عاشقه تیکئالا وه تووشی ئیغرا ها توون و نه وانیش به په له خۆیان رووت ده که نه وه، هه ندیکیان سه یربان ده که ن و هه ندیکی تریسه لاساییان ده که نه وه و کاتیکی شانسان و ژولی ده بینن نه م هه موو خه لکه له ده وران خه ربیکی جووتبوون و له نیو راهینان و داھینانی نه م دیمه نه ناسکه، هه لده ست و بو چه ند چرکه یه کیش ته ماشای نه م دیمه نه ده که ن و وه کو دیمپورژ،^(١) داوی نه وه ی دونیا ده ئافرینی، بو ی ده رده چن. وه کو چۆن یه کتریان ناسی ئا به و شیوه به ش له یه کتریسه جودا ده بنه وه، هه ر که سه و به لایه ک، بو نه وه ی ئیتر قه د چاویان به یه کدی نه که ویتته وه.

هیشته به ته وای نه م "بو نه وه ی ئیتر قه د چاویان به یه کدی نه که ویتته وه ی ته واو نه کردبو، نه ندامه که ی دپته وه ناگا؛ ئانسانیش ده یه وی به چه په لۆک له خۆی بدات و سه ری خۆی بکیشینیته قه د دیوارا.

ئا نه مه یه شتیکی سه یر و عاجباتی: ئا له و کاته ی که دیمه نی ئورژی به خه یالا ده هات و دایده هینا، جو شوخرۆشه کاره ساتاوییه که ی خامۆش ده بووه وه؛ به پیچه وانه شه وه، کاتیکی بیر له بزر بوونی راسته قینه ی ژولی ده کات، نه وه شیته وه ار ده بیته. به گیره انه وه ی حیکایه تی ئورژی، قفلی لی ده دریت، به خه یالی بیری لی ده کاته وه و بو خۆی ده یگیره پته وه و ده یگیره پته وه: خو شه ویستی ده که ن، ژن و پیاره کان دین و ته ماشا ده که ن، خۆیان رووت ده که نه وه و له ده وری حه وزه که ن، حه شاماتیکی زۆریشی لینه و له گه ل یه کتر جووت ده بن. نه م دیمه نه چه ند جارتیک نه م فلیمه پۆرنویه له میشکیا دووباره ده کاته وه و هه ست ده کات هینم بوته وه، نه ندامه که ی ژیر ده بیته وه.

(١) خالیقی گهردوون، به نیسه به ت نه فلاتوونه وه. (وه رگی).

بیر له قاوه خانه که ی گاسکۆن و بیر له و خه لکه ده کاته وه که گوئیان بۆی راگرتوو. پۆتشان، ماچۆش به زه ده خه نه گه لکو که یه وه و گوژار و ئه وانی دیکه ش سه رنجه ورده کانیان ده خه نه روو. له جیاتی سه رته نجام پیی ده لئی: "هاورپیان، له بهر خاتری ئیوه خۆشه و یستیم کرد، ئه ندامه کانی ئیوه هه موو له و رابواردنه ئاماده بوون، من ته ته ری ئیوه بووم، بالیۆزی ئیوه بووم، بکه ری* هه لبارده ی ئیوه بووم، سه رخه ری* مورته زه قی ئیوه بووم، من کوّده عبا بووم!" به ژوو ره که یا دیت و ده چی و دوا رسته ش، به ده نگی بهرز دوو باره ده کاته وه. کوّده عبا، چ داهینانیکی دانسقه یه! پاشان، (به ته واری جۆشوخروشه ناقولاکه ی هیور بوته وه) جانتاکه ی هه لده گریت و بۆی ده رده چیت.

قییرا بۆ ئه وه ی پارهی ئوتیله که بدات به ره و پرسگا که چوو و منیش جانتایه کی بچوو کم له ده ست، به ره و ئوتومیته که مان ده رۆیشتم که له ناو هه وشه که رامگرتبوو. به داخه وه، نۆیه م سه مفۆنیا نابوته که نه یه یشت هاوسه ره که م زیاتر به خه ویت و ناچار به په له ده بیته ئه م شوینه جیبه یلین که دلخۆش بووم لیسه و سه یریکی نوستالژیانه ی ده ورو به ری خۆم کرد. په یژه کانی ئوتیله که. ئا لیسه بوو، میرده ساردسه به ریزه که، به خیره اتنی له هاوسه ره که ی و سوارچاکه که کرد له و کاته ی که گالیسه که ده مه و ئیواره رایگرت. هه ر لیسه بوو، ده دوانزه سه عات دره نگتر، سوارچاکه که به ته نها ده رده چیت و که سیکیش نییه خودا حافیزی لئ بکات.

دوای ئه وه ی ده رگای ئه پارمانه که ی خاتو ت ی له دوا داخرا، گوئی له پیکه نیی مارکیز ده بیته و پیکه نیی کی ژنانه ش دوا به دوای ئه وی تره وه دیت. بۆ چه ند ساتیک هه نگا وه کانی خا و کرده وه: به چی پیده که نن؟ گالته ی پی ده که ن؟ پاشان نایه وی گوئی له هیچ شتی دیکه بیته، به ره و ده رگای هه وشه ده روات؛ به لام له ناو رۆحی، هه میسه گوئی له و پیکه نییه ده بیته؛ ناتوانی خۆی لئ قوتار کات، له هه ققه تیشدا قه د ئه و پیکه نییه له کوّله نابیتته وه. رسته که ی مارکیزی دیت به بیرا: "ئه ری هه ست به و رۆله کوّمیکه ی خۆت ناکه یته؟" به و به یانییه زوو، کاتیکی مارکیز ئه م پرسباره زۆلانه ی لئ ده کات، نه ی توانی وه لام بداته وه. به وه ی ده زانی که خیانه ت له مارکیز کراوه و به پیکه نیی شه وه به خۆی ده وت یا ئه وه ته خاتو ت خه ریکه واز له مارکیز ده هیته و ئیتر ئه ویش ده توانی جاریکی تریش بییینه ته وه یا ئه وه ته توّله ی خۆی لئ ده کاته وه و بۆی هه یه جاریکی دیکه بییینه ته وه (ئه وه ی جاریک توّله ی لئ بوه شیته وه، توّله ی تریشی لئ ده وه شیته وه). پیش سه عاتیکیش، ده ی توانی بیر له مه بکاته وه. به لام دوای دوا رسته ی خاتو ت، هه موو شتیکی روون بووه وه: ئه م شه وه شه وی تری به دوا وه

به و به یانیه سارده کۆشکه که به جی دههیلتی؛ به خۆی دهوت له و شهوه، له و پیکه نینه زیاتر هیچ شتیکی تری بۆ نه مایه وه: ئەم نوکته یه دهخولیته وه و ئیتر سوارچاک ده بیته شه خسیه تیکی عهنتیکه . شتیکی ئاشکرایه که ژن هاوسه ری پیاوی عهنتیکه ناکات. به بیج ئه وهی داوی روخسه تی لی بکه ن کلاویکی عهنتیکه ئامیزیان خسته سه ری و ئه ویش ههنده هیز شک نابات بۆ ئه وهی ئه و باره هه لیگریت. له ناواخی رۆحیدا گوئی له بانگه وازی یاخیبوون ده بیته و بانگاشه ی ئه وهی ده کات که هه موو چیرۆکه که وه کو ئه وهی روویدا بگیڕیته وه، به دهنگی بهرز و لای هه موو خه لکیش.

به لام ئه وهش ده زانی که له توانایدا نییه . گیل بوون گه لی له به قه شمهر بوون سه ختتره . ناتوانی خیانهت له خاتووت بکات و خیانه تیشی لی ناکات.

له ده رگایه کی تره وه، کپ و بیدهنگتر ده گاته پرسگای میوانخانه که، فانسان به ره و هه وشه که رۆیشت. هه میشه هه ولئ ئه وه ده دات که چیرۆکی پارتوزه که ی ده ور هه وزه که له گه ل خۆیا دووباره ی کاته وه؛ نه ک له بهر ئه وه ی کاریگه ری خامۆشکردنه وه بیینی (هه موو رهنگ و روویه کی جۆشخورۆش به ده ر نییه)، به لکو یادی ژولی بسرپته وه که ناهه موارانه دایده درپ. ئه وهش ده زانی که ته نه ها چیرۆکی هه لبه ستره و ده توانی چیرۆکه راسته قینه که ی له بیر بیاته وه. هه ز ده کات تا زوه ئه م چیرۆکه به دهنگی بهرز بگیڕیته وه و وه کو ده هۆل و زورنایه کی ئاشکرا که ته نه ها ئه و ده توانی ئه ندیشه ی نابوته ی جووتبوونه بسرپته وه که وای کرد ژولی له ده ست بچیت.

"کۆده عبایه ک بوون"، له لای خۆی دووباره ی ده کاته وه و گوئی له پیکه نینی پۆتفانیس ده بیته، زه رده خه نه ئیساره به خشه که ی ماچۆش ده بیینی و پینی ده لیت: "تۆ کۆده عبایه کی و ئیتر له مه وداش ته نه ها هه ر به کۆده عبایش بانگت ده که یین." ئەم فیکریه دلخۆشی ده کات و بز ه ده بگری.

به ره و ماتۆره که ی ده چیت که له وه به ری هه وشه که رایگرتوه، چاوی به پیاویک ده که ویت، که می له و گه نجتتره، جلوه رگی زه مه نیکی به سه رچووی له به ره و به ره و لای ئه و دی. فانسان زه ق تییی ده روانی و ده حه په سی. ده بی ئه م شه وه ناماقووله چه ندی کاری تی کرد بئ: له توانایدا نییه ته فسیرتیکی به جی بۆ ئه م ده رکه وتنه بکات. ئایا ئه مه ئه کته ریکه و له جلوه رگی میژوویدا؟ ئایا په یوه ندی له نیوان ئه م و ژنه که ی ته له فزیۆندا هه یه؟ رهنگیشه، دوینی له م کۆشکه فلیمیکی پروپاگه نده یان گرتبیت؟ کاتیکی لی نزیک ده بیته وه، له نیو چاوی ئه م لاوه، هه په سانیکی ههنده ئاشکرای تیدا به که مه حاله ئه مه له چاوانی ئه کته ریک بخویندریته وه.

سوارچاکه که سهیری ئەم نه ناسیاوه دهکات. به تاییهت کلاوه که ی زۆر سه رنجی راده کیشی. ئا به و جۆره کلاوله سه ر کردنه، به ک دوو سه ده له مه و بهر، سوارچاکان ده چونه جهنگ. به لام هه نده ی تر سه رنج راکیش بو ئەو، په رپووتی پیاوه که یه. پانتۆلیکی پانویۆر، به بی هه یج هه یه تیک، ته نها مه گه ر جوتیارانی زۆر هه ژار یا راهیبان جلویه رگی وا بکه نه بهر.

هه ست به ماندوویی دهکات و هه یزی به به ره وه نه ماوه و وه خته هه ست به گه یژ بوون بکات. نازانی، ئایا خه وی لیکه وتوو و یا خه ون ده بین، یا و پرتنه دهکات. به لام کابراکه زۆر لیتی نزیک بوته وه و دیتسه زار و ئەم رسته ی پێ ده لێ که حه په سانه که ی بو ده سه لمیته: "ئه ری تۆ له سه ده ی هه ژده مه وه دیتت؟"

پرسیاریکی سه یر و ناماقوول، به لام به و شتویه ی که ئەو کابرایه له فزی کرد هه نده ی تر تووشی حه په سانی دهکات؛ نه غمه یه کی نه ناسراوی هه یه، هه ر به په یامبه ریک ده چوو که له مه مله که تیکی غه ربه وه هاتنی و فه ره نسیش له مه کته ب فیر بوو بیت، به بی ئەوه ی فه ره نسای بینیی. ئا ئەم له فز کردنه، ئەم نه غمه ناجۆره یه که وای کرد سوارچاکه که بیری بو ئەوه بچیت که ئەم پیاوه له زه مه نیکی تره وه هاتوو.

"به لێ، ئەم تۆ؟ پیتی ده لێ.

- من له سه ده ی بیسته مه وه هاتووم. پاشان پیتی ده لیتته وه: "کو تایی سه ده ی بیسته م. " جارێکی دیش پیتی ده لێ: "شه ویکی زۆر نایام برده سه ر."

ئەم رسته یه کاری له سوارچاکه که کرد: "منیش هه ره ها"، له وه لامدا ده لیت.

بیر له خاتووت دهکاته وه و له پرتکدا میه ره بانیی شالاری بو ده بات.

خوای گه وره، چۆن ئا به م شتویه پیکه نینی مارکیز و سه رنجی راکیشا؟ وه کو ئەوه ی که گرینگترین شت جوانی ئەو شه وه نه بیت که برده سه ر، ئەو جوانیه ی که وا مه ستی کردوو و تارمایی ده بین، خه ون و واقع تیکه ل دهکات، وه کو ئەوه ی توپ درابیتته وه ده ره وه ی زه من.

ئەم پیاوه ته پله له سه ره که و به و نه غمه سه یره یه وه ئەوه دووپات دهکاته وه: "شه ویکی تا بلتی به له زه تم برده سه ر."

سوارچاکه که سه ری بو ده له قین، هه ر وه کو ئەوه ی پیتی بلتی به لێ هه وری. کیتی تر توانای ئەوه ی هه یه له مه تیبگات؟ پاشانیش بیری لیده کردوه: له بهر ئەوه ی په یمانی ئەوه ی دابوو که نه ینی پاریزی، ناتوانی به که س بلتی چۆن شه ویکی برده سه ر. به لام ئەم نه ینییه پاراستنه دوا ی دوو سه ده ش هه ر به نه ینی مایه وه؟ وای لیکدایه وه که خوای له زه ت ئەو کابرایه ی بو ناردوو بو ئەوه ی بتوانی قسه ی له گه ل بکات؛ بو ئەوه ی ببیته هه قیقه ت هه لپژ و له هه مان کاتیشدا په یمانی نه ینی پاراستنیشی هه بیت؛ بو ئەوه ی چه ند ساتیک له ژیان ی فری داته داها تووه وه و فری داته ئەبه دبیته وه و ببکاته شکۆمه ندی.

"به راست، تۆ له سه ده ی بیسته مه وه هاتووی؟"

- ئەم چۆن، خالۆ. شتی زۆر سه یر و عه جایب له م سه ده یه روو ده دات. ئازادیی ئەخلاق ی هه یه. ئەوه ت بو دووباره ده که مه وه که شه ویکی زۆر تاییه تم برده سه ر.

- منیش، " سوارچاک جارێکی دیکه ش ئەمه دووباره دهکاته وه و نامادی ئەوه یه که چه رۆکه کی ئیمشه وی بو بگه یژته وه.

"شه ویکی عه جایب، گه لێ عه جایب"، پیاوی ته پله له سه ر ئەمه ده لیت و به ته ماشا کردنیکی قورس و درێژ سه یری دهکات.

سوارچاکه که له وه تیده گات که به ئاره زویه کی و رکنه وه ده یه وی قسه بکات. له م و رکنبیه شتیک جارسی دهکات.

لهوه تیدهگات که ئەم بئێ تهحهمولییه، خۆی لهگهڵ خۆی بئێ سوودی گویتگرتنی دههینئێ. سههرهپای ئەوهی بهرهو پرووی ئەم ئارهزووه قسه کردنه بووهوهوه، سوارچاک ئیتر ههست بههیچ چیتیک ناکات بۆ ئەوهی شتیک بلیت و له پرتیکشدا، هیچ هۆیهک نادۆزیتتهوه بۆ دریتتهپیدانی ئەم چاوپیکهوتنه.

ماندوو بوون شالای بۆ دههینئێ. بهپهنجه نهوازش لهگهڵ روخساری خۆی دهکات و بۆنی خوشهویستی دهکات که خاتوت لهسهه پهنجهکانی جیهیتشت. ئەم بۆنه نوستالژی تیا دهبووژیتتهوه و ئارهزووی ئەوهشی دهکرد که لهسهه ئهسکهمیلی گالیسکهکه دانیشئێ و بههیتوری خهون بیینئێ و تاكو پاریس ههلیگرن.

۵۰

فانسان وای بۆ چوو که ئەو پیاوهی که جلویهرگه کۆنهکهی لهبهره زۆر لاوه، ئەویش ههستی بهتۆزه ناچاریههک دهکات که گوی بۆ پاکانهکهی شل بکات. کاتیک فانسان دوو جارن ئەوهی بۆ دووباره دهکاتهوه که "شهویکی تایبهتی بردهسهه" و ئەویش له وهلامدا دهلی "منیش"، ههستی بهوه کرد که له روخساری جوهره فزوولیهتیک دهردهکهوئێ، پاشانیش، له پرتیکدا بهبئێ هۆ کوژایهوه و بئیموبالاییهکی کهمی لووت بهزانه جیتی گرتتهوه. ئەو ئەتموسفیره هاوڕیبهتیهی که بۆ نهیتنی دهرخستان دهگونجا دهقهیهکیشی نهخایاند و بوو بهههلم.

بهتووهریهیهوه سهیری جلویهرگی لاوهکهی کرد. ناخر دهبئێ ئەم موههریجه کئ بیت؟ جووتئێ پیتلای نهقیزه زبوین پتوه و دهپتیهک که ران و سمت و پووزی له قالب داوه، ئەم ههموو نهخشانه بهدهر له وهسفانهی سهه ملیوانه و سورمه و قهدیفانهی سهه سنگ. ئۆیههک که له دهوری یهخه بوو، بهدوو پهنجه دهیگرته دهست و بهبزهیهکهوه سهیری دهکات و دهیهوئێ تهعبیر له ئیعباییککی کاریکاتۆرانه بکات.

ئەم حههکه ته دۆستانهیه، کابرای جلویهرگ کۆن شیتوهه دهکات. روخساری گرژ دهپت و چاوانی پر له قین. دهستی دههینئێ و دهبا وهک بلیتی بیهوئێ له پرتیکدا زللهیهکی پیا بکیشئێ. فانسان دهست له ئۆیههکه بهردهدات، ههنگاوئیک دهکشیتته دواوه. دواي ئەوهی بهلالووتیکهوه سهیری دهکات، کابرای جلویهرگ کۆن دهگهپتتهوه لای گالیسکهکهی.

بهو نزم تهماشاکردنه، فانسان نغرو دهکاتهوه نئو شلهژانهکهی جارانییهوه. له پرتیکدا، ههست بهلاوازیی دهکات. ئەوهش دهزانئێ ئیتر بۆی نالوئێ چیرۆکی پارتوزهکه بۆ کهس بگیتتهوه. هیزئێ دهکردنی تیا نییه. گهلی غههگینه و له تاقهتی دانیهه درۆ بکات. تاقه ئارهزووشی ههپت:

ڦيرا سهردهكهوئ و له تهنيشته منهوه دادهنيشي.

"سهير كه، سهيري ئهوي كه، پييم وت.

- چي؟

- لهوي! ئهوه قانسانه! نايناسي؟

- قانسان؟ ئهوهي خهريكه سواري ماتورهكه دهبيت؟

- بهلي. لهوه دهترسم زور خيرا لتي بخوري. بهراستي دهترسم.

- هز دهكات خيرا لتي بخوري؟ ئهويش؟

- همميشه نا. بهلام، بهتايهت ئيمرو، وهكوشيت لتي دهخوري.

- لهم كوشكه ئهجنده ههيه. شومه. تكات لي دهكه، با بروين!

- دهقههك. "

دهمهوي پروانه سوارچاكهكه و بزانه چون لهسهرخوي بهرهو گاليسكهكه دهروا. دهمهوي لهززهت له ريتمي ههنگاوهكاني بييم: چهندي پيشدهكهوي، ههنده لهسهرخوي دهروا. ئا لهم لهسهرخوييه، ههست بهبهختياري دهكه.

عارهبانچييهكه سلاوي ليدهكات؛ ههلويستهيهكه دهكات، پهنجهكاني له لووتي نزيك دهكاتوه، پاشان سهردهكهوي و دادهنيشي و له سووچييك ههلهتوتتي، جوان پي لهسهر پي دادهني، ئهسكه مبيلهكهي ژيري رايدهژهنني، ههنده نابات خهوي لي دهكهويت و ديتتهوه ناگا و بهدرتيايي ئهم كاتهش ههولتي ئهوه دهكات زور له نزيك ئهوه شهوه بيت كه ئهفسوس رووناكي شهقي كرد.

سبهيني بهسهروهه نيبه.

گوپگر نيبه.

ئهم شهوه تا زوهه له ياد بكات، ئهم شهوهي ههروا له خوڤايي لهكيس چوو، بيسرپيتهوه، بيكوژينيتهوه و لهناوي بهريت - ئا لهم كاتهدا، تامهزروي خيرايبه.

بهههنگاوي پتهو، بهرهو ماتورهكهي بهخيڤايي ههلهپه دهكات، پرلهشي عيشقه بو ئهم ماتوره، لهسهر ئهم ماتورهه كه ههموو شتيكي له بيهر دهباتهوه و بهلكو خوشي له بيهر دهچيتهوه.

تکات لیده کهم هاوړی، به اختیار به. ئینتیبا عیگی ته نکم له لا هه یه که
توانای به اختیار بوون په یوه ندی به تاقه هیوای هه ردوو کمانه وه هه یه.
گالیتسکه که نغړی ته م بوو و منیش سویچی ئوتومبیله کهم با دا.

چاپکراوه‌کانی دهزگای ئاراس له سالی ۲۰۰۳

۱۷: ۱۹۳ - کوردستان نیشتمانی یه‌که‌مینی سۆمه‌رییه‌کانه. نووسینی: هاوړی باخه‌وان.

۱۸: ۱۹۴ - الإنفاضات البارزانية. تأليف: كاوس قفطان.

۱۹: ۱۹۵ - گۆرانیبیژه نهمه‌کان - به‌شی دووهم. دانانی: باکوری.

۲۰: ۱۹۶ - ظهور الكورد في التاريخ. ج ۱. د. جمال رشید أحمد.

۲۱: ۱۹۷ - ظهور الكورد في التاريخ. ج ۲. د. جمال رشید أحمد.

۲۲: ۱۹۸ - کۆچره... کۆچره‌و. عه‌بدووللا سه‌راج.

۲۳: ۱۹۹ - به‌هاری ره‌ش. ئەحمەد محەمەد ئیسماعیل.

۲۴: ۲۰۰ - به‌فریا ئەشکه‌وتی مرازا. رەزا سەبید گۆل بەرزنجی.

۲۵: ۲۰۱ - خاتوون T. رۆمان: میلان کوندیرا. وه‌رگێرانی له‌ فرەنسبیه‌وه.

د. ئەحمەدی مه‌لا.

۱: ۱۷۷ - بیره‌دوهرییه‌کانی سه‌عید ناکام

۲: ۱۷۸ - البارزانی. مسرحية للأطفال. تأليف: أحمد إسماعیل إسماعیل

۳: ۱۷۹ - بارزانی. شانۆگه‌ری بۆ مندالان. نووسینی: ئەحمەد ئیسماعیل ئیسماعیل.

وه‌رگێرانی له‌ عه‌ره‌بیه‌وه: مه‌هدی خۆشناو.

۴: ۱۸۰ - کابینه‌ی چواره‌م: ته‌مه‌نیه‌کی که‌م و به‌ره‌مه‌یه‌کی زۆر. چالاکیه‌کانی

حکومه‌تی هه‌رێمی کوردستان له‌ سالی ۲۰۰۲دا.

۵: ۱۸۱ - من مه‌باباد الی اراس. ترجمه من الفارسية الی الكردية: شوکت شیخ

یزدین. نقله الی العربية: شاخوان کرکوکي.

۶: ۱۸۲ - ته‌می سه‌ر خه‌ره‌ند. رۆمان. شێرزاد هه‌سه‌ن.

۷: ۱۸۳ - پارگه‌ی یاران. سه‌ره‌مه‌ی شیعه‌ی هێمن.

۸: ۱۸۴ - هه‌واری خالی. سه‌ره‌مه‌ی نووسینی هێمن.

۹: ۱۸۵ - زینده‌خه‌و - رۆمان. نووسینی: فه‌تاح ئەمیری.

۱۰: ۱۸۶ - پیاویکی شه‌پقه‌ ره‌شی پالتۆره‌شی پیتلاو شین. رۆمان: د. فه‌ره‌اد پیریاڵ.

۱۱: ۱۸۷ - هه‌یه‌. رۆمانی: سه‌لام عه‌بدووللا.

۱۲: ۱۸۸ - ئاقیستسا - له‌میه‌ترینه‌ترین سه‌روودی کورد. کۆکردنه‌وه و وه‌رگێرانی و

لیکۆلینه‌وه: جه‌لیل عه‌باسی - ج. قه‌قنه‌س.

۱۳: ۱۸۹ - خه‌نجه‌ره‌ زێرینه‌که‌ی عومه‌ر قادر. نووسینی: جۆن هنری میولر. وه‌رگێرانی

له‌ ئەلمانیه‌وه: ناصح ئیبراهیم عه‌بدووه‌حمان دزه‌یی. بژارکردن و

داڕشته‌وه‌ی: غه‌ریب پشه‌ده‌ری.

۱۴: ۱۹۰ - الجیش الأيوبي في عهد صلاح الدين (ترکیبه‌. تنظیمه‌. أسلحه‌ته‌.

بحریته‌. و أبرز المعارك التي خاضها). تأليف: الأستاذ الدكتور محسن

محمد حسين.

۱۵: ۱۹۱ - کورد و کوردستان- لیکۆلینه‌وه‌یه‌که‌ سه‌باره‌ت به‌باری رۆشنبیری و

کۆمه‌لایه‌تی و سیاسی و جوگرافی کوردستان، سالی ۱۹۲۳ له‌ فه‌له‌ستین

به‌ئینگلیزی چاپ کراوه‌. نووسینی: کۆمه‌لیک له‌ پسه‌پۆزان و ئەفسه‌رانی

سیاسیی ئینگلیز. وه‌رگێرانی: حسێن عوسمان نێرگسه‌جاری و حسێن

ئەحمەد جاف.

۱۶: ۱۹۲ - ئەنفال و ئافره‌تی کورد. دانانی: عه‌داله‌ت عومه‌ر سالح.